

Årsrapport

for Landkreditt Bank AS

2023

Nøkkeltall pr 31. desember

Konsern

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	34 328	32 238	31 632
Årsresultat (mill. kr.)	292	185	199
Egenkapital (mill. kr.)	3 591	3 375	3 162
Liquidity Coverage Ratio (%)	444	241	293
Net Stable Funding Ratio (%)	151	146	156
Ren kjernekapitaldekning (%)	21,82	21,61	20,20
Uvektet kjernekapitalandel (%)	9,67	9,66	9,26
Utlånsvekst (%)	4,40	7,81	-0,03
Innskuddsvekst (%)	16,18	1,70	11,72
Innskuddsdekning (%)	82,01	73,69	78,13
Tapsprosent (%)	0,00	0,01	-0,03
Misligholdsprosent (%)	0,52	0,85	0,75

Landkreditt Bank

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	30 625	27 892	27 590
Årsresultat (mill. kr.)	274	174	165
Egenkapital (mill. kr.)	3 359	3 160	2 958
Liquidity Coverage Ratio (%)	331	216	243
Net Stable Funding Ratio (%)	158	155	167
Ren kjernekapitaldekning (%)	22,50	22,84	21,15
Uvektet kjernekapitalandel (%)	10,29	10,63	10,10
Utlånsvekst (%)	7,66	8,76	1,07
Innskuddsvekst (%)	16,19	1,70	11,72
Innskuddsdekning (%)	95,79	88,77	94,93
Tapsprosent (%)	0,01	-0,02	-0,03
Misligholdsprosent (%)	0,53	1,03	0,91
Gjennomsnittlig belåningsgrad boliglån (%)	55,4	55,1	54,8
Overføringsgrad boliglån til Landkreditt Boligkreditt (%)	22,9	36,3	38,9
Tellende sikkerhetsmasse i prosent av total sikkerhetsmasse	69	75,6	74,7

Landkreditt Boligkreditt

	2023	2022	2021
Forvaltningskapital (mill. kr.)	4 332	4 873	4 710
Årsresultat (mill. kr.)	18	15	34
Egenkapital (mill. kr.)	589	572	557
Liquidity Coverage Ratio (%)	380	284	268
Net Stable Funding Ratio (%)	117	112	108
Ren kjernekapitaldekning (%)	33,95	29,29	29,32
Uvektet kjernekapitalandel (%)	12,09	10,51	10,58
Tapsprosent (%)	0,00	0,00	-0,03
Misligholdsprosent (%)	0,00	0,00	0,00
Gjennomsnittlig belåningsgrad (%)	41	42	44
Overpantsettelse (%)	16	17	16
Lovpålagt overpantsettelse	5	5	2
Frivillig overpantsettelse	11	12	14

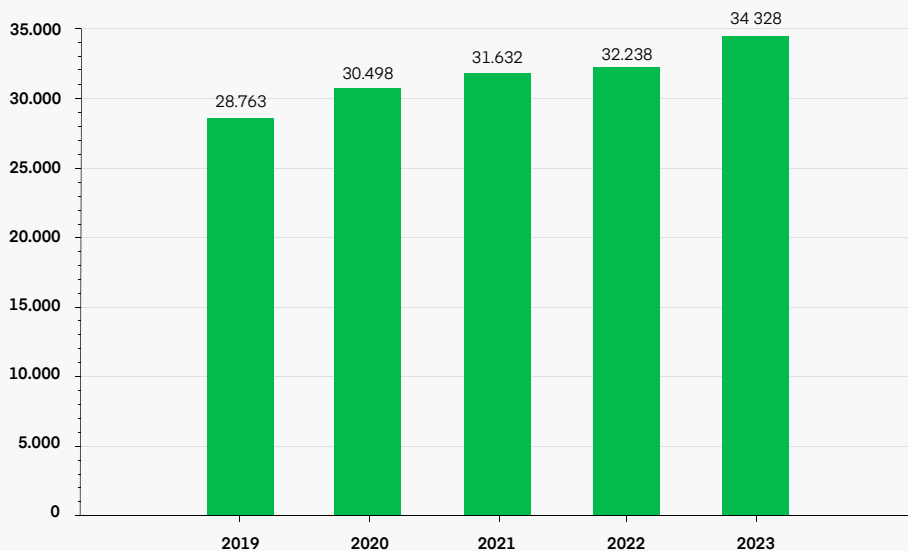
Landkreditt Eiendom

	2023	2022	2021
Omsetning (mill. kr.)	22,7	18,8	19,9
Årsresultat (mill. kr.)	0,1	-4,2	-0,2

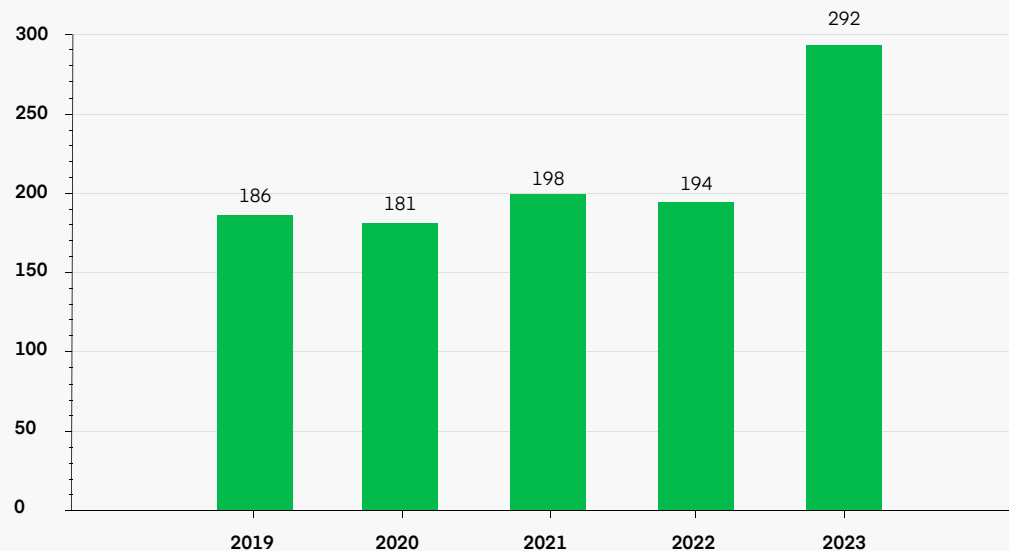

Landkreditt Bank Konsern

Forvaltningskapital (mill. kr.)

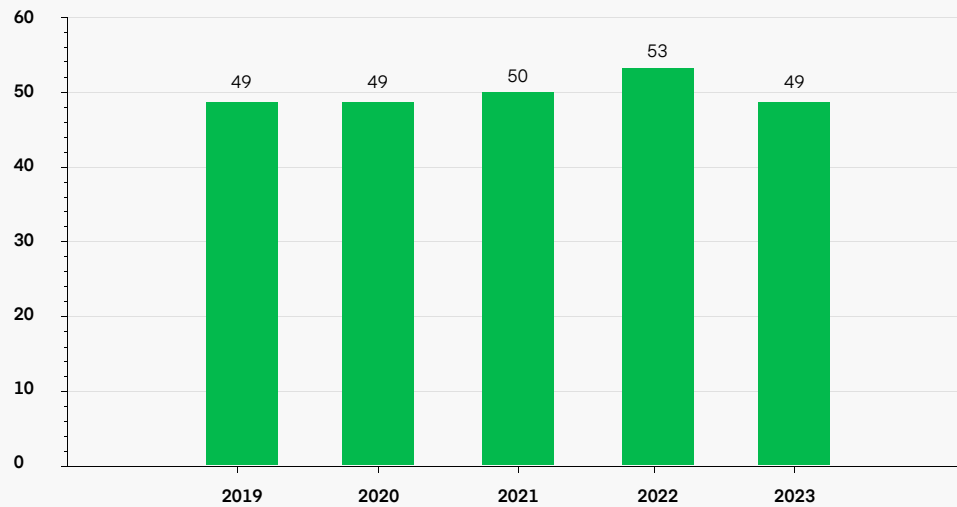

Årsresultat (mill. kr.)

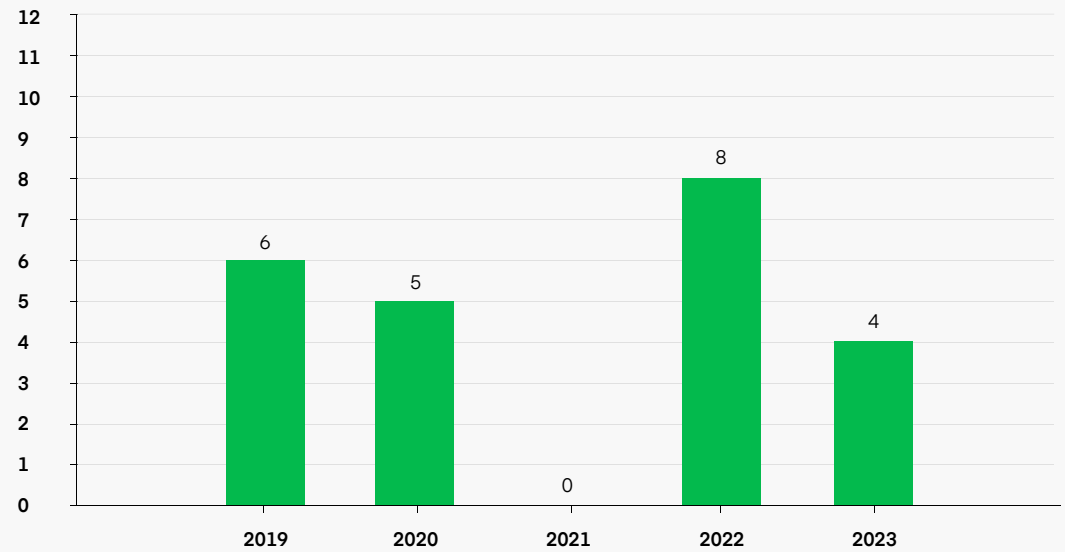

Kostnader/inntekter (%)

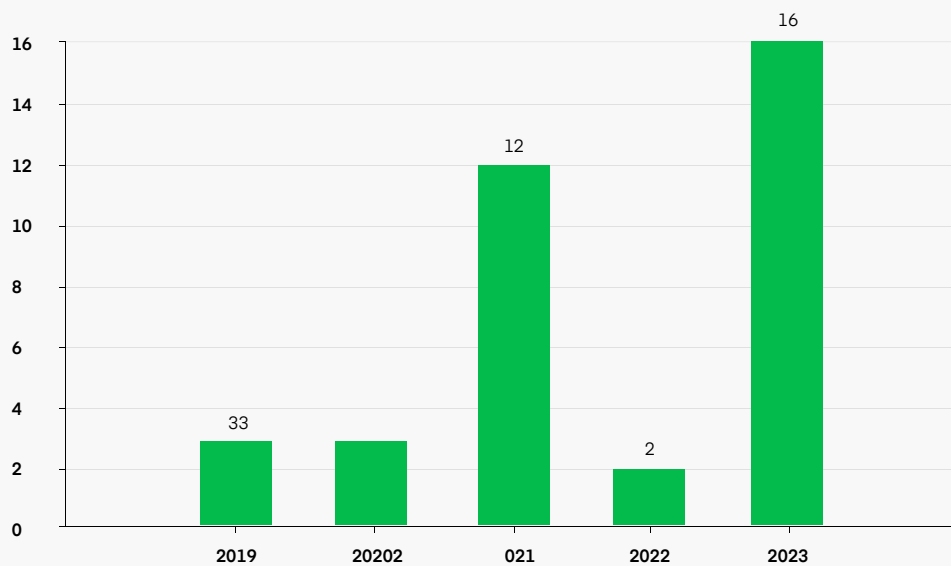

Utlånsvekst (%)

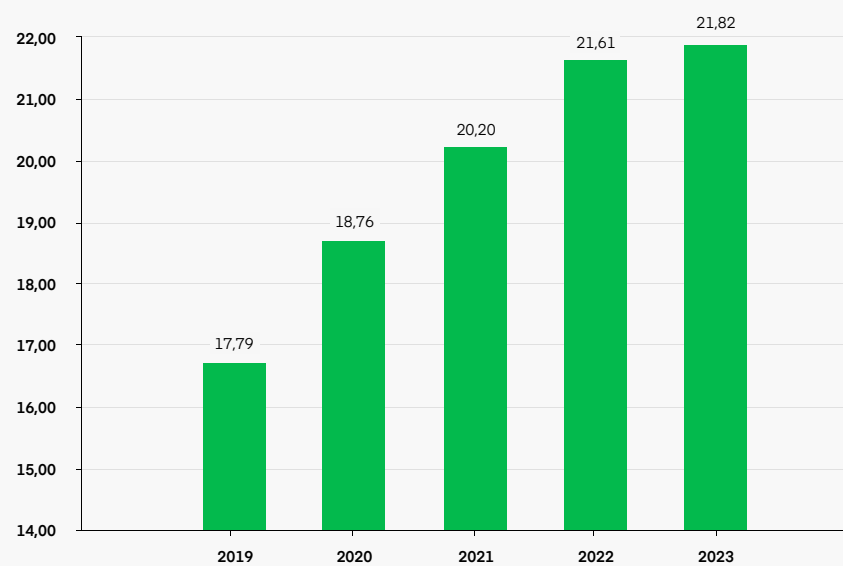

Innskuddsvekst (%)

Ren kjernekapitaldekning (%)

Landkreditt Bank

Årsberetning for 2023

Landkreditt er godt posisjonert for videre utvikling og vekst i konsernet. Vi er godt kapitalisert, har attraktive produkter og tjenester, og medarbeidere med høy kompetanse. Gjennom våre virksomheter innen bank, fond, forsikring og eiendom skal vi videreutvikle Landkreditt og fortsette å levere på formålet om å bidra til bedre økonomi for medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle løsninger. Landkreditt Bank har i 2023 god vekst innen våre produktområder og et historisk godt resultat. Vi har suksess med produkter som bidrar til bærekraftig grønn omstilling i landbruket og hos våre kunder.

Vi fortsetter å utvikle konsernets fagmiljøer og planlegger ytterligere rekruttering i 2024 for økt kompetanse og leveranseevne som grunnlag for gode kundeopplevelser. Vi opplever at vår størrelse og bredde som finanskonsern gjør oss til en spennende arbeidsgiver. Dette er avgjørende da motiverte og kompetente medarbeidere er det viktigste virkemiddelet for å være konkurransedyktig over tid. Vi har i 2023 fortsatt arbeidet med økt digitalisering og selvbetjente kundeprosesser for å sikre effektivitet og gode priser til våre kunder. Bærekraft og smart bruk av data er ytterligere satsningsområder som prioriteres i konsernet. Ved vår tilstedeværelse i distriktene både gjennom distriktskontorer og nettløsninger leverer vi en kundeopplevelse hvor vi er best på landbruk.

Landkreditt Bank konsern leverer en utlånsvekst på 4,4 prosent i 2023 som forsvarer vår markedsposisjon. Resultat etter skatt er historisk høyt på 292 millioner kroner (185 millioner kroner). De mange rentehevingene fra Norges Bank gjennom året har medført forsinkelser mellom bankens utlånsrenter og finansieringskostnad. Samtidig har banken økt innskuddsdekningen gjennom året, noe som har gitt våre kunder gode produkter for banksporing og konsernet et positivt bidrag til rentemarginen. Over tid vil innskuddsdekningen være nærmere det målsatte nivået på over 70 prosent i konsernet, men denne påvirkningen

både av likviditeten i landbruket og bankens vurderinger ift. finansieringskostnader. Ved å levere gode betingelser på både våre utlåns- og innskuddsprodukter i banken, bidrar vil til at Landkreditt leverer på vårt formål. Vi er stolte over at Landkreditt Bank er rangert som den 11. beste norske banken generelt i DNB Markets' rangering.

Landkreditt Eiendom har gjennom 2023 etablert ny strategi og forsterket integrasjonen med Landkreditt konsernet. Ny daglig leder, Ole Anders Midtskog, ble ansatt våren 2023. Selskapet opprettholder sin markedsposisjon i 2023 og økte antall salg, samtidig som markedsstørrelsen har redusert provisjonsnivåene. Selskapet hadde fortsatt kostnader tilknyttet oppkjøpet og integrasjonen i selskapet som svekker resultatet. Årets totalresultat for Landkreditt Eiendom endte på 0 millioner kroner (-4 millioner kroner). Selskapet bidrar til økt synlighet for konsernet og posisjonen som best på landbruk.

Utgangspunktet for videre utvikling av Landkredittkonsernet som markedsleder og tydelig nisseaktør innen landbruket har aldri vært bedre. Ved utgangen av 2023 har vi en posisjon og strategi som gir grunnlag for en videre utvikling av Landkreditt. Vi skal være det markedsledende finanskonsernet innen landbruk. Dette er også vårt formål. Denne posisjonen krever kontinuerlig utvikling av våre produkter, tjenester og segmenter. Dette for å

skape gode og verdifulle kundeopplevelser, og sørge for en effektiv arbeidshverdag for våre medarbeidere. Våre kunder skal være trygge på at vi skal fortsette å konkurrere på både moderne produkter og konkurransedyktige betingelser.

Landkreditt Bank konsern består av selskapene Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS og Landkreditt Eiendom AS.

EIERSTYRING

Landkreditt har en gjennomgående styringsstruktur der våre 8.350 medlemmer er organisert i 16 valgdistrikter som velger sine representanter direkte til årsmøtet. Vi gjennomfører elektroniske valg for å nå flest mulig medlemmer og sikre en bredest mulig eierstyring.

Vi møter våre medlemmer gjennom året i sammenheng med øvrige arrangementer i landbruket, dette er den mest effektive måten å møte flest mulig medlemmer og bønder, og slik sett sikre aktiv eierstyring gjennom gode informasjons- og diskusjonsfora i Landkreditt.

Årsmøtet, selskapenes generalforsamlinger og styret er besluttsende organer. De lokale foråene, årsmøtet og høstmøtet skaper god kontakt mellom de demokratiske og forretningsmessige delene av konsernet.

STRATEGI – HVA ØNSKER VI Å OPPNÅ?

Landkreditt skal være det markedsledende finanskonsernet på landbruk gjennom å tilby nye og eksisterende kunder den beste kompetansen og de riktige produktene for bonden. Denne posisjonen forsterkes gjennom landbrukets og våre medlemmers eierskap til Landkreditt gjennom samvirkeorganisasjonen og vårt formål. Som en viktig partner for landbruket vil vi også bidra aktivt for at næringen når bærekraftmålene i landbrukets klimaplan.

Landkreditt skal være et tydelig alternativ i privatmarkedet og oppleves som trygge og forutsigbare. Det skal være enkelt å være kunde hos oss, og med gode produkter som er rettferdig og godt priset i forhold til sammenlignbare produkter i markedet.

Vi skal øke kundeopplevelse og lojalitet gjennom å kunne tilby våre kunder og medlemmer kombinasjonen av bank, fond, forsikring, eiendomsmegling og landbruksfaglig kompetanse. Landbrukskundene våre vil også i økende grad oppleve oss som både digitale og lokale. Digitale hvor de selvbetjent kan administrere egne produkter og tjenester. Lokal gjennom at Landkreditt øker tilstedeværelse i sentrale landbruksområder for å forsterke distribusjon, synlighet og lokal kompetanse til landbruket og medlemmene våre.

Sammen med engasjerte tillitsvalgte vil vi sikre at vi også i fremtiden etterlever vår ambisjon om å være det markedsledende og mest kompetente finanskonsernet for landbruket.

Videre volumvekst gir skalafordeler og en økt evne til å levere på formålet. Vi vil prioritere vekst innen både landbruket og privatsegementet for å sikre evne til videre vekst og investeringer. Sammen med videre digitalisering av våre tjenester, gir

dette effektivitet, positiv resultatutvikling og konkurransekraft. Ved å bygge større volumer i våre kundesegmenter balanserer Landkreditt sin risiko, ved et eventuelt økonomisk tilbakeslag i et av segmentene.

En viktig del av vekststrategien i konsernet er å opprettholde en innskuddsdekning på minimum 70 prosent. Dette gir oss optimal likviditetsstyring og god kostnadskontroll.

Som en større aktør, vil vi være i bedre stand til å håndtere krevende og komplekse lover og regler. En sentral del av strategien er å ta i bruk ny effektiv teknologi og benytte innsikten en effektiv bruk av vår data. Vi skal ha høy grad av selvbetjening og automatiserte produkter og tjenester. Med økt størrelse og resultat vil vi i større grad kunne investere i ny teknologi, kompetanse og løsninger som kundene efterspør.

Økt aktivitet, synlighet og gode betingelser vil også forsterke omdømme og kjennskap. Dette vil gjøre oss mer attraktive som medlemsorganisasjon, for kundene og som arbeidsplass.

UNGE BØNDER OG REKRUTTERING

Det er et mål å motivere yngre utøvere til å komme inn i næringen. Det er viktig med gode ordninger som sikrer at den eldre generasjon har råd til å gå av med pensjon, og at den yngre generasjon har råd til å overta. Et viktig ledd i dette er å bygge ordninger som motiverer til å styrke egenkapitalen i landbruket. Dette er viktig for å sikre rekruttering, og en god start for de som ønsker å satse på norsk matproduksjon.

Landkreditt satser på unge og nye bønder. Dette er avgjørende for å sikre rekruttering til landbruket og fortsatt norsk matproduksjon. Å etablere seg som bonde er kapitalkrevende. Det er ofte

også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift.

Landkreditt har en rekke produkter som er laget for å hjelpe neste generasjons bønder inn i næringen. Gårdssparing for Unge (GSU) er ett av disse. Her kan kommende bønder spare penger til kjøp av landbrukseieendom til svært gode betingelser. Sammen med Boligsparing for unge (BSU) legger vi til rette for at det skal kunne spares opp kapital til den dagen gården skal kjøpes. Skattefradraget i BSU ordningen er blitt redusert det siste året, noe som gjør GSU ordningen til Landkreditt enda mer aktuell for de som vil spare opp egenkapital til å kjøpe gård.

For de som er 45 år eller yngre, og i ferd med å etablere seg som bonde, tilbyr vi Ny bondelån. Dette lånet gis med rabatterte rente de første tre årene. I tillegg dekker vi tinglysningsgebyr på pantobligasjonen.

Landkreditt Bank har over tid hatt markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket. Dette representerer en betydelig medlemsfordel og besparelse for landbruket. Landkreditt Bank har vært en viktig bidragsyter til at renten på trekket på driftskreditten er redusert betydelig i markedet. Dette er dokumentert i tidligere undersøkelser gjort av Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk Forskning (nå NIBIO).

Vi samarbeider med de andre norske landbrukssamvirkene. Sammen fremmer vi fordelene Landkreditt og de andre landbruksorganisasjonene kan tilby unge og nye bønder. Vi bidrar både til opplæring innen landbruk generelt, samt fordelene fremtidens bønder vil ha av et sterkt landbrukssamvirke.

Gjennom vårt gode samarbeid med 4H og Norges Bygdeungdomslag støtter vi deres omfattende skoleing og tillitsvalgte gjennom fag og organisasjonskurs på lands-, fylkes- og lokalplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for barn og ungdom på bygda.

RAMMEVILKÅR

Den økonomiske utviklingen i 2023 var preget av høy inflasjon og sentralbankenes dertil renteøkninger. Målet for sentralbankene har vært å redusere etterspørselen i økonomien og derved få kontroll på inflasjonen, uten å skape en «hard landing» for den økonomiske utviklingen. Til tross for høyere renter, kostnadsøkninger og noe svakere vekstutsikter har avkastningen i finansmarkedene vært god gjennom året.

Norges Bank påbegynte økningene i styringsrenten tidligere enn mange andre sentralbanker, samtidig som renteøkningene raskere får effekt i Norge hvor både husholdninger og delvis bedrifter har finansiert seg ved flytende renter, sammenlignet med andre europeiske land og USA. Norges Banks styringsrente har i løpet av 2022 og 2023 økt fra 0,75 prosent til 4,50 prosent.

Aksjemarkedene globalt (alle land) har steget over 22 prosent målt i amerikanske dollar i løpet av 2023. Avkastningen for norske aksjer var en god del svakere enn for globale aksjer, men det ble likevel et godt børsår på Oslo Børs med en oppgang på nesten 10 prosent i 2023.

Statsrentene i Norge og vestlige land har steget markant gjennom året frem til midten av oktober, før de falt noe tilbake i tråd med forventning om kommende kutt i styringsrentene i 2024. I Norge har kredittpåslaget på obligasjoner med god kredittverdighet (investment grade) beveget seg sidelengs, mens påslaget for obligasjoner med

svakere kredittverdighet (high yield) falt. Samtidig som geopolitiske forhold har medført usikkerhet i 2023, med særlig krigføring i Ukraina og Gaza, står verden fremfor et behov for fortsatt kraftfullt arbeid med det grønne skiftet. Matsikkerhet og kortreiste produkter er en viktig del av et bærekraftig grønt skifte i Norge.

RAMMEVILKÅR FOR DET NORSKE LANDBRUKET

Landkreditt har i over hundre år jobbet for å øke norsk landbruksproduksjon ved å bidra til bedre økonomi for bonden. Dette har vi gjort ved å utvikle og tilby gode finansielle tjenester. Stortingsflertallet har fastslått at de ønsker høyest mulig selvforsyningsgrad av mat og landbruk over hele landet. Lav medisinbruk, bærekraft og miljø, høy dyrevelferd og en oversiktlig verdikjede er sentrale stikkord som ligger til grunn for framtidens jordbruk. For at bonden skal kunne utvikle egen drift slik at den oppfyller samfunnets mål, trengs forutsigbare rammebetingelser, styrket lønnsomhet og tilgang på kapital.

Landbruket utvikler seg i retning av færre, men større og mer profesjonelle bruk. Totale investeringer i landbruket har holdt seg relativt stabilt, mens investering per bruk er økende. I de fleste produksjoner i landbruket er det tilnærmet full markedsdekning, og noen grenser i perioder til overproduksjon. Enkelte produksjoner, som for eksempel grøntsektoren, har mulighet i markedet og rom for å øke norsk matproduksjon på noen områder. Landkreditt har godt samarbeid og dialog med markedsregulatorene. Det er viktig at aktørene i landbruket jobber på lag for å sikre god balanse i alle produksjoner. Dette medfører at det må gjøres riktige prioriteringer basert på kvalifisert og god rådgivning som løser bondens behov for å fornye og utvikle driftsapparatet.

De siste årene har vært preget av økte kostnader på energi, kunstgjødsel, fôr, byggevarer og andre innsatsfaktorer. I løpet av det siste året har også renten økt markant. Inflasjonen har vært på et høyt nivå, og Agri Analyse har lansert Bondens Prisindeks som langt på vei dokumenterer en vesentlig brattere indeks på innsatsfaktorer i landbruket sammenlignet med KPI for de siste årene. Kostnadsveksten påvirker de fleste, men kan være spesielt utfordrende for bønder i oppstartsfasen, eller som nylig har gjort store investeringer. Høyt rente- og kostnadsnivå påvirker også lysten og evnen til å gjøre nødvendige investeringer. Landkreditt er alltid opptatt av å komme tidlig i dialog med kunder som får økonomiske problemer. Dette gjelder også nå, og erfaringer fra tidligere er at vi ved god dialog på et tidlig tidspunkt ofte finner gode løsninger sammen med kundene. Det er en løpende debatt knyttet til bondens inntekt sett opp mot andre grupper i samfunnet. Landkreditt støtter helhjertet at landbruket trenger et godt inntektsløft, og at dette må komme på plass for at man skal klare å gjøre landbruket attraktivt og framtidsrettet. Det er også en bekymring for om økte kostnader og svake inntekter påvirker landbrukets evne til å gjøre opp for seg. Landkreditt har så langt ingen indikasjon på at det er noen likviditetskrise i landbruket. Alt tyder på at bonden så langt har klart å tilpasse seg situasjonen med økt pris på innsatsfaktorer, og har vært i stand til å betjene sine forpliktelser.

Klima og bærekraftdebatten har de senere årene hatt et sterkt fokus på landbruket. Landbruket er kanskje den sektoren i Norge som i størst grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold. Dette gir store utfordringer. Vi har blitt rammet av både tørke og flom, og dette aktualiserer debatten omkring hvordan landbruket skal møte klimaendringene i fremtiden.

Mange peker på den norske landbruksmodellen som en del av løsningen på de utfordringer verden står overfor. Vår modell bygger på samarbeid mellom stat og næring, og har langsiktige perspektiver der landbruksnæringen deltar aktivt for å realisere viktige samfunns mål.

Landbruket er den første sektoren som har inngått en klimaavtale med Staten. Norges Bondelag og Norsk Bonde og Småbrukarlag inngikk i 2019 en avtale med Regjeringen som forplikter jordbruket til å redusere utslippene med fem millioner tonn CO₂ ekvivalenter i tiden frem til 2030. Klimaavtalen gir økt tyngde til flere igangsatte klimasatsinger i jordbruket. Eksempler på dette er økt produksjon av biogass, bedre agronomi, avlsarbeid, forutvikling og satsing på et fossilfritt landbruk og ny teknologi. Landkreditt vil være med å bidra i dette arbeidet, og lanserte i 2021 Grønt Landbrukslån, og i 2023 utvidet vi produktporteføljen med Grønt Landbrukslån PLUS. Her kan bonden få lån til konkrete investeringer på sin gård som gir mindre utslipp og en mer bærekraftig produksjon.

Norsk mat er trygg og holder høy kvalitet. En viktig årsak til at norsk landbruk har forutsetninger for å være mer bærekraftig enn landbruket i mange andre land, er at vi har hatt et unikt og langsiktig fokus, der andre kvaliteter enn kun å produsere billigst mulig er vektlagt.

Vi har husdyr med god helse og fruktbarhet, samtidig som de har god produksjonsevne. Dette gjør at Norge er blant de landene som har verdens friskeste dyr. Kombinert med strenge krav til dyrevelferd, og en transparent og oversiktlig verdikjede, har norske husdyr et klart fortrinn. Naturgitte forhold spiller også inn og bidrar til god plantehelse og lavt smittepress. Også på dette området ligger det klare forventninger om at landbruket fortsetter å arbeide med å sikre

dokumentert god dyrevelferd og trygg mat av høy kvalitet.

Norske banker vurderer bonden som en interessant kundegruppe, men begrenser seg ofte til tradisjonelle prosjekter med lav risiko og god sikkerhet. Vår erfaring er at en del spennende og økonomisk lønnsomme investeringer er vanskelig å realisere, grunnet manglende virkemidler for å sikre toppfinansieringen. Mye av årsaken er at vi har svært variabel verdi på landbrukseiendommer i forskjellige deler av landet. Dette gjør at kapitalbehovet mange steder overstiger verdiene av pantet. Landkreditt jobber derfor aktivt for å påvirke myndighetene til å tilby en risikolåneordning som monner for landbruket. Kombinasjonen lavrisikolån fra bankene, risikolån, tilskudd og egenkapital, vil være en god sammensetning for å finansiere lønnsomme prosjekter i landbruket, der lave panteverdier begrenser låneadgangen i dag. Landbrukets evne til å reinvestere, utvikle og fornye seg styres i stor grad av lønnsomhet og kapitaltilgang. Dette er grunnlaget for at næringen over tid skal ha en bærekraftig utvikling, og kunne lykkes med å gjennomføre klimatiltak, samtidig som det skal leveres gode, norske landbruksvarer.

VIKRSOMHETEN

Landkreditt er Norges ledende finanskonsern innen finansielle produkter og tjenester til landbruket. Vi skal ha betydelig vekst innen alle våre segmenter: landbruksportefølje, privatmarkedsportefølje og næringslivsforsikring, samtidig som vi følger vårt formål og historie innen landbruket.

Vi er markedsledende innen landbrukssegmentet, og det er her vi har våre største konkurransefortrinn. Landkreditt SA er morselskapet i finanskonsernet, og ble stiftet som en kredittforening i 1915. Landkreditt er

et samvirkeforetak av låntakere med pant i landbrukseiendom eller driftskreditt. Etter etableringen av Landkreditt Bank i 2002 har vi utviklet oss til et finanskonsern med full finansiell bredde innen bank, fond, forsikring og landbruksmegling.

Landkreditt Bank er hovedselskapet i konsernet og betjener våre 8.350 medlemmer i morselskapet Landkreditt SA. Kriteriet for å være medlem er å være enten låne- eller dagligbankkunder i landbruksmarkedet. Det største antall kunder er likevel innenfor privatmarkedet. Dette er også en svært viktig kundegruppe for Landkreditt, og vi skal over tid sikre at våre privatkunder tilbys et av markedets beste totaltilbud. Dette er viktig for å sikre konsernet tilstrekkelig antall kunder, for å drive kostnadseffektivt.

For å sikre kundevennlige løsninger og økt effektivitet er det viktig å tilrettelegge for økt selvbetjening hos kundene. Konsernet har derfor høyt fokus på teknologisk utvikling. Bankkonsernets resultat etter skatt utgjør 292 millioner kroner i 2023 (185 millioner kroner i 2022). Det vil fortsatt være fokus på å øke kundenes kjøp av øvrige produkter i banken og resten av konsernet. Dette gjør vi for å øke kundelønsomheten og fordi vi tror dette vil øke kundeloyalitet og tilfredshet med oss som leverandør. Økte inntekter gir mulighet for å kunne investere i teknologi, videreutvikle kostnadseffektive systemer og legge grunnlaget for videre vekst.

Landkreditt Boligkreditt finansierer boliglån gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) for å bidra til at konsernets innlånskostnader optimaliseres. Landkreditt Bank har god innskuddsdekning, noe som har bidratt til lavere aktivitet i Landkreditt Boligkreditt i 2023 enn tidligere år. Totalresultatet i 2023

utgjør 17 millioner kroner (15 millioner kroner i 2022). Resultatet er også påvirket av de kraftige renteøkningene fra Norges Bank gjennom en lavere rentemargin grunnet tidsavvik mellom økte finansieringskostnader og endringer i kundenes lånerenter.

Landkreditt Eiendom ble kjøpt av Landkreditt Bank i første kvartal 2020. Landkreditt Eiendom har spesialkompetanse innenfor omsetning av landbrukseiendommer, skogeieendommer og næringseiendommer. Hensikten med kjøpet var å øke distribusjonskraft, synlighet og kompetanse på landbruk. Selskapet omsatte i 2023 for 23 millioner kroner (19 millioner kroner) og har et resultat rett over 0 millioner kroner i 2023 (-4 millioner kroner i 2022). Resultatet er påvirket av at selskapet har vært i en endringsprosess, og at det investeres for økt synlighet og framtidig vekst i markedet. Det forventes at selskapet vil ha en god resultatforbedring i 2024, og bidra med en rekke synergier i Landkredittkonsernet.

Endringstempoet innen finansnæringen er høyt, men Landkreditt har et godt utgangspunkt med en god markedsposisjon og solid kapital for videre vekst og utvikling. Ved en tett integrert konsernstruktur med bank, forsikring, forvaltning og eiendom bygger vi fremtidens Landkreditt med gode komplementære produkter. Gjennom å videreutvikle synergier og kombinere sterke fagmiljøer i selskapene vil vi kunne levere enda bedre produkter og enkle digitale løsninger for kundene våre. Dette vil komme alle kunder og medlemmer til gode over tid, og gjøre oss i bedre stand til å ivareta Landkreditt sitt formål. En redegjørelse for tilnærmingen til den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse finnes på vår hjemmeside landkreditt.no "om oss". Virksomheten er lokalisert i Oslo.

RISIKO

Landkreditt er eksponert mot mange ulike typer risikoer. Det er, både på konsolidert nivå og på foretaksnivå, fastsatt rammer som dekker alle relevante områder. Utviklingen følges opp innen den enkelte resultatenheter med rapporter til de respektive styre og til morselskapets styre som konsernstyre. I tillegg til de operative enhetene er risikostyring, compliance og internrevisjon viktige funksjoner.

Kredittrisiko er risiko for at en motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. Konsernet har virksomhet i alle selskapene av en slik karakter at det kan oppstå fare for tap på utlån, kreditter eller investeringer i verdipapirer og lignende. Det er i de enkelte selskapene etablert rammer innenfor de områder som er aktuelle. I tillegg er det utarbeidet konsernrammer. Kredittrisiko er primært knyttet til utlån til kunder, sekundært til investeringer i rentebærende verdipapirer. Styret vurderer at virksomhetens samlede kredittrisiko er lav.

Klimarisiko er risiko både knyttet til hvordan de fysiske konsekvensene av endringer i klima vil påvirke natur og samfunn samt risiko knyttet til endringer i samfunnet som følge av overgang til lavere utslipp. 2023 har vært et år hvor værrelaterte skader virkelig har påvirket. Både tørkeperioder, ekstremvær, flom og skredaktivitet har påvirket samfunnet. Landkreditt Forsikring har lang erfaring med å vurdere klimarisiko i kundeprosessene, men skaderesultatene i hele forsikringsbransjen og reassuranseskostnader aktualiserer klimarisiko i stor grad. Landkreditt Bank har tidligere implementert en modul for vurdering av klimarisiko som en del av kredittprosessen for landbruksprodukter. Vurdering av klimarisiko inngår som et sentralt element i konsernets risikovurderinger. Dette omfatter både kvalitative og kvantitative vurderinger. Se utvidet omtale av klimarisiko ifm.

kapittel for bærekraftsrapportering.

Markedsrisiko er risiko for økonomiske tap som følge av endringer i markedsvariabler som for eksempel renter, valuta og finansielle instrumenter. Også på dette området er det etablert rammer i de ulike konsernselskapene, der dette er relevant, samt konsernrammer. I all hovedsak er utlån til kunder gitt til flytende rente. Tilsvarende har finansieringen (innskudd fra allmennheten og verdipapirinnlån) i hovedsak flytende rente. Valutarisikoen er meget lav. Konsernet har samlet en betydelig portefølje av aksje og renterelaterte verdipapirer. En stor andel er knyttet opp mot likviditetsstyringen i de enkelte selskapene i konsernet og på konsolidert nivå. Styret vurderer at den samlede markedsrisikoen er lav.

Med likviditetsrisiko forstås risiko for manglende likviditet til å kunne innfri forpliktelser ved forfall. Likviditetsstrategien omfatter alle selskaper i konsernet. Konsernets samlede likviditetssituasjon er primært avhengig av at banken har en god likviditet. Konsernet har som målsetting å ha en lav likviditetsrisiko. Den lave risikoen kommer som følge av høy innskuddsdekning og god forfallstruktur på innlånene.

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner, system- og menneskelig feil, svikt eller eksterne hendelser. Landkreditt skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risiko som er knyttet til virksomheten. Konsernet skal ha etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med konsernets vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil.

Landkreditt befinner seg i et marked med høyt fokus på sikkerhet og hvor bedrageri kan oppstå.

Det arbeides derfor kontinuerlig med opplæring og holdningsskapende arbeid både blant ansatte og kunder. For de ansatte arrangeres et sikkerhetsseminar 1–2 ganger i året. Det er opprettet et tverrfaglig sikkerhetsforum som møtes månedlig og som arbeider med interne og eksterne sikkerhetshendelser, samt forebygging av slike hendelser.

Sikkerhet er også et fast tema med alle leverandører med spørsmål om informasjon og forebyggende tiltak. Landkreditt følger bransjestandarder og anbefalinger fra ulike sikkerhetsforum.

Med hensyn til bedrageri internt, er det blant annet etablert rutiner ved ansettelser, bestemmelser rundt håndtering av fullmakter, opplæringstiltak, innsynslogg og annen internkontroll. Det er styrets vurdering at den operasjonelle risikoen er lav. For å sikre seg at nytt regelverk blir fanget opp og implementert, og at gjeldende rutiner blir fulgt er det utarbeidet interne compliancerutiner i konsernet, som blant annet beskriver rapporteringsstrukturen og hvordan kontrollarbeidet skal gjennomføres. Det er opprettet et eget complianceutvalg som koordinerer oppfølgingen i første forsvarslinje (avdelingsnivå). Videre blir det på bakgrunn av utarbeidet årsplan gjennomført uavhengige kontroller.

FINANSIERING OG EGENKAPITAL

Likviditet og egenkapital er to av de viktigste styringsparametrene i et finanskonsern. Landkreditt legger derfor stor vekt på god likviditetsstyring og et forsvarlig nivå for kapitaldekning.

Likviditeten sikres gjennom en god innskuddsdekning og gode relasjoner med aktørene i verdipapirmarkedene,

spesielt det norske obligasjonsmarkedet. Innskuddsdekningen i konsernet utgjør 82 prosent per 31. desember 2023. Ved optak av verdipapirinnlån er det lagt vekt på at den gjennomsnittlige løpetiden på gjelden skal være forsvarlig og at det skal være god spredning i forfallsstrukturen. Den gjennomsnittlige løpetiden på obligasjonsgjelden i konsernet utgjør 2,3 år. DNB har rangert Landkreditt Bank som den 11. beste banken i Norge som følge av blant annet meget god kvalitet i utlånsporteføljene, samt solide likviditets og kapitalbuffer. Kredittratingselskapet SCOPE har opprettholdt Landkreditt Bank sin utstederrating på «A- med stabile outlook» og Landkreditt Boligkreditts obligasjoner med fortrinnsrett sin kreditt rating på «AAA stable outlook».

Styrene i morselskapet og de datterselskapene som er underlagt kapitaldekningsregelverket har høyt fokus på at alle enhetene og den samlede virksomheten i konsernet skal ha en forsvarlig soliditet. Når man ser på sammenlignbare aktører eller større, er Landkreditt et godt kapitalisert finanskonsern som oppfyller alle de formelle kravene med god margin.

Konsernet har solid kapital, men vil avstemme vekst og inntjening mot kapitaldekning.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar. Bruker- og medlemsnytte er sentrale begreper i et samvirke, hvor det skapes verdier for den enkelte ved å operere i fellesskap. På denne måten er samvirkemodellen en bærekraftig forretningsmodell i seg selv.

Med bakgrunn i samvirkeverdiene, skal Landkreditt ta et helhetlig ansvar for samfunnet rundt oss, andre mennesker og miljøet. Vi ønsker å bruke konsernets samlede kunnskap

og ressurser for å bidra til å løse samfunnets utfordringer gjennom ansvarlig og lønnsom drift av virksomheten vår.

En oversikt over vårt arbeid knyttet til samfunnsansvar og bærekraft er beskrevet i Landkreditt SAs årsrapport, samt på våre hjemmesider under bærekraft.

MEDARBEIDERE

Landkreditt skal være en moderne, effektiv og attraktiv arbeidsplass, drevet av solide og dyktige medarbeidere. Det er menneskene som skaper de gode kundeopplevelsene og de gode resultatene i konsernet. Det er derfor viktig for oss at vi har kontinuerlig oppmerksomhet på å ivareta og utvikle den sterke bedriftskulturen vi har, i tillegg til å sikre at medarbeiderne får mulighet til å videreutvikle både sin personlige og faglige kompetanse.

Ved årsskifte hadde Landkreditt Bank 106 fast ansatte i selskapet og 118 i bankkonsernet, hvorav 45 prosent er kvinner og 55 prosent er menn. Det er alle de dyktige medarbeiderne våre som utgjør stammen i Landkreditt og som skaper resultater og vekst. Vi skal være en moderne og effektiv arbeidsplass, med solide, kompetente og engasjerte medarbeidere med høyt kundefokus. Det er kontinuerlig oppmerksomhet på å ivareta og videreutvikle en sunn og sterk bedriftskultur, som bidrar til å skape arbeidsglede, god trivsel og gode resultater i hele konsernet.

I løpet av 2023 er det gjennomført flere kompetansehevede aktiviteter. Vi har et par år nå hatt tilbud om en intern seminarrekke med aktuelle temaer som alle ansatte får mulighet til å delta på. I tillegg er det flere medarbeidere som har deltatt på eksterne kurs og seminarer innenfor sitt ansvarsområde. Vi har forbedret vårt introduksjonsprogram for nye medarbeidere,

og bruker et digitalt verktøy som nye ansatte får tilgang til via en App, før de starter i stillingen. Vi er opptatt av å legge til rette for at nye kollegaer får relevant og effektiv opplæring slik at de raskt kan komme inn i arbeidsoppgavene og kjenne mestring i arbeidshverdagen.

Vi har videreført hospiteringsprogrammet hvor ansatte drar ut på gårdsbesøk og blir bedre kjent med ulike produksjonsformer, daglig drift og arbeidsdagen som bonde. Dette er et meget populært tilbud og det er svært viktig for oss at våre medarbeidere har god innsikt i rammebetingelser, utfordringer og drift for denne viktige kundegruppen. Det er høyt internt fokus på at organisasjonen vår har solid landbrukskompetanse og kan være en god diskusjonspartner for denne kundegruppen.

Konsernet har også i 2023 flere medarbeidere som har tatt autorisasjoner og godkjenningsordninger gjennom Finansnæringens autorisasjonsordninger. De som allerede har fullført autorisasjoner har gjennomført de årlige oppdateringene.

Samtlige medarbeidere har gjennomført opplæring i personvern, etiske retningslinjer og taushetsplikt samt kurs om en trygg digital hverdag. Det er også gjennomført intern opplæring og oppdatering rundt antihvitvasking og antikorrupsjon.

Ledergruppen har hatt felles samlinger gjennom året, hvor det hovedsakelig er jobbet med utvikling og forankring av ny strategi for selskapene og konsernet.

Det har vært arrangert flere sosiale samlinger for ansatte i løpet av 2023, og bedriftsidrettslaget i konsernet har høyt aktivitetsnivå og tilbyr ulike aktiviteter som er attraktivt for de aller fleste

grupper av ansatte. Dette er populære tilbud og de ansatte benytter seg av mulighetene som gis, og de fleste arrangementene blir fulltregnet.

Konsernet er opptatt av å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling og diskriminering. Det er spesielt fokus på å legge til rette for at alle skal ha like karrieremuligheter og betingelser hos oss. Det er jevnlig møter med de ansattes tillitsvalgte, og samarbeidet er konstruktivt og godt, og har bidratt positivt til utvikling av konsernet.

Det er viktig for oss at vi kan tilby konkurransedyktige arbeidsvilkår, og at vi kan tiltrekke og beholde kvalifiserte medarbeidere. Dette støtter opp under holdningen om at våre ansatte og den kompetansen og de holdningene som de representerer, er konsernets viktigste ressurs. Det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet i Landkreditt er godt.

I bærekraftsrapporten for konsernet er det gitt en oversikt over hvordan vi jobber med aktivitets- og redegjøringsplikten. Rapporten er tilgjengelig på konsernets hjemmeside.

Det totale sykefraværet i konsernet var på 3,3 prosent, en nedgang fra 4,8 prosent i 2022. Det har ikke vært skader eller ulykker i konsernet i løpet av 2023.

Landkreditt SA og de øvrige selskapene i konsernet har tegnet styreansvarsforsikring som dekker økonomiske tap som ikke er oppstått som følge av fysiske skader på person eller ting. Forsikringen dekker krav som er fremsatt skriftlig og gjelder for styremedlemmer, daglig leder og medlemmer av ledergruppen.

RESULTAT OG BALANSE

Det er styrets vurdering at grunnlaget for videre drift i Landkreditt Bank og Landkreditt Bank konsern er meget godt, og årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Landkreditt Bank

I Landkreditt Bank utgjør resultat etter skatt 274 millioner kroner i 2023 (174 millioner kroner i 2022). Lønns- og driftskostnadene beløper seg til 254 millioner kroner (222 millioner kroner). Av resultatet avgis 16 millioner kroner til konsernbidrag i Landkreditt SA. Resterende foreslås overført til annen egenkapital som dermed utgjør 1.780 millioner kroner (1.547 millioner kroner). Sum eiendeler utgjør 30.625 millioner kroner (27.892 millioner kroner). Aktivasisiden består hovedsakelig av utlån til kunder. Passivasiden består i det alt vesentlige av innskudd fra kunder, verdipapirinnlån og egenkapital. Egenkapitalen er hovedsakelig ren kjernekapital. Den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 22,50 prosent (22,84 prosent).

Landkreditt Bank konsern

I Landkreditt Bank konsern utgjør netto renteinntekter 570 millioner kroner (455 millioner kroner). Netto andre inntekter beløper seg til 114 millioner kroner (54 millioner kroner), hvor provisjonsinntekter fra landbruksmeglingsvirksomheten, gebyrer betalingsformidling og netto verdiendring finansielle instrumenter er det vesentligste elementene. Sum driftskostnader utgjør 306 millioner kroner (265 millioner kroner) hvorav tap på utlån og kreditter utgjør 1 millioner kroner (-2 millioner).

Utlånsporteføljene i Landkreditt Bank og Landkreditt Boligkreditt tåler etter styrets vurdering eventuelle konjunkturedganger. Gjeldende kredittretningslinjer vil bli videreført, og det

foreligger ingen tegn i porteføljene, signaler eller endringer i rammevilkår som tilsier vesentlige endringer i forventningene til fremtidige tap. Samtidig har både inflasjon vært høy og rentene steget kraftig i 2023, slik at presset på den økonomiske situasjonen for kunder kan bli høyt. Årets tap på utlån utgjør 1 millioner kroner, tilsvarende 0,003 prosent av utlånsmassen. Dette kan tilsa at Landkreditts kunder fortsatt har en god betjeningsevne, men situasjonen følges nøye.

Landkreditt Bank konsern har et resultat etter skatt på 292 millioner kroner i 2023 (184 millioner kroner). 16 millioner kroner foreslås avgitt som utbytte og konsernbidrag til Landkreditt SA. 276 millioner kroner forslås overført til annen egenkapital som for konsernet dermed øker fra 3.375 millioner kroner til 3.591 millioner kroner.

Balansen utgjør 34.328 millioner kroner (32.238 millioner kroner). Netto utlån utgjør 29.731 millioner kroner (28.479 millioner), innskudd fra kunder utgjør 24.383 millioner kroner (20.987 millioner kroner).

Kontantstrømoppstillingen viser utlånsveksten for 2023 og at denne er finansiert ved en vekst i innskudd fra kunder, økt likviditetsbeholdning og netto reduksjon av verdipapirinnlån.

Egenkapitalen er hovedsakelig ren kjernekapital, og den rene kjernekapitaldekningen er beregnet til 21,82 prosent (21,61 prosent).

FRAMTIDSUTSIKTER

Landkreditt er inne i en fase hvor konsernet vokser og utvikler seg til å bli en større og mer betydelig aktør. Styret er av den oppfatning at videre vekststrategi for både bank, fond og forsikring gir utvikling og et bredde tilbud som gir gode Landkredittopplevelser til alle kunder og medlemmer.

Usikkerhet knyttet til pandemi og nedstengning av samfunn er betydelig redusert i 2023. Men effektene på inflasjon som i starten ble vurdert til å være forbigående påvirker fortsatt globalt. Videre har krigen i Ukraina medført usikkerhet generelt og økning i særlig energipriser. Krigføring på Gaza stripen og uroligheter i Rødehavet påvirker også internasjonal handel, økt usikkerhet og mulige effekter for et fortsatt press på inflasjonen. Konsensus ved årsskiftet er allikevel at sentralbankene vil starte rentereduksjoner utover i 2024. Eiendomsprisene i selskapets hovedmarked (området rundt Oslofjorden) steg på starten av året, og endte med en økning for året til tross for en utflating i slutten av 2023. 87 prosent av utlånsporteføljen er vurdert til å bestå av kunder med lav eller lav/middels risikoprofil. Ved avleggelsen av årsregnskapet for 2023 er det derfor ingen tegn til at porteføljene i konsernet er utsatt for vesentlige tap.

Ambisjonen til konsernet er fortsatt å bygge Landkreditt til en større og mer solid aktør slik at vi i fremtiden står sterkere og kraftfullt kan fylle vårt formål. Det forventes at tapene for konsernet også i fremtiden vil ligge på lave nivåer. Vi vil opprettholde en god innskuddsdekning samtidig som det ved opptak av obligasjonsinnlån legges sterk vekt på å ha en god forfallsstruktur. Styret forventer en vekst i balanse og positiv resultatutvikling basert på en fortsatt solid kapitalbase.

TAKK

Styret retter en takk til alle kunder og medlemmer, ansatte i konsernet, tillitsvalgte, forretningsforbindelser og andre samarbeidspartnere for innsats og engasjement i 2023.

Oslo 31. desember 2023
14. februar 2024

Björg Marit Eknes
Styreleder

Johan Narum
Nestleder

Iren Rutle
Styremedlem

Hans Edvard Torp
Styremedlem

Øyvind Hestnes
Styremedlem

Kenneth Bakke
Vara styremedlem

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Åpenhetsloven – Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven skal sikre allmennheten tilgang til informasjon og stille krav til hvordan større virksomheter skal arbeide for å ivareta menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere. Virksomhetene skal blant annet gjennomføre aktsomhetsvurderinger og informere allmenheten.

Nedenfor følger vår redegjørelse etter åpenhetsloven § 5 for perioden 1.6.2023 – 31.12.2023. Redegjørelsen for perioden 1.7.2022 – 31.5.2023 er publisert i eget dokument på vår side om åpenhetsloven på landkredittbank.no. Redegjørelsene omfatter samtlige av selskapene i konsernet Landkreditt med mindre et av selskapene er nevnt særskilt.

Hvordan ivaretar Landkreditt grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet?

Internt i egen virksomhet har vi god oversikt og kontroll over de krav som følger av åpenhetsloven. Som et norsk finanskonsern som driver og leverer tjenester i Norge, er vi pålagt å følge norsk lovgivning, herunder sørge for å ha en uavhengig kontrollfunksjon og internrevisjon som årlig kontrollerer etterlevelse av lover og regler. Samtlige av selskapene i konsernet Landkreditt er pålagt å støtte og respektere de internasjonale menneskerettighetene, og etterleve disse. Videre har konsernet gode systemer, rutiner og retningslinjer som sikrer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rutinene og retningslinjene gjennomgås periodisk, og oppdateres ved behov. Samtlige av våre retningslinjer må godkjennes av de ulike styrene ved etablering eller endringer. Følgende retningslinjer og rutiner bidrar til å sikre at selskapene i konsernet

Landkreditt ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet:

- Etiske retningslinjer
- IKT-retningslinjer
- Retningslinjer for interessekonflikt
- Retningslinjer for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Retningslinjer for fondene
- Rutine for egenhandel
- Rutine for intern/ekstern varslings og kritikkverdige forhold i Landkreditt
- Rutine for håndtering av mobbing og trakassering
- Rutine for håndtering av trusler og vold
- Taushetspliktskjema

Nærmere redegjørelse for interne forhold i Landkreditt fremgår av øvrige punkter i bærekraftsrapporten – se særlig punktet om samfunnsansvar i egen virksomhet. Vår konklusjon er derfor at det er lav risiko for faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i konsernet Landkreditt. Det er ikke avdekket faktiske negative konsekvenser for grunnleggende

menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i noen av Landkreditt sine selskaper i perioden 1.6.2023 – 31.12.2023.

Hvordan arbeider Landkreditt med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningspartnere?

For å sikre vi i Landkreditt heller ikke bidrar til brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, har vi retningslinjer som skal sørge for et ansvarlig næringsliv hos at våre leverandører og forretningspartnere:

- Retningslinje for åpenhet
- Retningslinje for samfunnsansvar og bærekraft
- Retningslinje for ansvarlige investeringer (LK Forvaltning)

Samtlige retningslinjer er godkjent av styret og formidlet til organisasjonen, og gjelder for Landkreditt SA og dets datterselskaper.

Retningslinjene pålegger selskapene i Landkreditt å følge åpenhetsloven, og utføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger

for å forebygge risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår leverandørkjede. Plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger er videre en integrert del av beslutningsprosesser, risikovurderinger og leverandørvurderinger før avtaleinngåelse.

Alle våre leverandører får tilsendt vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere. Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre hvilke forventninger og krav vi har til alle som leverer produkter og tjenester til oss. Leverandører fra bransjer og land med høyere risiko for blant annet menneskerettighetsbrudd gjennomgår en mer dyptgående analyse.

Vår e-postadresse samfunnsansvar@landkreditt.no benyttes til å motta og besvare informasjonskrav knyttet til åpenhetsloven. Den samme e-postadressen kan benyttes av våre interessenter ved behov for varsling.

Kartlegging av risiko

Det er ikke avdekket faktiske negative konsekvenser i vår leverandørkjede.

Vesentlig risiko for negative konsekvenser

Risikoen er fremdeles lav for at vi har leverandører eller forretningspartnere som bryter menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det skyldes at vi primært bruker norske og skandinaviske leverandører hvor arbeidsmiljølovens tariff-festede rettigheter står sterkt og det stilles høyere lovkrav til

arbeidstakerrettigheter og grunnleggende menneskerettigheter enn det de internasjonale konvensjonene stiller.

Etter vår kartlegging har vi konkludert med at risikoen hovedsakelig befinner seg i leverandørkjeden. I den store sammenhengen er Landkreditt et lite finanskonsern med begrenset påvirkningskraft. Vår beste mulighet til å påvirke til ansvarlig næringsliv i leverandørkjeden er dermed å stille krav til at våre leverandører sørger for at deres underleverandører opererer i henhold til vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere.

Totalt i konsernet er det 21 leverandører som er vurdert til forhøyet risiko. Disse leverandørene vil gjennomgå en grundig risikovurdering, og kartlegging. Vi fortsetter arbeidet med disse videre i 2024.

Av våre norske leverandører er det skadeleverandører for Landkreditt Forsikring og konsulentavtaler for samtlige av konsernets selskaper som er forbundet med flere risikomomenter. Konsulentbransjen kan være utsatt for manglende arbeidsrettslig vern etter arbeidsmiljøloven. Skadeleverandører som benyttes i forbindelse med bygging- og motorskader har flere risikomomenter med tanke på både arbeidsforhold, HMS og forholdene som produkter og komponenter som produseres i land som er særlig utsatt for menneskerettighetsbrudd og manglende arbeidstakervern. Det samme gjelder for eiendomssektoren. Øvrige bransje som utpeker seg er transportsektoren, da det er

en uregulert bransje der mange er selvstendig næringsdrivende.

Videre er enkelte IT-leverandører forbundet med risiko, da det ofte innebærer komplekse og uoversiktlige leverandørkjeder, og hvor enkelte underleverandører kan befinne seg i geografiske områder med svakere menneske- og arbeidstakervern. I Landkreditt Konsern er det totalt 85 IT-leverandører hvorpå hovedtyngden av leverandørene er norske eller nordiske selskaper hvor risikoen synes å være lav. De landene som utpeker seg som potensielle risikofaktorer for Landkreditt er leverandører eller underleverandører fra USA, India og Polen. På bakgrunn av øvrige regulatoriske krav, har Landkreditt en plikt til regelmessig leverandør oppfølging i forbindelse med IT-avtaler.

I 2024 vil vi fortsette å jobbe med implementering av åpenhetsloven i vår ordinære leverandør oppfølging etter utkontrakteringsregelverket, herunder forbedring av maler, retningslinjer og rutiner.

Den vesentligste risikoen for samtlige selskaper i Landkreditt knytter seg til innkjøpsavtaler, såkalte forretningspartnere, som ikke er direkte knyttet til våre leveranser av produkter eller tjenester.

Landkreditt har valgt å prioritere grundigere undersøkelser av følgende innkjøp:

- kontorrekvisita
- IKT-utstyr/elektronikk
- møbler
- interne håndverkertjenester
- renhold

Risikoen knytter seg hovedsakelig til råvarer, sammenstilling og produksjon av produkter. I henhold til «Årsrapport 2022 – En analyse av Arbeidstilsynets innsats» er håndverkertjenester og renhold særlig knyttet til iboende bransjerisiko. Bygge- og anleggsbransjen er særlig utsatt for HMS-brudd, mye innleie av utenlandsk arbeidskraft som utgjør en risiko for lønnsdiskriminering. Bransjen er videre risikoutsatt i leverandørkjeden, grunnet produkter og komponenter som produseres i land som er særlig utsatt for menneskerettighetsbrudd og arbeidstakervern. Renholdsbransjen er utsatt for useriøse og uanstendige arbeidsvilkår, noe som vil kunne svekke arbeidsmiljøet for arbeidstakere og være konkurransevridende for hele næringen.

For å sikre at vi foretar ansvarlige innkjøp, skal de som foretar innkjøp av høyrisikoprodukter i Landkreditt utføre en grundig risikovurdering, hvor forretningspartneren kartlegges og behovet for kvalifikasjonskrav eller særskilte kontraktsvilkår skal vurderes før det foretas innkjøp. Metoden for grundige risikovurderinger er å undersøke offentlig tilgjengelige kilder som nettsøk, undersøke om selskapet har relevante retningslinjer og varslingskanaler, supplier code of conduct, om de redegjør etter åpenhetsloven eller OECDs retningslinje og om denne informasjonen er dekkende nok. Dersom disse kildene ikke gir nødvendig informasjon, vil leverandøren bli kontaktet for samtale eller tilsendt et spørreskjema.

Vi har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser, eller at selskaper med vesentlig risiko for negative konsekvenser ikke er rigget for å ivareta denne risikoen.

Iverksatte tiltak og planlagte tiltak

I løpet av høsten har vi erfart at de nye retningslinjene er tatt i bruk, herunder at vår etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere blir fremlagt ved inngåelse av nye avtaler. Vi har arbeidet med å synliggjøre Retningslinjen for åpenhetsloven ved å inn ta kravene i flere eksisterende retningslinjer og rutiner.

Vi erkjenner samtidig at det kan være behov for å forenkle og tydeliggjøre enkelte av prosessene. I løpet av første halvår i 2024 vil vi derfor arbeide videre med å utvikle dokumenter som

skal sikre etterlevelse av åpenhetsloven i vår leverandørkjede. Vi vil særlig prioritere å arbeide nærmere med arbeidsrutiner og veiledning i forbindelse med utarbeidelse av risikovurderinger og leverandør oppfølging, herunder å gjennomføre denne prosessen i eksisterende mal-verk som er utarbeidet i forbindelse med andre lovkrav. Risikovurderingene gir oss muligheten til å stille krav i våre kontrakter, vurdere å stille kvalifikasjonskrav og samarbeide om å rette forhold som bør forbedres. Ved å gjøre undersøkelser og risikovurderinger før vi inngår nye avtaler eller foretar innkjøp, får vi innsikt som gjør at vi bedre kan forebygge og avbøte forhold som kan virke negativt på menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Samtlige selskaper i konsernet Landkreditt sendte ut etiske retningslinjer til sine eksisterende leverandører i første halvdel av 2023. Vi jobber fremdeles med å innhente tilbakemeldinger på retningslinjen. For de tilfeller leverandøren kan dokumentere at de har etablert egne systemer og retningslinjer for å ivareta menneske- og arbeidsrettigheter, vurderer vi behovet for å innhente signatur på vår etiske retningslinje.

Ovennevnte utsendelse innebefattet ikke skadeleverandører som benyttes av Landkreditt Forsikring i forbindelse med gjenoppbygging eller reparasjon ved forsikringsskade. Siden vår forrige redegjørelse har Landkreditt Forsikring imidlertid sendt ut etiske retningslinje for leverandører og forretningspartnere til 112 skadeleverandører. Foreløpig har 65 av leverandørene bekreftet at de vil følge retningslinjen. Vi vil jobbe videre med å innhente tilbakemeldinger fra våre skadeleverandører.

Dersom du har spørsmål knyttet til vårt arbeid, kan henvendelse sendes til **samfunnsansvar@landkreditt.no**.

Oslo 31. desember 2023
14. februar 2024

Björg Marit Eknes
Styreleder

Johan Narum
Nestleder

Iren Rutle
Styremedlem

Hans Edvard Torp
Styremedlem

Øyvind Hestnes
Styremedlem

Kenneth Bakke
Vara styremedlem

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Resultatregnskap

MORBANK			KONSERN		
2022	2023	(Hele tusen kroner)	NOTER	2023	2022
21 864	64 380	Renteinntekter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		58 861	19 572
517 887	864 881	Renteinntekter av utlån til kunder - amortisert kost		864 710	517 793
173 080	338 958	Renteinntekter av utlån til kunder - virkelig verdi over utvidet resultat		546 450	280 631
47 391	111 845	Renteinntekter av rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		97 651	46 145
760 221	1 380 063	RENTEINTEKTER BEREGNET ETTER EFFEKTIVRENTEMETODEN		1 567 672	864 141
12 848	22 769	Øvrige renteinntekter		22 769	12 848
773 069	1 402 832	SUM RENTEINTEKTER OG LIGNENDE INNTEKTER	9,11,18	1 590 441	876 989
7	47	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		2	5
240 016	688 108	Rentekostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		688 108	240 009
73 294	130 507	Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		293 444	153 985
8 156	15 102	Renter på ansvarlig lånekapital		15 102	8 156
321 473	833 764	RENTEKOSTNADER BEREGNET ETTER EFFEKTIVRENTEMETODEN		996 657	402 155
18 790	23 050	Øvrige rentekostnader		24 188	19 985
340 262	856 813	SUM RENTEKOSTNADER OG LIGNENDE KOSTNADER		1 020 846	422 140
432 806	546 018	NETTO RENTEINTEKTER		569 595	454 850
2 270	0	Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		0	2 270
36 175	31 540	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	10,11	56 926	57 157
7 052	6 885	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	10	6 895	7 058
-21 641	32 950	Netto verdiendring på finansielle instrumenter	14	32 501	-23 498
25 261	32 453	Andre driftsinntekter	11	31 671	24 691

98 347	107 440	Lønn	13	120 438	110 018
14 664	14 474	Pensjoner	19	14 921	15 289
24 941	31 586	Sosiale kostnader		33 136	27 043
83 821	100 160	Driftskostnader		111 497	91 549
221 774	253 660	SUM LØNN OG DRIFTSKOSTNADER		279 992	243 900
21 835	23 615	Avskrivninger	16,32	24 848	22 759
-4 125	3 296	Kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer"	5	906	-1 992
228 335	355 505	RESULTAT FØR SKATT		378 052	243 745
54 595	81 212	Skattekostnad	20	86 213	58 988
173 740	274 294	ÅRSRESULTAT		291 839	184 757

UTVIDET RESULTAT

173 740	274 294	Årsresultat		291 839	184 757
12 549	-13 657	Estimatavvik pensjoner	19	-13 657	12 549
-3 137	3 414	Skatt av innregnede poster	20	3 414	-3 137
9 412	-10 243	SUM RESULTATELEMENTER SOM IKKE VIL BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTATET, ETTER SKATT		-10 243	9 412
-192	786	Virkelig verdiendring utlån til kunder til virkelig verdi	5	507	-168
0	-197	Skatt av innregnede poster	20	-135	-5
-192	590	ØVRIGE RESULTATELEMENTER SOM SENERE KAN BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT, ETTER SKATT		372	-174
182 960	264 641	Totalresultat		281 968	193 995

DISPONERINGER OG OVERFØRINGER

4 335	16 000	Konsernbidrag og utbytte til Landkreditt SA		16 000	4 335
178 625	248 641	Overført til annen egenkapital		265 968	189 660
182 960	264 641	SUM DISPONERINGER OG OVERFØRINGER		281 968	193 995

Balanse

MORBANK		EIENDELER		KONSERN	
31.12.2022	31.12.2023	(Hele tusen kroner)	NOTER	31.12.2023	31.12.2022
123 371	73 363	Kontanter og fordringer på sentralbanker		73 363	123 371
1 182 249	1 427 917	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	11,22	1 364 277	1 010 394
23 644 340	25 456 241	Utlån og fordringer på kunder	5,6,7,8	29 730 924	28 478 697
2 392 057	3 043 944	Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	11,14,28	2 898 030	2 432 492
57 190	66 516	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	14,28	66 516	57 190
391 513	396 513	Eierinteresser i konsernselskaper	15	0	0
34 176	41 328	Andre immaterielle eiendeler	16	41 391	34 273
0	0	Goodwill	15	31 172	31 172
48 127	92 525	Varige driftsmidler	16,32	96 080	51 561
0	631	Utsatt skattefordel	20	0	0
18 644	25 805	Andre eiendeler	11	25 982	18 881
27 891 666	30 624 783	SUM EIENDELER	21,27,30	34 327 735	32 238 031

MORBANK		GJELD OG EGENKAPITAL		KONSERN	
31.12.2022	31.12.2023	(Hele tusen kroner)	NOTER	31.12.2023	31.12.2022
584	2 165	Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	11	271	266
20 988 116	24 385 266	Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	11,24	24 382 638	20 986 828
3 311 241	2 304 839	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	17,29	5 765 384	7 425 839
154 996	239 263	Annen gjeld	11,20,31	250 187	171 250
790	0	Forpliktelser ved utsatt skatt	20	842	2 244
21 055	25 939	Andre avsetninger		29 049	22 007
2 946	14 029	Pensjonsforpliktelser	19	14 029	2 946
251 591	293 996	Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	18,29	293 996	251 591
24 731 318	27 265 497	SUM GJELD	23,25,27	30 736 396	28 862 971
1 380 000	1 380 000	Selskapskapital		1 380 000	1 380 000
232 950	198 950	Fondsobligasjonskapital	18,25	198 950	232 950
1 547 398	1 780 336	Annen egenkapital		2 012 389	1 762 110
3 160 348	3 359 286	SUM EGENKAPITAL	12	3 591 339	3 375 060
27 891 666	30 624 783	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	21	34 327 735	32 238 031

Oslo, 31. desember 2023
14. februar 2024

Styret i Landkreditt Bank AS

Björg Marit Eknes
Styreleder

Johan Narum
Nestleder

Hans Edvard Torp
Styremedlem

Iren Kristiansen Rutle
Styremedlem

Øyvind Helgemo Hestnes
Styremedlem

Kenneth Bakke
Vara styremedlem

Ole Laurits Lønnum
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2022	2023	(Hele tusen kroner)	2023	2022
-1 870 920	-1 799 575	Netto utbetaling av lån til kunder	-1 236 107	-2 031 857
661 795	1 193 401	Innbetaling av renter fra kunder	1 399 615	765 987
350 456	3 397 150	Netto innbetaling av innskudd fra kunder	3 395 809	350 034
-257 519	-709 999	Utbetaling av renter til kunder	-709 999	-257 519
91	1 581	Netto inn-/ utbetaling av lån til og fra kredittinstitusjoner	5	3 378
21 859	64 333	Netto inn-/ utbetaling av renter til kredittinstitusjoner	58 114	19 380
1 489 610	-622 500	Netto utbetaling ved salg av finansielle eiendeler til investeringsformål	-428 122	1 284 524
61 006	129 468	Innbetaling av renteinntekter, verdipapirer	129 468	-12 133
29 354	24 910	Netto innbetaling av provisjonsinntekter	44 253	49 513
-182 284	-219 429	Utbetaling til drift	-245 436	-205 320
-49 963	-55 915	Betalt skatt	-58 316	-60 113
-2 877	-7 062	Annen utbetaling	-10 814	437
250 609	1 396 365	NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITIETER	2 338 472	-20 549
		Investeringsaktiviteter		
-12 163	-16 342	Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-16 197	-12 235
-5 000	-5 000	Netto inn-/utbetaling ved kjøp eller salg av langsiktige investeringer i aksjer	-	-
2 473	194	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	194	2 473
-14 691	-21 148	NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-16 003	-9 763

		Finansieringsaktiviteter		
500 000	950 000	Innbetaling ved utstedelse av obligasjons- og sertifikatgjeld	1 349 700	1 350 000
-1 251 000	-1 657 000	Utbetaling ved forfall av obligasjons- og sertifikatgjeld	-2 516 138	-1 995 000
-73 841	-136 057	Utbetaling av renter på obligasjons- og sertifikatgjeld	-314 810	-141 295
489 137	-253 457	Endring beholdning av egne utstedte verdipapirer til amortisert kost	-454 305	673 000
-	-	Innbetaling ved opptak av ansvarlig lånekapital	-	-
-	-335	Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-335	-
-7 280	-14 772	Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-14 772	-7 280
33 800	-34 000	Innbetaling ved opptak av fondsobligasjoner	-34 000	33 800
-10 851	-15 821	Utbetaling av renter på fondsobligasjoner	-15 821	-10 851
-12 883	-13 779	Leiebetalinger	-13 779	-12 883
-4 440	-4 335	Utbetaling av konsernbidrag	-4 335	-4 440
-337 357	-1 179 555	NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	-2 018 594	-144 948
-101 440	195 662	SUM KONTANTSTRØM	303 874	-145 269
1 407 058	1 305 618	Kontanter pr 01.01	1 133 765	1 279 025
-101 440	195 662	Netto inn-/ utbetaling av kontanter	303 874	-145 259
1 305 618	1 501 280	Kontanter pr 31.12	1 437 640	1 133 765

Endring egenkapital

KONSERN (Hele tusen kroner)	Selskapskapital	Annen Egenkapital	Fondsobligasjonskapital	Sum
EGENKAPITAL 01.01.2022	1 380 000	1 582 606	199 150	3 161 756
Årets resultat		184 757		184 757
Utvidet resultat		9 238		9 238
Utbytte/konsernbidrag 2022 avsatt		-4 335		-4 335
Renter betalt på fondsobligasjonskapital i 2022		-10 159		-10 159
Andre justeringer		3		3
Emisjon egne utstedte fondsobligasjoner		0	33 800	33 800
EGENKAPITAL 31.12.2022	1 380 000	1 762 110	232 950	3 375 060
Årets resultat		291 839		291 839
Estimatavvik pensjoner		-13 657		-13 657
Verdiendring utlån til virkelig verdi over utvidet resultat		507		507
Skatt på innregnede poster		3 279		3 279
Utbytte/konsernbidrag 2023		-16 000		-16 000
Renter betalt på fondsobligasjonskapital i 2023		-15 703		-15 703
Andre justeringer		15		15
Endring fondsobligasjoner		0	-34 000	-34 000
EGENKAPITAL 31.12.2023	1 380 000	2 012 390	198 950	3 591 340

MORBANK (Hele tusen kroner)	Selskapskapital	Annen egenkapital	Fondsobligasjonskapital	Sum
EGENKAPITAL 01.01.2022	1 380 000	1 378 932	199 150	2 958 082
Årets resultat		173 740		173 740
Utvidet resultat		9 220		9 220
Renter betalt på fondsobligasjonskapital 2022		-10 159		-10 159
Konsernbidrag 2022		-4 335		-4 335
Emisjon egne utstedte fondsobligasjoner		0	33 800	33 800
EGENKAPITAL 31.12.2022	1 380 000	1 547 398	232 950	3 160 348
Årets resultat		274 294		274 294
Estimatavvik pensjoner		-13 657		-13 657
Verdiendring utlån til virkelig verdi over utvidet resultat		786		786
Skatt på innregnede poster		3 218		3 218
Renter betalt på fondsobligasjonskapital 2023		-15 703		-15 703
Konsernbidrag og utbytte		-16 000		-16 000
Endring fondsobligasjoner		0	-34 000	-34 000
EGENKAPITAL 31.12.2023	1 380 000	1 780 337	198 950	3 359 286

Innskutt egenkapital består av 138.000 aksjer a kr 10.000 som alle er eiet av Landkreditt SA.

Note 1 Generell informasjon

Landkreditt Bank AS («Landkreditt Bank») ble etablert i 2002 ved omdanning av kredittforetaket Landkreditt Bolig AS (stiftet i 1998) til bank. Landkreditt Bank AS er en selvbetjeningsbank som retter seg hovedsakelig mot privatmarkedet og norsk landbruk. Produktspekteret dekker alle vanlige bankprodukter som lån, kreditter, betalingsformidling, kort, innskudd og andre spareprodukter.

Pr 31.12.2023 består Landkreditt Bank konsern av selskapene Landkreditt Bank AS, Landkreditt Boligkreditt AS og Landkreditt Eiendom AS.

Landkreditt Bank har en distribusjonsavtale med Landkreditt Forvaltning AS om salg av selskapets pensjons- og spareprodukter. Videre har Landkreditt Bank avtale med Landkreditt Forsikring AS om formidling av forsikringsprodukter. Landkreditt Bank har også avtaler med Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring om overføring og forvaltning av boliglån. Landkreditt Bank forestår all operativ drift av Landkreditt Boligkreditt og morselskapet Landkreditt SA.

Landkreditt Bank AS er eiet av Landkreditt SA (100 prosent). Landkreditt SA er registrert og hjemmehørende i Norge, og har hovedkontor i Karl Johans gate 45, Oslo. Årsregnskapet for konsernet Landkreditt ble behandlet og godkjent av styret 14. februar 2023 og offentliggjort samme dag.

Konsernets presentasjons- og funksjonelle valuta er norske kroner.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet og selskapsregnskapet. Prinsippene er benyttet på lik måte i alle perioder som er presentert med mindre noe annet framgår av beskrivelsen. Alle beløp i regnskap og noter er avrundet til nærmeste hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

2.1 BASISPRINSIPPER

Konsernet og morselskapet Landkreditt Bank AS avlegger årsregnskapet for 2023 etter årsregnskapsforskriften for banker, kreditforetak og finansieringsforetak, i samsvar med henholdsvis forskriftens paragraf § 1-4 (1) b og § 1-4 (2) b). Dette innebærer at måling og innregning fullt ut er i samsvar med IFRS, med unntak av at styrets forslag til utbytte og konsernbidrag avsettes som gjeld på balansedagen.

Årsregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper i krever bruk av estimater. Videre krever anvendelsen av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

NYE OG ENDREDE PUBLISERTE STANDARDER MED IKRAFTTREDELSE I 2022

Det er ingen nye eller endrede regnskapsstandarder med effekt for årsregnskapet i 2023 som har hatt vesentlig effekt på konsernet eller selskapet.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Det er ingen nye IFRS eller IFRIC-fortolkninger som ikke har trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet til konsernet eller selskapet.

2.2 KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper er alle enheter som Landkreditt Bank har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for svingninger i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår. Konsolidering opphører når kontroll opphører.

Konsernregnskapet omfatter Landkreditt Bank AS (morbank) og Landkreditt Boligkreditt AS (100 prosent) samt Landkreditt Eiendom AS (100 prosent).

Det er anvendt enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskapene som inngår i konsernregnskapet.

Alle inntekter, kostnader, tap og gevinster som direkte angår et konsernselskap inntektsføres/ belastes dette konsernselskapets regnskap. Felleskostnader belastes det enkelte selskap den andel som vedrører dette selskapets aktiviteter. Konserninterne transaksjoner verdsettes til markedspriser.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Urealiserte tap elimineres, men vurderes som en indikator på verdifall i forhold til nedskrivning av den overførte eiendelen. Regnskapene til datterselskapene omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3 DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskap vurderes i selskapsregnskapet etter kostmetoden. Selskapet vurderer på hvert rapporteringstidspunkt om det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Hvis det foreligger slike indikasjoner, testes investeringen for verdifall.

2.4 VARIGE DRIFTSMIDLER

Tomter og bygninger vurderes til historisk kost, med fradrag for etterfølgende avskrivninger på bygninger. Øvrige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Påfølgende utgifter legges til driftsmiddelets balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Regnskapsført beløp knyttet til utskiftede eiendeler resultatføres. Øvrige

reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid som er:

Maskiner	3-10 år
-----------------	---------

Inventar og utstyr	3-10 år
---------------------------	---------

Driftmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, under andre gevinster/-tap, netto og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

2.5 IMMATERIELLE EIENDELER

a) Goodwill

Goodwill er den positive forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på

det laveste nivå i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. I de tilfeller hvor anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet er lavere enn virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet, såkalt badwill, inntektsføres differansen umiddelbart.

b) IT-systemer, programvare og lisenser

Kjøpte programvarer og lisenser balanseføres til anskaffelseskost (inklusive utgifter til å få programmene operative) og avskrives over forventet utnyttbar levetid, som normalt er 3 – 5 år.

Landkreditt Bank har en evigvarende lisens for å drive betalingsformidling som løpende vurderes for nedskrivning.

Som hovedregel kostnadsføres utgifter til utvikling og vedlikehold av programvare etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av unik, identifiserbar programvare som eies av selskaper i konsernet, og hvor det er sannsynlig at det vil genereres netto økonomiske fordeler i mer enn ett år, balanseføres som immateriell eiendel.

2.6 VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille

ut uavhengige og inngående kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler, unntatt goodwill.

2.7 FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på oppgjørstidspunktet. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og selskapet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

(A) FINANSIELLE EIENDELER

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler, bortsett fra egenkapitalinstrumenter og derivater, vurderes ut fra en kombinasjon av enhetens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømkarakteristikk.

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- * Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
- * Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat
- * Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost:

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost er gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.

Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat:

Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat er gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg.

Finansielle eiendeler som ikke tilfredsstillor kravene til å bli regnskapsført til amortisert kost eller virkelig verdi over utvidet resultat, blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler består av kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån og fordringer på kunder, sertifikater og obligasjoner, herunder rentefond, samt egenkapitalinstrumenter i form av aksjer og aksjefond.

Utlån til kunder består i all hovedsak av utlån til landbruket og til privatmarkedet. Konsernet deler utlån til kunder inn i to porteføljer. Utlån til kunder med pant i bolig, til flytende rente, har kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg. Dette fordi Landkreditt Bank selger boliglån med flytende rente til Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring. Sistnevnte er ikke en del av Landkreditt Bank konsern. Både Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring kan

selge utlån tilbake til banken. Disse utlånene blir regnskapsført til virkelig verdi over utvidet resultat. Endringer i virkelig verdi blir ført over utvidet resultat, mens renteinntekt etter effektiv rentemetoden føres over «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode» og forventede kreditttap presenteres som «Kreditttap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer» i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over utvidet resultat reklassifiseres til «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter» ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Alle andre utlån til kunder har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsfestede kontantstrømmer og blir regnskapsført til amortisert kost.

Kontanter og fordringer på sentralbanker og Utlån til kredittinstitusjoner har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. Disse blir regnskapsført til amortisert kost.

For finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er renteinntekter inkludert i linjen «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode» og forventet kreditttap inkludert i linjen «Kreditttap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer».

Sertifikater, obligasjoner og andeler i rentefond er del av en portefølje hvor oppfølging og beslutning gjøres på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndtering- og investeringsstrategi. Papirer selges og kjøpes løpende. Beslutninger baseres på oppnådd avkastning ved salg, eller en forventet fremtidig utvikling i virkelig verdi ved kjøp, og bærer

dermed preg av å være en handelsportefølje. Porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter» mens renteinntekter inngår i linjen «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode».

Egenkapitalinstrumenter er klassifisert til virkelig verdi over resultatet og presentert som «Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter». Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter» mens utbytte inngår i «Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter».

Finansielle eiendeler blir testet for nedskrivning. Se note 2.10 for beskrivelse av modell og prinsipper.

B) FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost. Finansielle forpliktelser består av «Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak», «Innskudd og andre innlån fra kunder», «Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer» samt «Ansvarlig lånekapital». Rentekostnader inngår i linjen «Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden».

2.8 NETTOPRESENTASJON AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk, og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

2.9 VURDERING AV VIRKELIG VERDI

Nivåinndeling benyttes ved vurdering av virkelig verdi (se note 28).

Et team har ansvaret for verdsettelsen av ulike eiendeler og forpliktelser for regnskapsformål. De faktiske resultater fra periodens verdsettelse rapporteres også til revisjonsutvalget i forbindelse med regnskapsavleggelsen. Revisjonsutvalget mottar rapporter om endringer i prinsipper for verdsettelse.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesteknikker. Det benyttes ulike metoder og gjøres forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Virkelig verdi på finansielle forpliktelser estimeres ved å diskontere fremtidige kontraktsfestede kontantstrømmer med en markedsrente for tilsvarende finansielle instrumenter.

Hvis det på balansetidspunktet er lenge siden siste omsetning av et rentebærende verdipapir, estimeres virkelig verdi ved å legge et spreadtillegg til markedsrenten på balansetidspunktet. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansetidspunktet. Alle input i modellen er markedsbaserte.

2.10 NEDSKRIVNINGSMODELL

Under IFRS 9 avsettes det løpende for forventet tap. Modellen for nedskrivninger gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller virkelig

verdi med verdiendringer ført over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Måling av nedskrivning for forventet tap avhenger av om kredittisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og når kredittisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, er nedskrivningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kredittisiko har økt vesentlig siden førstegangs innregning er nedskrivningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2» og «trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittisiko på rapporteringstidspunktet. Unntaket om lav kredittisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner» er benyttet.

Etter bestemmelsene i IFRS 9 er det benyttet en tapsgradstilnærming for å estimere forventet kredittap. Tapsgrad er beregnet per kundesegment ved å dividere konstaterte tap (NOK) over de siste 7 årene med diskontert volum (NOK) i samme periode. Beregningen foretas årlig ved bruk av automatisert og dokumentert kode i et datavarehus. I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap blir også nedbetalingsfaktor beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i prosent 31.12.2023.

Vi har etter bestemmelsene i IFRS 9 valgt en tapsgradstilnærming for å estimere forventet kredittap. Tapsgrad er beregnet ved å dividere konstaterte tap (kroner) for siste tilgjengelige periode med diskontert volum (kroner) i samme periode. For landbrukssegmentet gir dette en beregnet tapsgrad på 0,065 %. Det var ingen konstaterte tap på lån gitt til personkunder (PM) i perioden, noe som gir begrenset mulighet til å matematisk beregne tapsgrad for dette segmentet. Vi har derfor benyttet våre beregninger og innsikt fra landbrukssegmentet for å sette tapsgrad for personmarkedssegmentet, siden det er store likhetstrekk mellom disse to segmentene. I våre vurderinger har vi lagt til grunn at tapsgrad innenfor personmarkedsporteføljen er noe lavere enn for landbrukssegmentet. Dette begrunnet med ingen konstaterte tap, gjennomgående lav belåning og at tap innenfor landbrukssegmentet gjerne gjelder litt større engasjementer med flere produksjoner. Skjønnsmessig er dermed tapsgrad for personmarkedssegmentet vurdert til 0,033 %, halvparten av observert tapsgrad for landbrukssegmentet. Boligmarkedet er i dag høyt priset og har en iboende usikkerhet i forhold til fremtidig verdiutvikling. Økt inflasjon, økt rentenivå og generelt noe større usikkerhet vil kunne påvirke boligprisene fremover. Økte levekostnader vil også kunne påvirke misligholdet fremover. Dette er forhold som inngår i sannsynlighetsvurderingen av forventede tap. Med en konservativ belåningsgrad og gjennomgående god betjeningsvevne i porteføljen forventes imidlertid lave tap fremover.

I forbindelse med levetidsberegning av forventet tap har nedbetalingsfaktor blitt beregnet per segment. Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig nedbetaling per år uttrykt ved gjenstående eksponering i prosent. Tapsgrad per segment fremgår også.

LB

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0.065
2	73	0.065
3	57	0.065
4	48	0.065
5	40	0.065
6	33	0.065
7	28	0.065
8	23	0.065
9	19	0.065
10	16	0.065
11	13	0.065
12	11	0.065
13	9	0.065
14	7	0.065
15	6	0.065

PM

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0.033
2	65	0.033
3	46	0.033
4	34	0.033
5	26	0.033
6	20	0.033
7	16	0.033
8	12	0.033
9	9	0.033
10	7	0.033
11	5	0.033
12	4	0.033
13	3	0.033
14	2	0.033
15	2	0.033

SMB

År	Nedbetaling. %	Tapsgrad. %
1	100	0.22
2	69	0.22
3	53	0.22
4	38	0.22
5	29	0.22
6	24	0.22
7	19	0.22
8	14	0.22
9	11	0.22
10	9	0.22
11	7	0.22
12	5	0.22
13	4	0.22
14	3	0.22
15	2	0.22

Ovennevnte tapsgrader og nedbetalingsfaktorer ligger til grunn for estimering av kredittap etter IFRS 9.

Som beskrevet over går nedskrivning til tap på utlån og fordringer gjennom tre trinn ettersom kredittrisikoen endrer seg.

Uavhengig av trinn blir det beregnet forventet tap på poster utenfor balansen, så som garantier og ubenyttede rammer på kreditter.

Trinn 1:

Ved første gangs regnskapsføring beregnes et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap.

Trinn 1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinngregning, eller har lav kredittisiko ved førstegangsinngregning. Avsetningen for tap tilsvarende neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

Trinn 2:

Omfatter utlån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden førstegangsinngregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene avsetter selskapet for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Vi har definert at vesentlig økning i kredittisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/eller der utlånet fra første gangs balanseføring har falt minst en risikoklasse. Utlån med betalingslettelse defineres alltid å ha hatt en vesentlig økning i kredittisiko.

Renteinntekter knyttet til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir beregnet etter den effektive rentemetoden på den brutto balanseførte verdien.

Trinn 3:

Består av utlån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den kontraktsfestede levetiden. Vi har definert vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedatoen, til å inntreffe ved overtrekk og restanser eldre enn 90 dager.

Disse lånene er presentert netto i balansen og renteinntekter på utlån i trinn 3 blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke re-klassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de erklært friske igjen.

Vi benytter ikke bestemmelsen som gir mulighet for kategorisering «low risk» på utlån til kunder, slik at alle negative bevegelser mellom risikoklassene nedenfor oppfattes som vesentlig økning i kredittisiko.

Tabellen viser hvordan første gangs innregning («start risiko klasse» til høyre), sammen med dagens risiko klasse («ny risiko klasse» øverst) identifiserer hva som er vesentlig økning i kredittisiko og respektive plassering i trinn.

Risikoklasse A: Kunder med svært god betjeningsevne, og som gir økonomisk handlefrihet og mulighet for sparing

Risikoklasse B: Kunder med god betjeningsevne som gir økonomisk handlefrihet

Risikoklasse C: Kunder med tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader

Risikoklasse D: Kunder uten tilstrekkelig betjeningsevne til å dekke alle husholdningens kostnader

Risikoklasse E: Kunder med lån/engasjement som har ubetalte terminer eldre enn 90 dager

Selve tapsavsetningen for konti i trinn 1 beregnes ved å multiplisere engasjementet med tapsgrad. For trinn 2 og 3 skal det beregnes forventet kredittap over hele engasjements løpetid og

Regelsett Trinn Plassering		NY RISIKO KLASSE				
		A	B	C	D	E
START RISIKO KLASSE	A	1	2	2	2	3
	B	1	1	2	2	3
	C	1	1	1	2	3
	D	1	1	1	1	3
	E	3	3	3	3	3

som skal neddiskonteres til nåverdi basert på effektiv rente. Dette gjøres ved å summere det multipliserte av tapsgrad og forventet engasjement per fremtidige år hensyntatt nedbetalingsfaktor. Endelig justeres forventet kredittap (tapsavsetningen) for trinn 1, 2 og 3 basert på vurderinger av de nærmeste års makroøkonomiske utsikter. Herunder vår samlede vurdering av renteutvikling, boligpriser, arbeidsledighet og faktorer som kan påvirke matproduksjon som gjennom sannsynlighetsvektet utfall vil kunne påvirke tapsavsetningen.

De nevnte makrovariabler overvåkes fortløpende og vurderes minimum årlig med mindre særlige signaler krever annet. Vurderingene tar

utgangspunkt i ulike kilder som Norges Bank (Finansiell stabilitet og pengepolitisk rapport), SSB (arbeidsledighetsstatistikk), Eiendom Norge (Boligprisutvikling) og Tine, Nortura og Agri Analyse (Landbrukets bransjeråd og Landbruksbarometer).

I 2023 ble makromodellen, som påvirker tapsestimaterne (ECL), justert til å øke sannsynlighet for negativ utvikling hvor også utfall/betydning av et negativt scenario ble skjerpet. Dette med bakgrunn i økt rentenivå og inflasjon de senere årene, herunder økte energikostnader og andre innsatsfaktorer for landbruket som dermed forventningsmessig vil kunne påvirke utviklingen noe mer negativt fremover enn det som var lagt til grunn tidligere.

Sannsynlighetsvekting av forventet tap

Utfall	Beskrivelse	Faktor for utfall, %	Samsynlighet, %
Forventet		100	40
Pessimistisk		145	55
Optimistisk		90	5

Tabellen under viser makro scenarioers sensitivitet på ECL (tall pr. 31.12.2023).

Segment	Forventet scenario	Optimistisk scenario	Pessimistisk scenario
PM	14.209.378	14.772.781	18.028.729
Næring	48.601.859	50.830.590	63.710.580
Totalt	62.811.237	65.603.371	81.739.309

Kvantitativ informasjon om maksimal kreditteksponering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5, 6 og 31.

Kontanter og fordringer på sentralbanker:

Kontanter og fordringer på sentralbanker er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S & P og oppfyller dermed standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Norges Bank har en PD på 0,00 og vi gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner:

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner er mot finansinstitusjoner med minimum A- rating og oppfyller dermed standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Vi har vurdert at dette, sammenholdt med LGD, lav eksponering, det faktum at en høy andel av eksponeringen er mot en systemviktig bank, og at eksponeringen i all vesentlighet er over-night plasseringer,

gir uvesentlige tapsavsetninger. Det er derfor ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

2.11 FINANSIELLE GARANTIER

Leverandørgjeld og andre forpliktelser bokføres til nominell verdi og reguleres ikke for renteendringer.

2.12 VURDERING AV ANDRE FORPLIKTELSER

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når det ikke er rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

2.13 Konstatering av tap

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

2.14 Modifikasjon

Utsatt skatt beregnes av forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse, og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk

av skattesatser som gjelder på balansedagen. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel nettoføres.

2.15 UTSATT SKATT

Selskapene i konsernet har nå like pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernet har hatt både ytelsesplaner og innskuddsplaner. Landkreditt Bank lukket i 2015 den ytelsesbaserte pensjonsordningen, og overførte alle ansatte født etter 1963 til en innskuddspensjonsordning. Pr 31.12.2023 ble også ansatte født i 1963 og tidligere også overført til innskuddspensjonsordningen. Det ble utstedt fripoliser for alle som ble overført til innskuddspensjon, samt at det utbetales en månedlig kompensasjon. Kompensasjonen klassifiseres som lønnskostnad. Pr 31.12.2023 er det dermed ingen ansatte igjen i ytelsespensjonsordningen.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år ansatt i selskapet og lønn.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor arbeidsgiver betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Arbeidsgiver har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Arbeidsgiver har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag hvis enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende eller tidligere perioder. Ved innskuddsplaner betaler arbeidsgiver innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Den balanseførte forpliktelsen pr 31.12.2023 er knyttet til usikrede pensjonsordninger, og er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med OMF-rentekurven, da dette markedet anses dypt nok. OMF – renten (obligasjoner med fortrinnsrett) utstedes av selskaper med høy kredittverdighet. Forpliktelsene kan ha inntil 30 års løpetid, og OMF-renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF-markedet er dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler, samt interne analyser, hensyntatt rentebytteavtaler, underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske OMF-markedet har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kredittrating. Norsk regnskapsstiftelse konkluderte med, i sin oppdaterte veiledning for pensjonsforutsetningen per 31.12.2012, at OMF-renten ikke kan avvises som basis for fastsettelse av diskonteringsrenten. Vi har derfor konkludert med å legge OMF-renten til grunn som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene er ført over utvidet resultat.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet,

med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

2.16 PENSJONSFORPLIKTELSE

Det eksisterer ingen juridiske eller selvpålagte hendelser med sannsynlighet for oppgjør som har medført avsetninger i regnskapet per 31.12.2023.

2.17 AVSETNINGER

Som leietaker

Ved inngåelse av en kontrakt vurderes det om den inneholder en leieavtale. Kontraktene inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte om et vederlag.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Vi har benyttet benyttet dette unntaket. For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregnes på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse.

Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinnregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er selskapets/konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller i endring av vurderinger om utøvelse av

forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null. Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost, det vil si leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalinger) pluss forskuddsleie og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell. Bruksretten inngår i linjen «Varige driftsmidler» mens leieforpliktelsen inngår i linjen «Annen gjeld»

Som utleier

Selskapet fremleier kontorlokaler til andre selskaper i konsernet. Disse er klassifisert som finansielle leieavtaler og inngår som en del av balanseposten «Utlån og fordringer på kunder». Renteinntekter inngår i linjen «Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode»

2.18 LEIEAVTALER

Evigvarende fondsobligasjonskapital hvor selskapet har en ubetinget rett til ikke å betale renter er klassifisert som egenkapital. Utbetalte renter presenteres som fradrag i aksjonærenes egenkapital. Skatteeffekten av rentene presenteres i resultatet.

2.19 UTSTEDTE FONDSOBLIGASJONSKAPITAL

Landkreditt Bank er eiet 100 prosent av samvirkeforetaket Landkreditt SA. Landkreditts formål er å eie eller delta i andre foretak som driver bankvirksomhet, forsikringsvirksomhet og virksomhet forbundet med dette. Landkreditts overordnede mål er ved forvaltning av egen formue og gjennom datterselskaper eller deltagelse i andre foretak å bidra til bedre økonomi for medlemmene ved å tilby gode

finansielle tjenester. Alle som har lån i Landkreditt Bank, sikret med pant i landbrukseiendom og/eller driftskreditt er medlemmer i Landkreditt.

2.20 EGENKAPITAL

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. For eiendeler som måles til virkelig verdi over utvidet resultat presenteres renteinntekter i resultatet også etter den effektive rentemetoden. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente brutto amortisert kost (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Den effektive renten er den renten som diskonterer den estimerte fremtidige kontantstrømmen over den forventede levetiden til det finansielle instrumentet til eiendelens brutto balanseførte verdi, eller forpliktelsens amortiserte kost. Den effektive renten fastsettes ved første gangs balanseføring og justeres deretter kun ved endring i eiendelens eller forpliktelsens variable rente.

2.21 RENTEINTEKTER OG –KOSTNADER

Gebyrer og provisjoner inntekts- og kostnadsføres i den perioden de er opptjent (inntekt) eller påløpt (kostnad). Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.22 ANDRE INNTEKTER

Kontantstrømpoppstilling er utarbeidet ved bruk av direkte metode.

Note 3 Risikostyring og internkontroll

3.0 RISIKOFAKTORER

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt Bank og øvrige selskaper i konsernet. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Selskapets og bankkonsernets risiko tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA dog tilpasset det enkelte selskaps forretningsmodell. Prinsippene revideres minimum årlig.

Bankkonsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt Bank har som mål at bankkonsernets virksomhet skal ha en lav risikoprofil. Risikoprofilen vil dog være sterkt påvirket av Landkreditt SAs strategiske målsettinger med hensyn til leveranse av finansielle tjenester til landbruket og organisasjonsformen som innebærer at en vesentlig andel av kundene i Landkreditt Bank gjennom sitt pantelån og/eller driftskreditt blir medlemmer i Landkreditt SA og således får innflytelse på morselskapets målsettinger.

Bankkonsernet skal ha solide kapitalbuffer for å kunne ta risiko. De formelle minstekrav til egenkapital innebærer at Landkreditt Bank, Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Bank konsern alle skal ha en kapitaldekning på minimum 17,0 prosent, bestående av 13,5 prosent ren kjernekapital og 3,5 prosent tilleggskapital. Alle relevante selskaper i konsernet har interne minimumskrav til kapitaldekning ut over det de formelle minstekravene tilsier. De konkrete minimumsnivåene er nedfelt i dokumentet "Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP)". Styret har i tråd med Finanstilsynets pilar 2 vedtak fra april 2022 besluttet at den rene kjernekapitaldekningen i bankkonsernet til enhver tid skal tilfredsstillende de formelle minimumskravene tillagt pilar 2-kravet fra Finanstilsynet (2,2 prosent) samt et internt bufferkrav på 1,0 prosentpoeng. For kapitaldekning se note 12.

Styret i konsernet skal fastsette overordnede risikorammer for følgende områder:

- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Bærekraft og klimarisiko

Styrene i de enkelte operative selskapene i konsernet fastsetter risikorammer som er konsistente med konsernets overordnede målsettinger. ICAAP-dokumentet inneholder i tillegg sensitivitetsanalyser med hensyn til

fremtidig økonomisk utvikling og soliditet. ICAAP-prosessen gjennomføres årlig, eller oftere hvis det inntreffer spesielle hendelser som får stor betydning for den økonomiske utviklingen og soliditeten.

Styret i Landkreditt Bank er underkonsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Styret i Landkreditt Bank har ansvar for å påse at underkonsernet har en egenkapital som er forsvarlig ut ifra risikoen ved og omfanget av virksomheten i underkonsernet og å påse at kapitalkrav som følger av lover og forskrifter blir overholdt. Innenfor rammer som fastsettes av konsernstyret er styrene i de operative selskapene ansvarlige for å etablere hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Risikorammer som fastsettes på selskapsnivå skal være konsistente med konsernets overordnede målsettinger.

Styret i Landkreditt Bank og det enkelte selskap i konsernet gjennomgår årlig underkonsernets viktigste risikoområder og interne kontroll. Gjennomgangen har som målsetting å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de viktigste risikoområdene samt svakheter og forbedringsbehov i disse. Gjennomgangen bidrar til å sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak iverksettes.

Styret i Landkreditt SA skal sikre at det er etablert et revisjons- og risikoutvalg som hver skal bestå av tre styremedlemmer samt et godtgjørelsesutvalg bestående av alle styremedlemmer. Revisjons- og risikoutvalgene

skal være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i konsernspiss Landkreditt SA, med det formål å føre en uavhengig kontroll med konsernets risikoeksponering, finansielle rapportering og risikostyrings- og kontrollsystemer. Godtgjørelsesutvalget skal, innenfor styrenes ansvarsramme, styrke styrenes oppfølging av belønningspolitikken og den til enhver tid gjeldende godtgjørelsesordning i selskapene i konsernet.

Konsernsjefen har ansvar for å iverksette risikostyring som bidrar til å oppfylle de målene styret i Landkreditt Bank setter for underkonsernets virksomhet, herunder effektive styringssystemer og intern kontroll.

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i bankkonsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte. Konsernsjefen gir nærmere retningslinjer for gjennomføringen av overordnet strategi.

Alle områder i konsernet skal foreta en årlig risikogjennomgang som omfatter:

- risikovurderinger
- etablerte kontrolltiltak
- vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk
- planlagte forbedringstiltak
- faktisk gjennomføring av den etablerte internkontrollen

Rapporteringen gjennomføres på selskapsnivå og danner grunnlaget for konsernsjefens rapport til styret i Landkreditt Bank. Rapporteringen gjennomføres årlig.

Rapporteringen gjennomføres på selskapsnivå og danner grunnlaget for konsernsjefens rapport til styret i Landkreditt Bank. Rapporteringen gjennomføres årlig.

Risikostyringen og internkontrollen i konsernet er basert på prinsippet om tre forsvarslinjer. Førstelinjen er representert ved de utøvende driftsfunksjoner som innenfor sine respektive forretnings- og driftsområder har ansvaret for oppnåelsen av de aktuelle strategier og målsettinger for virksomheten. Førstelinjen har ansvaret for at det er etablert og gjennomføres forsvarlig risikostyring og intern kontroll på det enkelte område. Dette inkluderer også ansvaret for compliance i forhold til lover og forskrifter, interne rammer og retningslinjer samt aktuelle bransjestandarder.

Andrelinjeforsvaret omfatter funksjoner for risikostyring og compliance. Andrelinjeforsvaret støtter førstelinjeforsvaret i etablering og gjennomføring av risikostyring og intern kontroll gjennom informasjons-, rådgivnings- og kontrollaktiviteter.

Risikokontrollfunksjonen skal sikre etterlevelse av strategi og retningslinjer for risikotaking i organisasjonen. Risikokontrollfunksjonen og utvikling av risikostyringsverktøy er organisert i en egen enhet som er uavhengig av de enheter som utøver forretningsvirksomheten. Funksjonens leder rapporterer direkte til konsernsjef og har adgang til å rapportere direkte til styret ved behov. Risikostyringsfunksjonens leder kan kun sies opp med styrets samtykke.

Compliancefunksjonen skal identifisere og vurderer etterlevelse av lover, forskrifter, interne retningslinjer og bransjestandarder.

Det foreligger retningslinjer, prosesser og planer for begge funksjonene. Risikokontroll- og compliancefunksjonene kan integreres i andre funksjoner så lenge det er tilrettelagt for nødvendig uavhengighet og ressursbruk til disse oppgavene.

Retningslinjene for risikokontrollfunksjonen og compliancefunksjonen fastsettes av styret i Landkreditt Bank AS.

Internrevisjonen inngår sammen med styret som en del av tredjelinjeforsvaret.

Det rapporteres både i forhold til faktisk risikoeksponering og maksimal rammeutnyttelse. Rapporteringen inkluderer stresstesting.

Konsernet og selskapet er ikke underlagt spesielle eksterne kapitalkrav ut over de generelle minimumskrav for kapitaldekning. Det foreligger ikke lovmessige hindringer, ut over krav nedfelt i generelle lover og forskrifter, for hurtig overførsel av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom morselskap og datterselskaper.

3.1 RISIKOER

3.1.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kunders manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko inkluderer restrisiko (risikoen for at sikkerheter er mindre effektive enn forventet), konsentrasjonsrisiko og motpartsrisiko.

Kredittrisiko oppstår primært i forbindelse med utlån til kunder, investeringer i verdipapirer, innskudd i kredittinstitusjoner og ved handel i verdipapirer.

Med mindre det foreligger konkrete indikasjoner på at det er fare for verdifall på utlån til kunder, gjennomføres tapsvurderinger kvartalsvis. Alle kunder med låneengasjement som har ubetalte terminer eldre enn 31 dager gjennomgås. Alle rapporterte engasjementer er gjenstand for vurdering om det foreligger indikasjoner på manglende betjeningssevne og verdifall som følge av svekket kredittverdighet. I tillegg gjennomføres en kvartalsvis vurdering av engasjement på separat observasjonsliste. Kvantitativ informasjon om maksimal kreditteksponering, forfalte og nedskrevne lån finnes i note 5,6 og 30.

Retningslinjene for investeringer i sertifikater og obligasjoner inneholder rammer for porteføljens samlede durasjon, krav til likviditet, størrelse på eksponering pr motpart i forhold til motpartens gjeld og samlede balanse samt krav til rating. Det er fastsatt rammer som bygger på Finanstilsynets modul for evaluering av risiko som blant annet inneholder kvantifisering av tapspotensialet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapportering.

Konsernet har samlet sett betydelige engasjementer mot landbrukssektoren og kan således være eksponert for en konsentrasjonsrisiko. Sektoren vurderes å være mindre konjunkturfølsom enn andre bransjer med bakgrunn i at mat og matproduksjon

er et nødvendighetsgode. I tillegg består landbrukssektoren av mange forskjellige næringer og vurderes dermed å være en godt diversifisert sektor. Dette gjenspeiles i lave taps- og misligholdsnivåer over lang tid.

Selv om rammene åpner for det, ytes det ikke lån eller kreditter til kunder i en størrelse som defineres som store engasjementer.

Se også presentasjon av maksimal kreditteksponering i note 30.

3.1.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en gitt tidshorisont. Markedsrisiko inkluderer renterisiko. Konsernet tar kun i meget beskjeden grad aksjerisiko og valutarisiko. Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom eiendeler og gjeld. Det kan også være renterisiko knyttet til poster utenfor balansen.

Utlån til kunder er i all hovedsak til flytende rente som er finansiert av innskudd eller obligasjonslån med tilnærmet lik rentebindingsperiode. Renterisiko i handelsporteføljen er definert som risikoen for tap på grunn av en uventet endring i de generelle markedsrentene. I tilknytning til de vedtatte rammene er det beregnet renterisiko for et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng, risiko for manglende markedslikviditet samt risiko knyttet til porteføljens risikospredning.

I note 21 presenteres effekten av 1 prosent endring i rentekurven på konsernets resultat. I note 21 finnes også ytterligere informasjon om renterisiko og reprisingstidspunkter.

3.1.3 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å oppfylle forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av dyr finansiering eller prisfall på eiendeler som må realiseres.

Likviditetsstrategien skal bidra til å sikre at aktivitetene innenfor likviditets- og finansieringsområdet er i tråd med de rammebetingelser og retningslinjer som følger den overordnede forretningsideen, strategiske planer og budsjetter, samt at aktivitetene er forsvarlige i forhold til soliditet og evne og vilje til å ta risiko. Videre skal likviditetsstrategien bidra til å sikre at håndteringen av likviditetsrisiko skjer i samsvar med de krav som følger av lover og forskrifter.

Likviditetsstrategien skal sikre at alle forpliktelser kan innfris etter hvert som de forfaller og at planlagt vekst kan finansieres til en fornuftig kostnad.

Rammene for styring av likviditetsrisiko er satt i forhold til at konsernet til enhver tid skal ha likviditet både på meget kort og mellomlang sikt til å møte sine forpliktelser. I det meget korte perspektivet stilles strengere krav til at likviditetsbeholdningen skal være tilgjengelig på kort varsel enn i et noe lengre perspektiv.

Likviditetsrisikoen følges opp daglig hovedsakelig innen tidsperioder som daglig, ukentlig, månedlig og halvårlig. Likviditeten stresstestes regelmessig. Det er utarbeidet en beredskapsplan for å sikre tilfredsstillende håndtering av likviditetsmessige stressede situasjoner. Beredskapsplanen revideres minimum årlig.

3.1.4 OPERASJONELL RISIKO

Med operasjonell risiko forstås risiko for tap som følge av utilstrekkelige rutiner eller systemer

og menneskelig feil eller svikt eller eksterne hendelser.

Vi skal til enhver tid ha oversikt over den operasjonelle risikoen som er knyttet til virksomheten. Det skal være etablert et rammeverk bestående av relevante systemer for å identifisere, måle og vurdere operasjonell risiko. Vurdering skal minimum gjøres årlig i forbindelse med vurderingen av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil (ICAAP).

Etablert rammeverk skal inkludere en strategi for styring av operasjonell risiko som dekker hele virksomheten og som omfatter:

- rammer og retningslinjer for styring av operasjonell risiko
- system for kontroller, registrering, rapportering og oppfølging
- forretningsmodell, virksomhetsområder og konkurranseforhold
- risikokultur

Rammeverket skal revideres jevnlig i lys av endrede rammebetingelser, makroøkonomiske utsikter, utviklingen innenfor strategiske satsningsområder, konsernets soliditet og økonomiske utvikling.

Vi skal overvåke eventuell økt operasjonell risiko i perioder med større drifts- eller strategiendringer.

3.1.5 FORRETNINGSMESSIG OG STRATEGISK RISIKO

Forretningsmessig risiko er risikoen for manglende resultater basert på at forholdet mellom inntekter og kostnader over tid utvikler seg i feil retning.

Strategisk risiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet på grunn av endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, og lignende.

Forretningsmessig og strategisk risiko følges systematisk opp gjennom langtidspaner, ICAAP-prosesser og fortløpende vurderinger av måloppnåelse. Det ventes ikke endringer i rammevilkårene for konsernet ut over de endringer som vil være generelle for de fleste norske finansinstitusjoner.

3.1.6 BÆREKRAFT OG KLIMARISIKO

Klimaet er i endring og vi forventer at det bli mer regn, mer vind og lengre tørkeperioder fremover. Hyppigheten, omfanget og styrken i slike vær fenomener synes å øke slik at store områder blir berørt. Det kan medføre katastrofehendelser der mange bank- og forsikringskunder blir rammet i samme hendelse.

Landkreditt deler klima- og naturrisiko i følgende hovedkategorier:

- Fysisk risiko: økt risiko for naturkatastrofer og ekstremvær
- Ansvarsrisiko: søksmål og erstatningskrav rundt utslipp og manglende klimatiltak
- Overgangsrisiko: risiko rundt omveltningene fra politiske og sosiale endringer som kreves for et lavutslippssamfunn

Med tanke på den fysiske risikoen, er det foretatt en foreløpig kartlegging av kundemassen relatert til risiko for flom og om forsikrede og finansierte eiendommer ligger nær eller på kjente kvikkleireforekomster. Det er foreløpig for tidlig å konkludere da det er usikkerhet blant annet knyttet til datakvalitet, men den foreløpige

kartleggingen tyder på at selskapet ikke har noen stor andel av kundemassen som er utsatt for flom og kvikkleire.

Overgangsrisiko er utfordrende å kartlegge siden det henger tett sammen med hvordan samfunnet vil klare overgangen til et lavutslippssamfunn, og hvilke endringer det vil medføre. En suksessfull overgang til et lavutslippssystem vil også kunne begrense den fysiske risikoen ved at den globale oppvarmingen reduseres.

Landbruket er en sektor som i stor grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold, noe som skaper utfordringer. For landbruket er ikke klimaendringer bare vær, men kan eksempelvis bety tap av biologisk mangfold, spredning av sykdommer og påvirke import av soya til kjøtt- og melkeproduksjon.

Landkreditt er eksponert for klimarisiko. I det korte perspektivet vurderes det at fysisk risiko som følge av økt omfang og hyppighet av værhendelser anses som den hendelsen med størst sannsynlighet og med størst konsekvens. Erstatningsordninger inn mot landbruket begrenser risikoen. En vesentlig risiko inn mot landbruket er langvarig tørke eller ekstreme nedbørshendelser som påvirker planteproduksjonen i vesentlig grad. Utfordringen med tørke er muligens størst knyttet til grasproduksjon som medfører at førtilgangen blir vanskelig/svært kostbart. Vår erfaring er at de som driver med planteproduksjonen ofte får en inntektssvikt i tørkeåret, men vil ha normal produksjon igjen året etter (gitt normale værforhold), mens for de som driver med husdyr kan et tørkeår få langsiktige konsekvenser. Gitt at førtilgangen er så dårlig at hele eller deler av

besetningen må slaktes, vil det ta tid å bygge opp besetningen på nytt. I forbindelse med tørken i 2018, innførte Landkreditt et ekstraordinært tiltak ved å tilby tørkelån med gunstige betingelser til berørte bønder. I tillegg ble det gitt noe avdragsfrihet. Erfaringen vår er at tørkeåret i 2018 ikke medførte vesentlige tap i porteføljen.

For landbrukssegmentet er det, i tillegg til økt risiko for skader som følge av ekstreme nedbørshendelser eller tørke, en risiko for økt frekvens av skader knyttet til sykdom på avlinger og dyr som følge av nye sykdommer og arter som migrerer. Et varmere klima kan medføre at trekkmonsteret til fugler endres som igjen kan medføre økt forekomst av sykdom. I et litt lengre perspektiv er det usikkerhet knyttet til overgangsrisikoen og hvilke eventuelle tiltak som vil bli iverksatt fra myndighetene for å redusere utslipp i samfunnet. Dette kan påvirke Landkreditt både gjennom tiltak som treffer landbruks- eller privatmarkedsporteføljen, eller omfattende tiltak som medfører forstyrrelser i økonomien. Matsikkerhet, økt selvforsyningsgrad og beredskap vurderes å være viktige risikoreducerende faktorer med tanke på landbruket.

Forsikringssekskapenes kostnader for værrelaterte katastrofer har doblet seg de siste 20 årene. Klimarisiko er derfor et sentralt element i Landkredits bærekraftstrategi. Landkredittkonsernet har gjennom Landkreditt Forsikring lang erfaring med å vurdere klimarisiko knyttet til våre kunder, men har i økende grad tatt inn slike vurderinger i kredittarbeidet. det henger tett sammen med hvordan samfunnet vil klare overgangen til et lavutslippssamfunn, og hvilke endringer det vil medføre. En vellykket overgang til et lavutslippssystem vil også kunne begrense den fysiske risikoen ved at den globale

oppvarmingen reduseres. Tiltak, reguleringer og markedspraksis knyttet til lavere utslipp inngår som en sentral del av klimarisikovurderingene i selskapet.

Utviklingen i klima og klimarelatert risiko følges tett, og utgjør en viktig del av vurderingen innenfor kredittrisiko fremover.

Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som må anses å være sannsynlige.

VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Det utarbeides estimater og gjøres antakelser knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt i samsvar med de endelige utfall.

Beregning av pensjonskostnader og nedskrivninger på utlån er til en viss grad basert på skjønn. De viktigste forutsetningene for nedskrivninger på utlån er beskrevet i note 2.11, 5 og 6, pensjonsforpliktelser/-kostnader i note 19.

Note 5 Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser til kunder

Konsern

Endringer i nedskrivninger på finansielle instrumenter

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
TAPSAVSETNINGER - UTLÅN TIL KUNDER				
Tapsavsetning pr. 1.1.2022	17 092	7 564	54 560	79 215
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	2 333	-914	-1 419	0
Overført til trinn 2	-829	844	-15	0
Overført til trinn 3	-29	-92	121	0
NETTO OVERFØRT	1 475	-162	-1 313	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-2 388	1 837	-1 321	-1 872
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 408	793	201	4 402
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 928	-930	-2 129	-4 987
Konstaterte tap	0	0	2 007	2 007
Endringer i modell/risikoparametere	-2 529	-1 170	-281	-3 980
Andre justeringer	0	0	2 110	2 110

TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2022	15 130	7 932	53 835	76 896
Herav:				
Tapsavsetning på utlån til amortisert kost	9 993	7 268	40 917	58 177
Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	5 137	664	12 917	18 719
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 117	-1 039	-78	0
Overført til trinn 2	-579	695	-115	0
Overført til trinn 3	-36	-60	96	0
NETTO OVERFØRT	501	-404	-97	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 828	908	-1 018	-1 938
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 903	461	5 031	9 395
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-2 082	-1 346	-15 672	-19 100
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endringer i modell/risikoparametere	1 055	691	26	1 772
Andre nedskrivninger/-justeringer	0	0	-2 110	-2 110
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2023	16 679	8 242	39 994	64 914
Herav:				
Tapsavsetning på utlån til amortisert kost	11 078	7 397	30 138	48 614
Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	5 600	845	9 856	16 301

TAPSAVSETNINGER - FINANSIELLE FORPLIKTELSER

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
TAPSAVSETNING PR. 1.1.2022	3 265	719	19	4 003
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	120	-116	-4	0
Overført til trinn 2	-89	89	0	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
NETTO OVERFØRT	31	-28	-3	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-193	220	-6	22
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	167	25	0	192
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-110	-30	-1	-140
Endringer i modell/risikoparametere	-505	-112	-2	-619
Andre justeringer	1	0	0	1
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2022	2 656	796	6	3 457
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	75	-74	0	0
Overført til trinn 2	-50	53	-3	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
NETTO OVERFØRT	24	-22	-1	0

Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-83	104	-2	19
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	201	10	0	212
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-121	-30	0	-151
Endringer i modell/risikoparametere	176	80	0	256
Andre justeringer	-1	0	0	-1
Tapsavsetninger pr. 31.12.2023	2 852	937	2	3 791

RESULTATFØRTE TAP PÅ UTLÅN OG FINANSIELLE FORPLIKTELSE

	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endringer i IFRS 9 nedskrivninger	1 745	452	-13 844	-11 648	-2 571	444	-738	-2 865
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0	0	12 571	12 571	0	0	1 920	1 920
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	87	87
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	-682	n/a	n/a	n/a	-1 119
Andre nedskrivninger/amortiseringer av nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	664	n/a	n/a	n/a	-15
TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	1 745	452	-1 273	906	-2 571	444	1 269	-1 992

Avsetninger for tap er beregnet basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3-trinnsmetoden som beskrevet i note 2.10.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån	Vesentlig økning i kreditt-risiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kreditt-risiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
ENDRINGER I BRUTTO UTLÅN				
Brutto utlån pr. 01.01.2022	23 841 154	2 363 026	284 759	26 488 940
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	280 557	-264 385	-16 172	0
Overføringer til trinn 2	-998 508	1 002 832	-4 324	0
Overføringer til trinn 3	-42 034	-28 022	70 056	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-939 698	-81 766	-4 508	-1 025 972
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	6 302 605	290 429	3 595	6 596 629
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 161 681	-300 138	-46 851	-3 508 670
Andre justeringer	0	0	0	0
Andre kundefordringer og fremleiekontrakter	-471	0	0	-471
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2022	25 281 924	2 981 975	286 556	28 550 455
Herav:				
Utlån til amortisert kost	13 088 504	2 587 144	229 736	15 905 383
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	12 193 420	394 832	56 820	12 645 071

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån	Vesentlig økning i kreditt-risiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	380 830	-349 178	-31 652	0
Overføringer til trinn 2	-854 119	901 588	-47 469	0
Overføringer til trinn 3	-61 408	-27 932	89 340	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 051 894	-93 905	-7 582	-1 153 381
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	6 695 550	216 888	28 693	6 941 131
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 938 064	-517 268	-96 899	-4 552 230
Andre justeringer	0	0	0	0
Andre kundefordringer og fremleiekontrakter	4 264	0	0	4 264
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2023	26 457 083	3 112 167	220 987	29 790 238
Herav:				
Utlån til amortisert kost	13 653 470	2 585 207	156 369	16 395 045
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	12 803 612	526 961	64 619	13 395 192

Utlån hvor alle sikkerheter er realisert og fullt nedskrevet overføres til langtidsovervåkning for videre oppfølging, dersom det ikke blir oppnådd avtale om nedbetaling. Banken har avtale med eksternt inkassoselskap om langtidsovervåkning. Brutto overførte utlån til langtidsovervåkning utgjør 1,9 millioner i 2023 (1,8 millioner i 2022).

Avstemming mot balanse

	2023	2022
Sum brutto utlån og fordringer på kunder	29 790 238	28 550 455
Tapsavsetninger utlån til amortisert kost	-48 614	-58 178
Tapsavsetninger utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-16 301	-18 719
Virkelig verdi justering av utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	5 600	5 137
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	29 730 924	28 478 697

ENDRINGER - FINANSIELLE FORPLIKTELSE

	TRINN 1	TRINN 2	TRINN 3	TOTALT
FINANSIELLE FORPLIKTELSE / POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 01.01.2022*	4 607 034	198 238	4 740	4 810 013
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	34 427	-33 180	-1 248	0
Overføringer til trinn 2	-79 781	79 781	0	0
Overføringer til trinn 3	-2	-305	307	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-204 917	27 962	-1 449	-178 404
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	226 058	5 704	0	231 762
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-89 077	-9 734	-400	-99 211
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2022*	4 493 743	268 466	1 951	4 764 160
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	27 871	-27 815	-56	0
Overføringer til trinn 2	-85 967	86 847	-880	0
Overføringer til trinn 3	-606	-307	913	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-49 931	-23 916	-1 162	-75 008
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	427 526	4 767	0	432 294
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-263 754	-12 116	-52	-275 922
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2023	4 548 883	295 926	714	4 845 524

* Tall for 2022, inkludert IB, er endret grunnet feil ved lånetilsagn

Morbank

Endringer i nedskrivninger på finansielle instrumenter

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
Tapsavsetninger - utlån til kunder				
Tapavsetning pr. 1.1.2022	15 074	7 564	54 560	77 198
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	2 333	-914	-1 419	0
Overført til trinn 2	-824	838	-15	0
Overført til trinn 3	-29	-92	121	0
NETTO OVERFØRT	1 480	-168	-1 313	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-2 117	1 835	-1 321	-1 602
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 040	800	201	4 041
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 885	-930	-122	-2 937
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endringer i modell/risikoparametere	-2 503	-1 170	-281	-3 954
Andre justeringer	0	0	0	0
TAPAVSETNING PR. 31.12.2022	13 089	7 932	51 724	72 745
Herav:				
Tapsavsetning på utlån til amortisert kost	9 992	7 268	38 807	56 067
Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	3 096	664	12 917	16 678

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	1 117	-1 039	-78	0
Overført til trinn 2	-571	686	-115	0
Overført til trinn 3	-36	-60	96	0
NETTO OVERFØRT	510	-413	-97	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-1 613	907	-1 022	-1 728
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	3 854	471	5 035	9 361
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-1 993	-1 347	-15 672	-19 012
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endringer i modell/risikoparametere	1 055	691	26	1 772
Andre justeringer	0	0	0	0
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2023	14 901	8 242	39 994	63 137
Herav:				
Tapsavsetning på utlån til amortisert kost	11 078	7 398	30 138	48 613
Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	3 823	845	9 856	14 524

Tapsavsetninger - finansielle forpliktelser	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
TAPSAVSETNING PR. 1.1.2022	2 825	719	19	3 563
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	120	-116	-4	0
Overført til trinn 2	-87	87	0	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
SUM OVERFØRT	33	-30	-3	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-171	223	-6	46
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	153	25	0	178
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-121	-30	-1	-152
Endringer i modell/risikoparametere	-505	-112	-2	-618
Andre justeringer	0	0	0	0
TAPSAVSETNING PR. 31.12.2022	2 216	795	6	3 017
Endring i måling og forventet tap knyttet til overføring mellom trinnene:				
Overført til trinn 1	75	-74	0	0
Overført til trinn 2	-49	52	-3	0
Overført til trinn 3	0	-1	1	0
NETTO OVERFØRT	25	-24	-1	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-87	105	-2	16
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	217	11	0	227
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-117	-30	0	-148
Endringer i modell/risikoparametere	176	80	0	256
Andre justeringer	0	0	0	0
TAPSAVSETNINGER PR. 31.12.2023	2 429	937	3	3 369

Resultatførte tap på utlån og finansielle forpliktelser	2022				2021			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Endringer i IFRS 9 nedskrivninger ¹	2 025	452	-11 734	-9 256	-2 595	444	-2 848	-4 999
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0	0	12 571	12 571	0	0	1 920	1 920
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	87	87
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	-682	n/a	n/a	n/a	-1 119
Andre korreksjoner/amortiseringer av nedskrivninger	n/a	n/a	n/a	663	n/a	n/a	n/a	-14
TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	2 025	452	837	3 296	-2 595	444	-841	-4 125

Avsetninger for tap er beregnet basert på forventet kredittap (ECL) ved bruk av 3-trinnsmetoden som beskrevet i note 2.10.

Endringer i brutto utlån og potensiell kreditteksponering

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån	Vesentlig økning i kreditt-risiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
Endringer i brutto utlån til kunder				
BRUTTO UTLÅN PR. 01.01.2022	19 166 126	2 363 027	284 760	21 813 912
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	280 557	-264 385	-16 172	0
Overføringer til trinn 2	-985 865	990 189	-4 324	0
Overføringer til trinn 3	-42 034	-28 022	70 056	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-463 966	-75 013	-4 508	-543 487
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	5 499 608	296 319	3 595	5 799 522
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 008 117	-300 138	-46 851	-3 355 106
Andre justeringer	0	0	0	0
Fremleiekontrakter	-853	0	0	-853
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2022	20 445 456	2 981 976	286 557	23 713 988
Herav:				
Utlån til amortisert kost	13 077 479	2 587 145	229 737	15 894 360
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	7 367 977	394 832	56 820	7 819 629

Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	380 830	-349 178	-31 652	0
Overføringer til trinn 2	-834 341	881 810	-47 469	0
Overføringer til trinn 3	-61 408	-27 932	89 340	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-534 100	-81 688	-11 059	-626 848
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	6 559 208	225 446	32 171	6 816 825
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-3 777 943	-518 265	-96 899	-4 393 106
Andre justeringer	0	0	0	0
Fremleiekontrakter	4 696	0		4 696
BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.2023	22 182 399	3 112 168	220 988	25 515 555
Herav:				
Utlån til amortisert kost	13 642 877	2 585 208	156 370	16 384 454
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	8 539 522	526 961	64 619	9 131 101
Avstemming mot balanse				
		2023		2022
Sum brutto utlån og fordringer på kunder		25 515 555		23 713 988
Tapsavsetninger utlån til amortisert kost		-48 613		-56 067
Tapsavsetninger utlån til virkelig verdi over utvidet resultat		-14 524		-16 678
Virkelig verdi justering av utlån til virkelig verdi over utvidet resultat		3 823		3 096
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER		25 456 241		23 644 339

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
Endringer - finansielle forpliktelser				
FINANSIELLE FORPLIKTELSE / POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 01.01.2022*	3 590 191	198 238	4 740	3 793 169
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	34 427	-33 180	-1 248	0
Overføringer til trinn 2	-74 104	74 104	0	0
Overføringer til trinn 3	-2	-305	307	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-172 382	33 639	-1 449	-140 193
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	194 364	5 704	0	200 068
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-112 906	-9 734	-400	-123 040
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2022*	3 459 588	268 466	1 951	3 730 004
Overføringer :				
Overføringer til trinn 1	27 871	-27 815	-56	0
Overføringer til trinn 2	-82 646	83 526	-880	0
Overføringer til trinn 3	-606	-307	913	0
Netto endring på finansielle eiendeler som ikke er fraregnet	-61 254	-20 968	-1 162	-83 384
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	453 563	5 141	0	458 704
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-257 194	-12 116	-52	-269 362
FINANSIELLE FORPLIKTELSE/POTENSIELL KREDITTEKSPONERING PR. 31.12.2023	3 539 323	295 926	714	3 835 963

*) Tall for 2022, inkludert IB, er endret grunnet feil ved lånetilsagn

Note 6 Utlån til kunder fordelt på risikoklasser

Konsernet definerer sine hovedmarkedssegmenter til å være næringsliv og privatmarked.

Innenfor segmentet næringsliv er landbruk den dominerende næringen. Innen landbruk er hovedvekten av lånene gitt til eiendommer i sentrale områder og sikret innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag. Økt vekt på bostedsverdier medfører positiv verdiutvikling særlig for de eiendommer som ligger i sentrale områder.

Innen privatmarkedet vurderes kvaliteten på utlånsporteføljen til å være høy. Hovedvekten av utlånene er gitt på basis av sikkerhet i eiendommer som ligger i sentrale strøk der det i vurdering av betjeningsevne er tatt høyde for en betydelig renteøkning, og der de fleste lån er gitt innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag.

Konsernet benytter en modell for risikoklassifisering av utlån og kreditter til alle kunder som beregner risiko på grunnlag av betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne og belåningsgrad vurderes uavhengig av hverandre. Beregnet risikoklasse er et resultat av en kombinasjon av betjeningsevne og belåningsgrad. Betjeningsevne er kundens evne til å betjene gjelden med renter og avdrag. Belåningsgrad er kundens belåning av verdivurderte sikkerheter som i all hovedsak er faste eiendommer. Avhengig av resultatet av beregningene, klassifiseres kunden i henholdsvis lav, middels eller høy risikoklasse.

Gjennom medlemskapet i Finans Norge har Landkreditt Bank en avtale som dekker varemottakers garantiansvar i Oppgjørs- og driftskredittordningen for landbruket. Ordningen går i korte trekk ut på at innvilget kreditt til landbruket sikres gjennom notifikasjon av fremtidige produsentoppgjør fra medlemsbedrifter av samvirkeordningen fra 1967 og privatordningen fra 1968. Størrelse på limit innvilges i forhold til størrelsen på leveransene til ovennevnte bedrifter pr år. Hovedregel er at kreditten maksimeres til 40 prosent av netto overført beløp til bank, inklusive merverdiavgift. Kredittenes størrelse gjennomgås årlig. Medlemsbedriftenes kausjonsansvar er å anse som en simpel kausjon og begrenses til 50 prosent av bankens tap på driftskreditten.

Tapsrisikoen i den samlede porteføljen vurderes som lav.

Landkreditt Boligkreditt definerer sitt hovedmarked til å være godt sikrede boliglån til privatmarkeds kunder i Landkreditt Bank.

Det forventes ingen negative endringer i tapsutsiktene for dette markedssegmentet. Kvaliteten på utlånsporteføljen vurderes å være høy. Alle utlån er nedbetalingslån eller boligkreditter med flytende rente. Alle engasjementer risikoklassifiseres etter en modell som i hovedsak bygger på betjeningsevne og sikkerhet. Risikoklassifiseringen foretas hver gang det er endring i kundens engasjement eller pant. Løpende engasjementer risikoklassifiseres kvartalsvis. Alle lån skal ha en panteverdi innenfor 80 prosent av boligens verdi. Utlånsmassen inneholder i tillegg en stor del «kryss-pant», hvor en kundes utlån er sikret med pant i flere eiendeler. Dette er spesielt vanlig for landbrukskunder, hvor lån kan være sikret både i bolig, næringseiendom og driftsmidler.

Konsern

Sikkerhetsstillelser knyttet til kredittforringede engasjementer

31.12.2023	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Privatmarked	63 251	9 508	53 743	80 626	Fast eiendom
Næringslivsmarked	157 771	30 486	127 285	326 043	Fast eiendom
Totalt	221 023	39 995	181 456	406 669	

31.12.2022	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Privatmarked	48 662	14 969	33 693	110 466	Fast eiendom
Næringslivsmarked	237 894	38 865	199 029	375 602	Fast eiendom
Totalt	286 556	53 834	235 294	486 067	

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	19 752 872	933 060	0	20 685 933
Lav til middels risiko	4 585 892	1 217 117	8 740	5 811 749
Middels risiko	1 769 900	592 573	3 264	2 365 738
Høy risiko	336 382	369 059	208 984	914 425
Usikrede kortkreditter, fremleie og andre kundefordringer	12 035	359	0	12 394
SUM UTLÅN TIL KUNDER	26 457 083	3 112 167	220 988	29 790 239

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	19 539 907	820 572	0	20 360 479
Lav til middels risiko	4 159 060	1 204 918	0	5 363 978
Middels risiko	1 294 230	579 338	0	1 873 568
Høy risiko	276 877	377 121	286 555	940 553
Usikrede kortkreditter, fremleie og andre kundefordringer	11 850	26	0	11 877
SUM UTLÅN TIL KUNDER	25 281 924	2 981 975	286 555	28 550 456

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023

Finansielle forpliktelser / potensiell kredittesporing	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum finansielle forpliktelser
Lav risiko	4 115 193	121 302	0	4 236 496
Lav til middels risiko	337 693	117 690	0	455 383
Middels risiko	74 585	29 009	0	103 595
Høy risiko	20 491	27 539	714	48 743
Usikrede kreditter	921	386	0	1 307
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	4 548 883	295 926	714	4 845 524

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022

Finansielle forpliktelser / potensiell kredittesporing	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum finansielle forpliktelser
Lav risiko	4 124 345	99 072	0	4 223 416
Lav til middels risiko	300 620	118 518	0	419 138
Middels risiko	61 782	28 949	0	90 731
Høy risiko	6 031	21 509	1 951	29 491
Usikrede kreditter	966	419	0	1 385
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	4 493 743	268 466	1 951	4 764 160

MORBANK

31.12.2023

Sikkerhetsstillelser knyttet til kredittforringede engasjementer	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Privatmarked	63 251	9 508	53 743	80 626	Fast eiendom
Næringslivsmarked	157 771	30 486	127 712	326 043	Fast eiendom
TOTALT	221 023	39 994	181 456	406 669	

31.12.2022

Sikkerhetsstillelser knyttet til kredittforringede engasjementer	Brutto beløp	Tapsavsetninger	Nettoverdi	Verdi sikkerheter	Type sikkerhet
Privatmarked	48 662	12 859	35 803	110 466	Fast eiendom
Næringslivsmarked	237 894	38 865	199 491	375 602	Fast eiendom
TOTALT	286 556	51 724	235 294	486 067	

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	15 878 099	933 060	0	16 811 159
Lav til middels risiko	4 219 287	1 217 118	8 741	5 445 146
Middels risiko	1 749 855	592 573	3 264	2 345 692
Høy risiko	333 715	369 059	208 984	911 758
Usikrede kortkreditter	1 442	359	0	1 801
SUM UTLÅN TIL KUNDER	22 182 399	3 112 168	220 989	25 515 555

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
Lav risiko	15 149 194	820 572	0	15 969 766
Lav til middels risiko	3 786 807	1 204 919	0	4 991 726
Middels risiko	1 253 080	579 338	0	1 832 418
Høy risiko	255 549	377 121	286 556	919 226
Usikrede kortkreditter	826	26	0	852
SUM UTLÅN TIL KUNDER	20 445 456	2 981 976	286 556	23 713 988

Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2023	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum finansielle forpliktelser
Lav risiko	3 175 074	121 302	0	3 296 376
Lav til middels risiko	274 670	117 690	0	392 360
Middels risiko	68 168	29 009	0	97 177
Høy risiko	20 491	27 539	714	48 743
Usikrede kortkreditter	921	386	0	1 307
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	3 539 323	295 926	714	3 835 963

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2022*	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum finansielle forpliktelser
Lav risiko	3 161 310	99 072	0	3 260 381
Lav til middels risiko	234 163	118 518	0	352 681
Middels risiko	57 119	28 949	0	86 068
Høy risiko	6 031	21 509	1 951	29 491
Usikrede kortkreditter	966	419	0	1 385
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	3 459 588	268 466	1 951	3 730 005

*) Tall for 2022 er endret grunnet feil med lånetilsagn

Note 7 Brutto utlån fordelt på de viktigste geografiske områder

KONSERN	31.12.2023	Prosentandel	31.12.2022	Prosentandel
Agder	630 376	2,1	655 148	2,3
Innlandet	2 786 047	9,4	2 607 831	9,1
Møre og Romsdal	480 831	1,6	505 882	1,8
Nordland	863 434	2,9	865 934	3,0
Oslo	3 799 298	12,8	3 686 238	12,9
Rogaland	2 892 505	9,7	3 012 158	10,6
Troms og Finnmark	481 296	1,6	462 157	1,6
Trøndelag	2 000 268	6,7	1 961 280	6,9
Vestfold og Telemark	2 785 208	9,4	2 507 527	8,8
Vestland	1 113 427	3,7	1 025 874	3,6
Viken	11 929 264	40,1	11 224 996	39,3
Svalbard	0	0,0	0	0,0
Utenfor Norge	17 692	0,1	24 406	0,1
SUM	29 779 646	100,0	28 539 431	100,0
Andre kundefordringer*	10 593		11 025	
SUM BRUTTO UTLÅN OG FORDRINGER PÅ KUNDER	29 790 239		28 550 455	

*) Kundefordringer fra eiendomsmeglingsvirksomhet

MORBANK	31.12.2023	Prosentandel	31.12.2022	Prosentandel
Agder	582 968	2,3	591 581	2,5
Innlandet	2 634 286	10,3	2 450 595	10,3
Møre og Romsdal	439 429	1,7	449 942	1,9
Nordland	824 286	3,2	811 751	3,4
Oslo	2 547 372	10,0	2 166 211	9,1
Rogaland	2 736 164	10,7	2 830 079	11,9
Troms og Finnmark	423 454	1,7	389 256	1,6
Trøndelag	1 879 254	7,4	1 823 770	7,7
Vestfold og Telemark	2 558 227	10,0	2 273 476	9,6
Vestland	1 003 506	3,9	908 519	3,8
Viken	9 875 756	38,7	8 998 460	37,9
Svalbard	0	0,0	0	0,0
Utenfor Norge	10 853	0,0	20 349	0,1
SUM	25 515 555	100,0	23 713 988	100,0

Note 8 Utlån og finansielle forpliktelser til kunder fordelt på segmenter og næringer

KONSERN Pr. 31.12.2023	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/ korrigeringer	Netto utlån
Privatmarked	12 686 163	4 858	523	9 508	-5 600	12 676 874
Næringsliv	17 104 075	11 821	7 719	30 486	0	17 054 050
SUM	29 790 239	16 679	8 242	39 994	-5 600	29 730 924
Landbruk	16 616 346	10 515	6 911	27 053	0	16 571 867
Industri	28 879	71	10	0	0	28 797
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	96 523	161	213	3 003	0	93 147
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	37 570	67	109	0	0	37 394
Eiendomsdrift	194 050	397	388	0	0	193 264
Tjenesteytende næringer	130 708	610	88	430	0	129 581
SUM NÆRINGSLIV	17 104 075	11 821	7 719	30 486	0	17 054 050

KONSERN Pr. 31.12.2022	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/ korrigeringer	Netto utlån
Privatmarked	12 109 013	4 916	-403	15 438	-5 137	12 094 199
Næringsliv	16 441 442	10 214	8 334	38 396	0	16 384 497
SUM	28 550 456	15 130	7 932	53 835	-5 137	28 478 697

Landbruk	15 942 261	9 410	7 541	33 001	0	15 892 309
Industri	35 287	69	55	0	0	35 162
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	76 335	114	141	5 001	0	71 079
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	33 222	55	84	0	0	33 083
Eiendomsdrift	244 795	362	350	385	0	243 697
Tjenesteytende næringer	109 542	204	163	9	0	109 167
SUM NÆRINGS LIV	16 441 442	10 214	8 334	38 396	0	16 384 497

Konsernet definerer sine hovedmarkedssegmenter til å være landbruk og privatmarked. Innen landbruk er hovedvekten av lånene gitt til finansiering av eiendommer i sentrale områder, hovedsakelig sikret innenfor 60 prosent av godkjent verdigrunnlag. Økt vekt på bostedsverdier medfører positiv verdiutvikling særlig for de eiendommer som ligger i sentrale områder. Det forventes ingen negative endringer i tapsutsiktene for dette markedssegmentet. Se for øvrig egen omtale om Oppgjørs- og driftskreditordningen (note 6). Det har siden ordningen ble etablert vært marginale tap, og det foreligger ikke informasjon som tyder på at risikobildet er endret.

Innen privatmarkedet vurderes kvaliteten på utlånsporteføljen til å være høy. Hovedvekten av utlånene er gitt på basis av sikkerheter i eiendommer som ligger i sentrale strøk der det i vurdering av betjeningsevne er tatt høyde for en betydelig renteøkning og der de

Finansielle forpliktelser / potensiell kredittesporing

Pr. 31.12.2023	Potensiell kredittesporing	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	1 737 779	601	25	0	1 737 153
Næringslivskunder	3 107 745	2 251	912	3	3 104 579
SUM	4 845 524	2 852	937	2	4 841 732
Landbruk	2 954 104	1 891	745	1	2 951 468
Industri	8 186	21	0	0	8 165
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	15 860	35	17	2	15 805
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	24 784	62	6	0	24 715
Eiendomsdrift	44 264	87	103	0	44 075
Tjenesteytende næringer	60 547	155	41	0	60 352
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	3 107 745	2 251	912	3	3 104 579
Pr. 31.12.2022*	Potensiell kredittesporing	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	1 811 107	577	20	0	1 810 511
Næringslivskunder	2 953 053	2 079	775	6	2 950 194
SUM	4 764 160	2 656	796	6	4 760 705
Landbruk	2 834 881	1 800	692	4	2 832 386
Industri	3 212	8	0	0	3 203
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	11 045	22	14	3	11 006
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	23 723	55	7	0	23 661
Eiendomsdrift	39 924	83	45	0	39 796
Tjenesteytende næringer	40 268	110	16	0	40 142
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	2 953 053	2 079	775	6	2 950 194

*) Tall for 2022 er endret grunnet feil med lånetilsagn

MORBANK

Pr. 31.12.2023	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/korrigeringer	Netto utlån
Privatmarked	8 419 652	3 080	523	9 508	-3 823	8 410 364
Næringsliv	17 095 903	11 821	7 719	30 486	0	17 045 878
SUM	25 515 555	14 901	8 242	39 994	-3 823	25 456 241
Landbruk	16 616 346	10 515	6 911	27 053	0	16 571 867
Industri	28 879	71	10	0	0	28 797
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	96 523	161	213	3 003	0	93 147
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	37 570	67	109	0	0	37 394
Eiendomsdrift	194 050	397	388	0	0	193 264
Tjenesteytende næringer	122 536	610	88	430	0	121 408
SUM NÆRINGSLIV	17 095 903	11 821	7 719	30 486	0	17 045 878

Pr. 31.12.2022	Brutto utlån	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Andre avsetninger/korrigeringer	Netto utlån
Privatmarkeds kunder	7 276 022	2 874	-402	13 328	-3 096	7 263 319
Næringslivskunder	16 437 965	10 214	8 334	38 396	0	16 381 020
SUM	23 713 988	13 089	7 932	51 724	-3 096	23 644 339
Landbruk	15 942 261	9 410	7 541	33 001	0	15 892 309
Industri	35 287	69	55	0	0	35 162
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	76 335	114	141	5 001	0	71 079
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	33 222	55	84	0	0	33 083
Eiendomsdrift	244 795	362	350	385	0	243 697
Tjenesteytende næringer	106 066	204	163	9	0	105 690
SUM NÆRINGSLIV	16 437 965	10 214	8 334	38 396	0	16 381 020

Finansielle forpliktelser / potensiell kreditteksponering

Pr. 31.12.2023	Potensiell kreditteksponering	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	721 217	178	25	0	721 015
Næringslivskunder	3 114 745	2 251	912	3	3 111 579
SUM	3 835 963	2 429	937	3	3 832 594
Landbruk	2 954 104	1 891	745	1	2 951 468
Industri	8 186	21	0	0	8 165
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	15 860	35	17	2	15 805
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	24 784	62	6	0	24 715
Eiendomsdrift	44 264	87	103	0	44 075
Tjenesteytende næringer	67 547	155	41	0	67 352
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	3 114 745	2 251	912	3	3 111 579

Pr. 31.12.2022*	Potensiell kreditteksponering	Tapsavsetning Trinn 1	Tapsavsetning Trinn 2	Tapsavsetning Trinn 3	Total
Privatmarkeds kunder	769 951	136	20	1	769 794
Næringslivskunder	2 960 053	2 079	775	6	2 957 194
SUM	3 730 004	2 215	795	7	3 726 988
Landbruk	2 834 881	1 800	692	4	2 832 386
Industri	3 212	8	0	0	3 203
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	11 045	22	14	3	11 006
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	23 723	55	7	0	23 661
Eiendomsdrift	39 924	83	45	0	39 796
Tjenesteytende næringer	47 268	110	16	0	47 142
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	2 960 053	2 079	775	6	2 957 194

*) Tall for 2022 er endret grunnet feil med lånetilsagn

Note 9 Renteinntekter og rentekostnader

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Renteinntekter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	58 861	19 572	64 380	21 864
Renteinntekter av utlån til kunder - amortisert kost	864 710	517 793	864 881	517 887
Renteinntekter av utlån til kunder - virkelig verdi over utvidet resultat	546 450	280 631	338 958	173 080
Renter av sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	97 651	46 145	111 845	47 391
RENTEINTEKTER BEREGNET ETTER EFFEKTIVRENTEMETODEN	1 567 672	864 141	1 380 063	760 221
Renterinntekter fra rentefond til virkelig verdi	22 769	12 848	22 769	12 848
SUM ØVRIGE RENTEINTEKTER	22 769	12 848	22 769	12 848
SUM RENTEINTEKTER OG LIGNENDE INNTEKTER	1 590 441	876 989	1 402 832	773 069
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	2	5	47	7
Rentekostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	688 108	240 009	688 108	240 016
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	293 444	153 985	130 507	73 294
Renter på ansvarlig lånekapital	15 102	8 156	15 102	8 156
SUM RENTEKOSTNADER BEREGNET ETTER EFFEKTIV RENTEMETODEN	996 657	402 155	833 764	321 473
Øvrige rentekostnader	24 188	19 985	23 050	18 790
SUM RENTEKOSTNADER OG LIGNENDE KOSTNADER	1 020 846	422 140	856 813	340 262

Note 10 Provisjonsinntekter og -kostnader ved banktjenester

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Garantiprovisjon	330	296	330	296
Gebyrer betalingsformidling	18 258	18 180	18 258	18 180
Provisjoner forvaltningstjenester	7 785	11 292	7 785	11 292
Provisjoner eiendomsmegling	25 384	20 980	0	0
Andre provisjonsinntekter	5 170	6 408	5 168	6 406
PROVISJONSINTEKTER OG INNTEKTER FRA BANKTJENESTER	56 926	57 157	31 540	36 175
Avgitt garantiprovisjon	902	666	902	666
Gebyrkostnader clearing/oppgjør	5 803	6 026	5 803	6 026
Andre provisjonskostnader	190	365	180	359
PROVISJONSKOSTNADER OG KOSTNADER VED BANKTJENESTER	6 895	7 058	6 885	7 052

Note 11 Nærstående parter

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand. Avregning av felleskostnader i konsernet er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene. Nærstående parter består av konsernselskapene Landkreditt SA, Landkreditt Boligkreditt AS, Landkreditt Forvaltning AS, Landkreditt Eiendom AS og Landkreditt Forsikring AS samt ledende ansatte og nærstående.

Mellomværende og transaksjoner mellom Landkreditt Bank (morbanken) og andre konsernselskap

	2023	2022
Renteinntekter	7 258	4 220
Rentekostnader	523	290
Gebyrer og provisjonsinntekter	9 606	13 547
Netto inntekt på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi	925	1 326
Salg av tjenester til konsernselskaper	32 374	31 351
Andre driftskostnader	1 404	1 337
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	74 585	179 066
Utlån og fordringer på kunder	17 703	27 929
Netto kjøp (+) / salg (-) utlån til kunder*	602 804	157 680
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	200 342	0
Innskudd fra kredittinstitusjoner	1 894	317
Innskudd fra kunder	35 159	47 556
Opptjente, ikke mottatte inntekter	6 016	3 695
Påløpte kostnader	943	0
Skyldig konsernbidrag/utbytte til Landkreditt SA	16 000	4 335

* = Kjøp / salg av utlån til Landkreditt Boligkreditt og Landkreditt Forsikring

For opplysning om ledende ansatte se note 13.

Note 12 Kapitaldekning

De formelle minstekravene til egenkapital innebærer at konsernet skal ha en kapitaldekning på minimum 17,5 prosent. Både konsernet og de relevante datterselskapene har interne minimumskrav til kapitaldekning ut over det de formelle minimumskravene tilsier. De konkrete minimumsnivåene er nedfelt i dokumentet « Dokumentasjon om risikoprofil og nødvendig kapitalbehov (ICAAP) ». Det interne minstekravet utgjør til enhver tid summen av de formelle minstekravene, Pilar 2-tillegget fastsatt av Finanstilsynet (2,2 prosent) samt et internt bufferkrav på 1,0 prosent. Det samlede interne minimumskravet utgjør 20,2 prosent.

Konsern	31.12.2023	31.12.2022
Ansvarlig kapital	3 796 489	3 546 139
Kjernekapital	3 502 492	3 294 548
Ren kjernekapital	3 303 542	3 061 598
Kapitalinstrumenter som kvalifiserer som ren kjernekapital	1 380 000	1 380 000
Innbetalt aksjekapital	1 380 000	1 380 000
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	2 012 390	1 762 110
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-16 286	-15 067
Andre immaterielle eiendeler	-72 562	-65 445
Evigvarende fondsobligasjoner	198 950	232 950
Ansvarlig lånekapital	293 996	251 591
Samlet beregningsgrunnlag	15 137 756	14 165 094
Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	14 080 049	13 245 529
Institusjoner	475 074	394 343
Regionale myndigheter	0	0
Foretak	8 614	9 156
Massemarkedsengasjementer	4 116 107	3 748 683
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	8 617 945	8 302 265
Forfalte engasjementer	204 089	265 041
Obligasjoner med fortrinnsrett	178 978	142 408
Andeler i verdipapirfond	333 535	296 686
Øvrige engasjementer	145 706	86 947

Beregningsgrunnlag for posisjons-, valuta- og varerisiko	0	0
Valuta	0	0
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko		
Basismetode	1 057 707	919 565
Ren kjernekapitaldekning		
	21,82	21,61
Kjernekapitaldekning		
	23,14	23,26
Kapitaldekning		
	25,08	25,03
Uvektet kjernekapital		
	9,67	9,66

Morbank

	31.12.2023	31.12.2022
ANSVARLIG KAPITAL	3 599 780	3 367 562
KJERNEKAPITAL	3 305 783	3 115 971
REN KJERNEKAPITAL	3 106 833	2 883 021
KAPITALINSTRUMENTER SOM KVALIFISERER SOM REN KJERNEKAPITAL	1 380 000	1 380 000
Innbetalt aksjekapital	1 380 000	1 380 000
Opptjent egenkapital i form av tilbakeholdte resultater	1 780 336	1 547 398
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	-12 175	-10 201
Andre immaterielle eiendeler	-41 328	-34 176
Evigvarende fondsobligasjoner	198 950	232 950
Ansvarlig lånekapital	293 996	251 591
SAMLET BEREGNINGSGRUNNLAG	13 807 752	12 622 220
BEREGNINGSGRUNNLAG FOR KREDITT-, MOTPARTS- OG FORRINGELSESRISIKO	12 845 735	11 801 361
Institusjoner	502 818	439 548
Regionale myndigheter	0	0
Foretak	8 614	9 156
Massemarkedsengasjementer	4 103 243	3 721 094
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	6 967 075	6 462 135
Forfalte engasjementer	204 089	265 041
Obligasjoner med fortrinnsrett	198 461	141 808
Andeler i verdipapirfond	333 535	296 686
Øvrige engasjementer	527 900	465 893

Beregningsgrunnlag for posisjons-, valuta- og varerisiko	0	0
Valuta	0	0
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko		
Basismetode	962 017	820 859
Ren kjernekapitaldekning		
	22,50	22,84
Kjernekapitaldekning		
	23,94	24,69
Kapitaldekning		
	26,07	26,68
Uvektet kjernekapital		
	10,29	10,63

Note 13 Opplysninger om ansatte og tillitsvalgte

	Konsernet		Morbanken	
	2023	2022	2023	2022
Antall ansatte, eksklusive innleide vikarer	118	114	106	102
Antall årsverk	117,2	112,8	105,4	101,0

	Konsernet		Morbanken	
	2023	2022	2023	2022
Godtgjørelse til medlemmer av styret	1 080	1 130	1 010	1 061

Ledende ansatte i Landkreditt Bank konsern

2023	Lønn	Utbetalt bonus i 2023	Andre skattepliktige ytelser	Periodisert pensjonskostnad ¹	Sum 2023	Lån ²
Ole Laurits Lønnum, konsernsjef	3 236	0	334	930	4 500	7 372
Joakim Kase, visekonsernsjef	2 240	29	0	195	2 464	9 785
Einar Storsul, direktør marked og IKT	2 147	101	20	196	2 464	0
Jannicke Amundsen Bricaud, direktør salg kunde	1 678	14	0	228	1 920	3 993
Lars Tore Myklatun, direktør juridisk	1 630	76	0	196	1 902	4 449
Øystein Haugen, direktør risikostyring	1 749	83	0	195	2 026	9 902

Ledende ansatte i Landkreditt Bank konsern

2022	Lønn	Utbetalt bonus i 2022	Andre skattepliktige ytelser	Periodisert pensjonskostnad¹	Sum 2022	Lån²
Ole Laurits Lønnum, konsernsjef	3 074	0	32	1 006	4 113	7 538
Joakim Kase, visekonsernsjef fra 1.10.2022	575	0	4	46	625	9 968
Jon Martin Østby, visekonsernsjef til 30.09.2022	2 060	99	17	620	2 795	0
Einar Storsul, direktør marked og IKT	2 009	95	37	187	2 328	0
Jannicke Amundsen Bricaud, direktør salg kunde fra 07.11.2022	262	0	3	33	298	0
Emil Inversini, direktør salg kunde til 04.09.2022	1 515	83	21	56	1 675	0
Lars Tore Myklatun, direktør juridisk	1 511	71	37	187	1 806	4 413
Øystein Haugen, direktør risikostyring	1 644	78	17	186	1 925	0

1) Alle har innskuddsbasert pensjon unntatt de som er merket med *. Disse har ytelsesbasert pensjon.

2) Alle har utlånsbetingelser som for ansatte generelt.

Landkreditt Bank har etablert godtgjørelsesordninger i henhold til forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner mv. Som overordnet prinsipp skal konsernets praktisering av godtgjørelsesbetingelser totalt sett være konkurransedyktige når det gjelder fastlønn, forsikringsordninger, pensjoner og variabel godtgjørelse. Den variable godtgjørelsen skal balanseres mot selskapets risikoeksponering og kontroll slik at ikke unødig og uønsket risiko tas. Konsernets samlede godtgjørelsesordninger skal være konkurransedyktige, enkle og forutsigbare for å bidra til en god prestasjonskultur. Godtgjørelsesordningene skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Opptjent variabel godtgjørelse i morbanken i 2023 utgjør 3.855 (3.364). Opptjent variabel godtgjørelse i Landkreditt Bank konsern i 2023 utgjør 4.115 (3.811).

Styret i Landkreditt Bank AS

2023	Styrehonorar og andre ytelser¹	Lønn	Utbetalt bonus i 2023	Andre skattepliktige ytelser³	Periodisert pensjonskostnad²	Samlet godtgjøresle 2023	Lån⁴
Björg Marit Eknes, leder	306	0	0	0	0	306	0
Johan Narum, nestleder	160	0	0	0	0	160	0
Hans Edvard Torp	122	0	0	0	0	122	8 990
Iren Rutle	99	0	0	0	0	99	0
Øyvind Hestnes, ansattevalgt	99	930	42	0	81	1 152	7 818
Ingrid Fjeldstad Luke, vara	43	0	0	0	0	43	4 375
Heidi Grøstad, ansatte vara	30	909	59	0	85	1 083	3 420
Kenneth Bakke, ansatte vara	30	842	40	0	58	969	2 207
2022	Styrehonorar og andre ytelser¹	Lønn	Utbetalt bonus i 2022	Andre skattepliktige ytelser³	Periodisert pensjonskostnad²	Samlet godtgjøresle 2022	Lån⁴
Inge Støve, leder	384	0	0	6	0	390	0
Johan Narum, nestleder	147	0	0	0	0	148	301
Elin Schanche, tidl. nestleder	26	0	0	0	0	27	371
Hans Edvard Torp	149	0	0	0	0	149	10 158
Øyvind Hestnes, ansattevalgt	98	846	40	28	67	1 080	4 000
Marianne Rudlang, ansattevalgt	98	840	40	28	66	1 072	5 521
Ingrid Fjeldstad Luke, vara	40	0	0	0	0	40	4 560
Heidi Grøstad, ansatte vara	13	820	44	63	70	1 010	3 952
Kenneth Bakke, ansatte vara	13	786	22	19	53	893	2 000

- 1) Styregodtgjørelse fastsettes av ordinær generalforsamling for ett år.
- 2) Alle ansatte har innskuddsbasert pensjon.
- 3) Annen godtgjørelse fra Landkreditt Bank.
- 4) De ansattes styremedlemmer har utlånsbetingelser som for ansatte generelt. Øvrige styremedlemmer har lån til ordinære utlånsbetingelser og er ikke omfattet av personallåneordningen.

Ordinær pensjonsalder for konsernsjef følger aldersgrensen i den kollektive tjenestepensjonsordningen slik denne er til enhver tid. Det er gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år. Slutter konsernsjef i stillingen vil det på gitte vilkår kunne utløses etterlønn i 6 måneder, regnet fra utløpet av oppsigelsesfristen.

Pantesikret utlån til ansatte i konsernet pr 31.12.2023 utgjør 270.065 (258.937). Pantesikret lån til ansatte i morbanken utgjør 248.338 (237.955). Skattepliktig rentefordel knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte i Landkreditt Bank utgjør 99 (543).

Revisjonskostnader

	Konsernet		Morbanken	
	2023	2022	2023	2022
Revisjonshonorar	1 013	995	827	807
Andre tjenester utenfor revisjonen	120	134	0	0
Andre attestasjoner	0	4	0	0
Skatt, rådgivning	0	0	0	0

Alle beløp er inklusive merverdiavgift.

Note 14 Aksjer, obligasjoner og lignende vurdert til virkelig verdi

	31.12.2023	31.12.2022
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	578 433	519 027
Fond med obligasjoner garantert av stater	0	0
Obligasjoner utstedt av offentlig forvaltning	0	0
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	198 186	186 593
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 789 778	1 424 078
Rentefond	331 633	302 795
Aksjefond	63 031	53 705
Andre aksjer og andeler	3 485	3 485
SUM AKSJER OG OBLIGASJONER	2 964 547	2 489 682

Pr 31.12.2023 utgjør effektiv rente på investeringer i rentebærende verdipapirer 5,60 prosent (4,07 prosent). Effektiv rente er beregnet ved å ta nominell rente på investeringene korrigert for periodisering av over/-underkurs. Gjennomsnittlig tid til renteregulering er 96 dager (104 dager).

31.12.2023	Risiko-vekt¹	Anskaffelses-kost	Bokført verdi²	Andel børsnotert
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	572	578 433	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 777	1 789 778	100 %
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	100 %	196	198 186	100 %
Rentefond	20-100 %	324	331 633	n.a.

1) Risikovekt benyttes ved beregning av selskapets kapitaldekning

2) Bokført verdi er lik virkelig verdi

31.12.2022	Risiko-vekt¹	Anskaffelses-kost	Bokført verdi²	Andel børsnotert
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	516 826	519 027	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 420 980	1 424 078	100 %
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	100 %	186 867	186 593	100 %
Rentefond	20-100 %	300 705	302 795	n.a.

Netto verdiendring og gevinst/-tap på valuta og finansielle instrumenter

	2023	2022
Netto verdiendring og gevinst/-tap på rentebærende verdipapirer	23 184	-15 287
Netto verdiendring og gevinst/-tap på aksjer og aksjefond	9 339	-8 189
Netto gevinst/-tap på valuta	-22	-22
SUM NETTO INNTEKT PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI	32 501	-23 498

Se note 2.11 vedrørende prinsipper for verddivurdering

MORBANK	31.12.2023	31.12.2022
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	529 514	484 593
Fond med obligasjoner garantert av stater	0	0
Obligasjoner utstedt av offentlig forvaltning	0	0
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	198 186	186 593
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 984 610	1 418 077
Rentefond	331 633	302 795
Aksjefond	63 031	53 705
Andre aksjer og andeler	3 485	3 485
SUM AKSJER OG OBLIGASJONER	3 110 460	2 449 247

Pr 31.12.2023 utgjør effektiv rente på investeringer i rentebærende verdipapirer 5,6 prosent (4,07 prosent). Effektiv rente er beregnet ved å ta nominell rente på investeringene korrigert for periodisering av over/-underkurs. Gjennomsnittlig tid til renteregulering er 86 dager (101 dager).

31.12.2023	Risiko-vekt	Anskaffelses-kost	Bokført verdi*)	Andel børsnotert
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	524	529 514	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 978	1 984 610	100 %
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	100 %	196	198 186	100 %
Rentefond	20-100 %	324	331 633	100 %

*) Bokført verdi er lik virkelig verdi

31.12.2022	Risiko-vekt	Anskaffelses-kost	Bokført verdi*)	Andel børsnotert
Sertifikater og obligasjoner utstedt av stater	0 %	482 576	484 593	100 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	1 420 980	1 418 077	100 %
Fondsobligasjonskapital utstedt av andre	100 %	186 867	186 593	100 %
Rentefond	20-100 %	300 705	302 795	100 %

Andeler i aksjefond

	Bokført verdi 2023*)	Avkastning 2023	Bokført verdi 31.12.2022*)	Avkastning 2022
Landkreditt Utbytte	41 337	6 364	34 986	-6 251
Landkreditt Norden Utbytte	21 694	2 975	18 719	-1 938
SUM ANDELER I AKSJEFOND	63 031	9 339	53 705	-8 190

*) Bokført verdi er lik virkelig verdi

Aksjer 31.12.2023	Organisasjons nummer	Antall aksjer/ andeler	Eierandel	Bokført verdi 31.12.2023*	Kostpris	Børsnotert	Utbytte mottatt
Vipps AS	918 713 867	1 729	0,001	756	756	Nei	0
Landbrukets Dataflyt SA	870 309 372	1	n.a.	320	320	Nei	0
Norsk Gjeldsinformasjon AS	920 013 015	2 912	0,56 %	212	212	Nei	0
VN Norge AS	821 083 052	n.a.	n.a.	2 197	0	Nei	0
SUM				3 485	1 288		0

Aksjer 31.12.2022	Organisasjons nummer	Antall aksjer/ andeler	Eierandel	Bokført verdi 31.12.2022*	Kostpris	Børsnotert	Utbytte mottatt
Vipps AS	918 713 867	1 729	0,001	756	756	Nei	0
Landbrukets Dataflyt SA	870 309 372	1	n.a.	320	320	Nei	0
Norsk Gjeldsinformasjon AS	920 013 015	2 912	0,56 %	212	212	Nei	0
VN Norge AS	821 083 052	n.a.	n.a.	2 197	0	Nei	2 270
SUM				3 485	1 288		2 270

*Bokført verdi er lik virkelig verdi

	2023	2022
Netto verdiendring og gevinst/-tap på rentebærende verdipapirer	23 633	-13 430
Netto verdiendring og gevinst/-tap på aksjer	9 339	-8 189
Netto gevinst/-tap på valuta	-22	-22
SUM NETTO INNTEKT PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI	32 950	-21 641

Se note 2.9 vedrørende prinsipper for verddivurdering

Note 15 Datterselskaper

Per 31.12.2023 har Landkreditt Bank AS følgende datterselskaper:

	Organisasjonsnummer	Anskaffelseskost	Antall aksjer	Resultat	Egenkapital
Landkreditt Boligkreditt AS (100 %)	996 225 127	350 150	350 000	17 293	589 325
Landkreditt Eiendom AS (100 %)	912 641 066	46 363	10 300	146	8 004

LIKVIDITETSFASILITETER LANDKREDITT BOLIGKREDITT

	31.12.2023	31.12.2022
Trukket beløp	74 585	179 066
Ubenyttet ramme	375 415	270 934
Ramme	450 000	450 000

BOKFØRT VERDI AV EGENKAPITAL OG ANNEN USIKRET FINANSIERING LANDKREDITT BOLIGKREDITT

	31.12.2023	31.12.2022
Innskutt egenkapital	350 096	350 096
Obligasjoner med fortrinnsrett	200 342	0
Sum	550 438	350 096

ANDRE FORPLIKELSER OVERFOR LANDKREDITT BOLIGKREDITT

Landkreditt Boligkreditt har ikke egne ansatte og baserer sin drift på kjøp av tjenester i Landkreditt Bank. Forretningsforholdet er basert på en leveranse- og serviceavtale som blant annet omfatter produksjon, administrasjon, IKT, økonomi, risikostyring og kredittbehandling. Det er videre inngått avtale mellom selskapene som regulerer kjøp og salg av boliglån.

Note 16 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler består av EDB-lisenser og programvare. Bruksretter - se note 32.

Goodwill er knyttet til kjøpet av Landkreditt Eiendom AS. Goodwill er testet for nedskrivning per 31.12 og det er ingen indikasjoner på behov for nedskrivning av goodwill. Nedskrivningstesten viser også at det skal vesentlige endringer i estimatene som er benyttet for at bokført verdi skal være høyere enn gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp har blitt beregnet ved å estimere bruksverdien og er basert på ledelsens beste estimat. Diskonteringsrenten er utledet fra gjennomsnittlig kapitalkostnad (wacc) før skatt. Det er benyttet en kontantstrøm på fem år samt en terminalverdi for å beregne nåverdien. Estimerte kontantstrømmer for perioden 2024 – 2026 er basert på godkjente planer. Estimerte kontantstrømmer for 2027 og 2028 er basert på tilsvarende antagelser som i planperioden. Terminalverdien er basert på estimert kontantstrøm for 2028, men legger til grunn en videre vekstantagelse på linje med inflasjonsmålet. Det er ikke gjennomført scenarietesting da overskytende beløp er vesentlig høyere enn goodwillen.

KONSERN	Immaterielle eiendeler	Goodwill	Anleggsmidler	Bruksretter	Totale varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.2023	102 317	31 172	34 294	82 454	116 748
+ Tilgang dette år	15 276	0	1 066	60 161	61 227
- Avgang dette år	0	0	-184	0	-184
ANSKAFFELSESKOST 31.12.2023	117 593	31 172	35 176	142 615	177 792
Akk. ordinære avskrivninger 01.01.2023	68 045	0	22 231	42 955	65 186
+ Årets avskrivninger	8 159	0	2 907	13 782	16 689
- tidligere års avskrivning ved salg	0	0	-163	0	-163
AKK. ORDINÆRE AVSKRIVNINGER 31.12.2023	76 204	0	24 975	56 737	81 712
BOKFØRT VERDI 31.12.2023	41 390	31 172	10 201	85 879	96 080

Investeringer i og salg av anleggsmidler

	Investeringer	Salg
2019	8 376	0
2020	10 241	0
2021	9 020	0
2022	22 810	0
2023	76 503	0

MORBANK	Immaterielle eiendeler	Anleggsmidler	Bruksretter	Totale varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.2023	102 085	32 491	78 594	111 085
+ Tilgang dette år	15 276	1 066	58 823	59 889
- Avgang dette år	0	0	0	0
ANSKAFFELSESKOST 31.12.2023	117 361	33 557	137 417	170 974
Akk. ordinære avskrivninger 01.01.2023	67 909	20 776	42 183	62 960
+ Årets avskrivninger	8 124	2 827	12 664	15 491
AKK. ORDINÆRE AVSKRIVNINGER 31.12.2023	76 033	23 603	54 847	78 450
BOKFØRT VERDI 31.12.2023	41 328	9 954	82 570	92 526

Immaterielle eiendeler består av EDB-lisenser og programvare.

Investeringer i og salg av anleggsmidler	Investeringer	Salg
2019	8 376	0
2020	6 429	0
2021	9 010	0
2022	19 260	0
2023	75 165	0

Note 17 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

KONSERN	31.12.2023		31.12.2022	
	Bokført verdi	Pålydende	Bokført verdi	Pålydende
Innlån vurdert til amortisert kost	5 765 384	5 745 000	7 425 839	7 406 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	5 765 384	5 745 000	7 425 839	7 406 000

Obligasjoner bokført til amortisert kost 31.12.2023

Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2023	Egenbehold.	Netto utestående 31.12.2023
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	253 000	397 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	650 000	0	650 000
NO0012939000	08.06.2023	08.03.2028	500 000	0	500 000
NO0010860067	01.08.2019	24.02.2025	750 000	0	750 000
NO0010882020	13.05.2020	13.09.2024	478 000	200 000	278 000
NO0010887136	03.07.2020	03.07.2025	500 000	0	500 000
NO0011033011	23.06.2021	23.03.2027	1 000 000	0	1 000 000
NO0012904111	03.05.2023	03.05.2028	400 000	0	400 000
NO0010836091	15.11.2018	22.02.2024	20 000	0	20 000
NO0010852064	15.05.2019	15.05.2026	500 000	0	500 000
SUM			6 198 000	453 000	5 745 000

Obligasjoner bokført til amortisert kost 31.12.2022

Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2022	Egenbehold.	Netto utestående 31.12.2022
NO0010831241	03.09.2018	03.03.2023	303 000	0	303 000
NO0012780941	12.12.2023	16.03.2023	200 000	0	200 000
NO0010793581	22.05.2017	22.05.2023	313 000	0	313 000
NO0010822752	22.05.2018	22.08.2023	107 000	0	107 000
NO0010858681	20.06.2019	20.10.2023	433 000	0	433 000
NO0010830730	22.08.2018	22.11.2023	200 000	0	200 000
NO0010836091	15.11.2018	22.02.2024	500 000	0	500 000
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	0	650 000
NO0010882020	13.05.2020	13.09.2024	750 000	0	750 000
NO0010860067	01.08.2019	24.02.2025	750 000	0	750 000
NO0010887136	03.07.2020	03.07.2025	500 000	0	500 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0010852064	15.05.2019	15.05.2026	500 000	0	500 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	450 000	0	450 000
NO0011033011	23.06.2021	23.03.2027	1 000 000	0	1 000 000
SUM			7 406 000	0	7 406 000

	31.12.2023	31.12.2022
Markedsverdi av innlån vurdert til amortisert kost	5 767 765	7 416 858
Pr. 31.12.2023 er den vektete gjennomsnittlige effektive rente på verdipapirlånene 5,19 prosent (3,68 prosent). Effektiv rente på verdipapirgjelden er beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på lånet.		
Forfallsstruktur gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.2023	31.12.2022
Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsavslutning	0	0
Gjeld som har kortere løpetid	5 745 000	7 406 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	5 745 000	7 406 000

MORBANK

	31.12.2023		31.12.2022	
	Bokført verdi	Pålydende	Bokført verdi	Pålydende
Innlån vurdert til amortisert kost	2 304 839	2 297 000	3 311 241	3 299 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	2 304 839	2 297 000	3 311 241	3 299 000

Sertifikater og obligasjoner bokført til amortisert kost 31.12.2023

Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2023	Egenbehold.	Netto utest. 31.12.2023
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	253 000	397 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	650 000	0	650 000
NO0012939000	08.06.2023	08.03.2028	500 000	0	500 000
SUM			2 550 000	253 000	2 297 000

Sertifikater og obligasjoner bokført til amortisert kost 31.12.2022

Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	Utestående 31.12.2022	Egenbehold.	Netto utest. 31.12.2022
NO0010831241	03.09.2018	03.03.2023	303 000	0	303 000
NO0012780941	12.12.2023	16.03.2023	200 000	0	200 000
NO0010793581	22.05.2017	22.05.2023	313 000	0	313 000
NO0010858681	20.06.2019	20.10.2023	433 000	0	433 000
NO0010830730	22.08.2018	22.11.2023	200 000	0	200 000
NO0010850142	16.04.2019	16.04.2024	650 000	0	650 000
NO0010890056	10.08.2020	10.09.2025	750 000	0	750 000
NO0011123564	12.10.2021	12.10.2026	450 000	0	450 000
SUM			3 299 000	0	3 299 000

	31.12.2023	31.12.2022
Markedsverdi av innlån vurdert til amortisert kost	2 317 734	3 301 515

Pr. 31.12.2023 er den vektete gjennomsnittlige effektive rente på verdipapirlånene 5,29 prosent (3,83 prosent).

Effektiv rente på verdipapirgjelden er beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på lånet.

Forfallsstruktur gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.2023	31.12.2022
Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsavslutning	0	0
Gjeld som har kortere løpetid	2 297 000	3 299 000
SUM GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	2 297 000	3 299 000

Note 18 Ansvarlig lånekapital til amortisert kost og fondsobligasjonskapital

I konsernet er det kun Landkreditt Bank som har tatt opp ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital.

		31.12.2023		31.12.2022		
		Bokført verdi	Pålydende	Bokført verdi	Pålydende	
Ansvarlig lånekapital		293 996	292 000	251 591	250 000	
Fondsobligasjonskapital		198 950	200 000	232 950	234 000	
SUM		492 946	492 000	484 541	484 000	
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		Utestående		Netto utest.		
Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	31.12.2023	Egenbehold.	31.12.2023	Call-dato
NO0012834904	09.02.2023	09.08.2033	175 000	0	175 000	09.02.2028
NO0013097162	14.12.2023	14.03.2024	75 000	0	75 000	14.12.2028
NO0010848393	26.03.2019	26.03.2029	42 000	0	42 000	26.03.2024
SUM			292 000	0	292 000	
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		Utestående		Netto utest.		
Verdipapirnr.	Fra dato	Til dato	31.12.2023	Egenbehold.	31.12.2023	Call-dato
NO0012883232	03.04.2023	Evigvarende	50 000	0	50 000	03.04.2028
NO0012433293	08.02.2022	Evigvarende	50 000	0	50 000	08.02.2027
NO0012785700	21.12.2022	Evigvarende	100 000	0	100 000	21.12.2027
SUM			200 000	0	200 000	

	31.12.2023	31.12.2022
Markedsverdi av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital vurdert til amortisert kost	498 874	485 289

Kontantstrøm gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån og fondsobligasjonskapital

Konsern

Nominelle verdier	31.12.2023	Emittert	Forfalt/innløst	31.12.2022
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	292 000	250 000	208 000	250 000
Fondsobligasjonskapital	200 000	50 000	84 000	234 000
SUM TILLEGGSKAPITAL	492 000	300 000	292 000	484 000

Note 19 Pensjonsforpliktelser

Morbank og konsern

Konsernets pensjonsordninger tilfredsstillere kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. I tillegg har Landkreditt Bank AFP-ordning som foreløpig regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning. Kostnaden for denne i 2023 utgjør 1.894 (1.266). Totalt kostnadsført på innskuddsbaserte pensjonsordninger i 2023 utgjør 8.600 (7.779). Ytelsespensjonsordningen i Landkreditt Bank ble lukket 31.12.2015. Ansatte som er født etter 1963 ble da overført til en innskuddsbasert ordning, med eventuell kompensasjon. Pr 31.12.2023 ble også ansatte som er født i 1963 eller tidligere også overført til innskuddsbasert ordning, med kompensasjon. Det er dermed ingen ansatte igjen i den ytelsesbaserte ordningen pr 31.12.2023. Det er 21 pensjonister i ordningen.

Usikrede ikke fondsbaserte forpliktelser

Gjeldende AFP-ordning behandles foreløpig regnskapsmessig som en innskuddsordning. Innbetalinger til denne er i 2022 og 2023 ført mot resultat.

For konsernsjef er det avtalt pensjon over drift. Pensjonsalder følger aldersgrensen i den kollektive pensjonsordningen med gjensidig mulighet for fratredelse fra 62 år. Avtalen sikrer en total pensjonsutbetaling på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Arbeidsgiveravgift avsettes sammen med øvrige pensjonsforpliktelser.

Forsikret ordning

Økonomiske forutsetninger:

	2023	2023
Diskonteringsrente	4,48 %	4,02 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,00 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	2,48 %	1,70 %
Regulering av Folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,50 %
Renteberegning på fondsmidler	4,48 %	4,02 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift	19,10 %	19,10 %

	2023	2022
Påløpt pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	70 278	75 708
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	2 972	3 854
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	2 773	1 636
Planendring	0	0
Aktuarielt tap (gevinst)	6 695	-8 383
Oppgjør	0	0
Arbeidsgiveravgift av innbetaling pensjonsmidler	-763	-193
Pensjonsutbetalinger	-2 817	-2 344
PÅLØPT PENSJONSFORPLIKTELSE VED PERIODENS SLUTT	79 138	70 278

Bevegelser pensjonsmidler

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	67 471	63 588
Renteberegning på pensjonsmidlene	2 678	1 414
Aktuarielt (tap) gevinst	-6 963	4 166
Betalte kostnader	-915	-845
Innbetalinger	5 788	1 179
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-763	-193
Pensjonsutbetalinger	-2 187	-1 838
Oppgjør	0	0
PENSJONSMIDLER VED PERIODENS SLUTT	65 110	67 471

Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse

Balanseført pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	2 807	12 120
Resultatført pensjonskostnad	3 982	4 922
Aktuarielt tap/(gevinst) ført mot egenkapital	13 657	-12 549
Innbetalinger inklusive arbeidsgiveravgift	-5 788	-1 179
Utbetalt pensjon over drift inklusive arbeidsgiveravgift	-630	-507
BALANSEFØRT PENSJONSFORPLIKTELSE INKL ARBEIDSGIVERAVGIFT *)	14 029	2 807
*) Inkludert arbeidsgiveravgift med:	-1 631	-1 569

Periodens pensjonskostnader inklusive arbeidsgiveravgift

Årets pensjonsopptjening, Service Cost	2 972	3 854
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	2 773	1 636
Renteberegning på pensjonsmidlene	-2 678	-1 414
Resultatført planendring	0	0
Overgangsordning AFP	0	0
Avslutning avtale	0	0
Administrasjonskostnader	915	846
Oppgjør	0	0
PENSJONSKOSTNAD	3 982	4 922

Forutsetninger	31.12.2023	31.12.2022
Amortiseringsfaktor (forventet gjenstående tjenestetid)	0,00	3,90
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgiftsfaktor	19,10	19,10

Demografiske data

Antall yrkesaktive	0	18
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	n/a	62
Sum lønn	n/a	15 009
Gjennomsnittlig lønn	n/a	938
Antall pensjonister	21	21

Landkreditt Bank har plikt til å etablere en pensjonsordning. Dette er etablert og i samsvar med kravene i loven.

Pensjonsmidlene er i ubetydelig grad investert i obligasjoner utstedt av selskaper i Landkreditt Bankkonsernet. Avkastning på pensjonsmidlene var 0,088 prosent i 2022. Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i 2023 foreligger 2. kvartal 2024. Estimert avkastning på pensjonsmidlene i 2023 utgjør 1,93 prosent. Forventet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 12,69 år. Endringer i obligasjonsrentene: En reduksjon i obligasjonsrentene vil øke forpliktelsene i de usikrede ordningene.

Sammensetning pensjonsmidler:	2023	2022
Aksjer (16 %)	10 418	9 176
Obligasjoner (60,5 %)	39 391	40 145
Eiendom (22,9 %)	14 910	17 542
Annet (0,6 %)	391	607

Netto periodisert pensjonskostnad 2023

	Usikrede ordninger
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	892
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	108
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	698
Renteberegning på pensjonsmidlene	0
Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	0
Resultatført planendring	0
Administrasjonskostnader	0
Netto pensjonskostnad	1 697

Avstemming av pensjonsordningens finansierte status mot beløp i balansen

	31.12.2023 Uforsikrede ordninger
Pensjonsforpliktelser (brutto)	-17 934
Pensjonsmidler (markedsverdi)	0
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	0
Netto pensjonsmidler (-forpliktelser)	-17 934

Utviklingen de siste fem år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen

	2023	2022	2021	2020	2019
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	79 138	70 278	75 708	70 574	62 886
Pensjonsmidler 31.12	65 109	67 471	63 588	59 680	50 805
Overskudd/ underskudd	14 029	2 807	12 120	10 895	12 081

Pr. 31.12.2023 er estimatavviket innregnet over utvidet resultat. For konsernet og morbanken betyr det at pensjonsforpliktelsen ble økt med 13.657 og egenkapitalen redusert med 10.243 etter skatt.

Sensitivitetsanalyse ytelsesordning 2023 basert på følgende forutsetninger:

Diskonteringsrente +/- 0,5 %

Lønnsregulering +/- 0,5 %

Pensjonsregulering +/- 0,25 %

	Usikret ordning
Brutto opptjent pensjonsforpliktelse 31.12.2023	17 934
Årets pensjonsopptjening pr 31.12.2023	892

Endring i 1.000 hvis forutsetninger endres +/- 0,5 prosent

Estimert pensjonsforpliktelse	Usikret ordning	
	- 0,5 prosent	+ 0,5 prosent
Diskonteringsrente	17 967	14 848
Lønnsregulering	15 385	17 283
Pensjonsregulering	16 147	17 130

Årets pensjonsopptjening	- 0,5 prosent	+ 0,5 prosent
Diskonteringsrente	829	648
Lønnsregulering	668	799
Pensjonsregulering	732	778

Prosentvis endring hvis forutsetninger endres +/- 0,5 prosent
Estimert pensjonsforpliktelse

	- 0,5 prosent	Usikret ordning + 0,5 prosent
Diskonteringsrente	10,2 %	-8,9 %
Lønnsregulering	-5,6 %	6,0 %
Pensjonsregulering	-1,0 %	5,1 %

Årets pensjonsopptjening

	- 0,5 prosent	Usikret ordning + 0,5 prosent
Diskonteringsrente	13,2 %	-11,5 %
Lønnsregulering	-8,6 %	9,2 %
Pensjonsregulering	0,0 %	6,4 %

Note 20 Skattekostnad

KONSERN

Årets skattekostnad	2023	2022
Resultat før skatt	378 052	243 745
Permanente resultatforskjeller	-37 728	7 579
Endring midlertidige forskjeller anleggsmidler	-280	2 085
Endring midlertidige forskjeller aksjer og rentepapirer	-7 806	-7 854
Endring midlertidige forskjeller pensjoner	11 082	-9 216
Korrigerings for direkte balanseførte forskjeller	-280	0
Underskudd til fremføring	-2 225	2 045
ÅRETS SKATTEGRUNNLAG AV ORDINÆR DRIFT	340 815	238 384
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	492	14 985
Konsernbidrag	-7 231	-4 335
GRUNNLAG FOR BETALBAR SKATT	334 076	234 049
BETALBAR SKATT AV ÅRETS SKATTEGRUNNLAG	83 952	58 191
Korreksjon avsetning tidligere år	493	-210
Netto endring utsatt skatt	1 768	14
Skatt på direkte balanseførte forskjeller	0	994
ÅRETS SKATTEKOSTNAD I ÅRSRESULTATET	86 213	58 989

Skattekostnad totalresultatet

Årets skattekostnad i årsresultatet	86 213	58 989
Utsatt skatt i utvidet resultat	-3 279	3 142
SUM SKATTEKOSTNAD PÅ TOTALRESULTATET	82 934	62 131

Beregning av utsatt skatt

	2023	2022
Midlertidige forskjeller knyttet til:		
Pensjonsforpliktelser	-14 029	-2 807
Sertifikater og obligasjoner	9 027	-5 518
Anleggsmidler	9 455	11 487
NETTO NEGATIVE MIDLERTIDIGE FORSKJELLER	4 453	3 162
UTSATT SKATT/ SKATTEFORDEL 22 % OG 25 %	842	2 244

Avstemning av skattekostnad

	2023	2022
Resultat før skatt	378 052	243 745
Skatt beregnet med selskapets vektete gjennomsnittlige skattesats	93 761	62 303
-Ikke skattepliktig inntekt	-16 245	-3 678
-Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader	5 368	3 739
For mye/ lite avsatt tidligere år	50	-234
SKATTEKOSTNAD	82 934	62 131

Morbank

Årets skattekostnad	2023	2022
Resultat før skatt	355 505	228 335
Permanente resultatforskjeller	-37 744	7 555
Endring midlertidige forskjeller anleggsmidler	2 581	-15
Endring midlertidige forskjeller aksjer og rentepapirer	-8 118	835
Endring midlertidige forskjeller pensjoner	11 082	-9 216
Korrigerings for direkte balanseførte forskjeller	0	0
ÅRETS SKATTEGRUNNLAG AV ORDINÆR DRIFT	323 307	227 494
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	-5 545	8 396
Konsernbidrag	-7 231	-4 335
GRUNNLAG FOR BETALBAR SKATT	316 076	223 159
BETALBAR SKATT AV ÅRETS SKATTEGRUNNLAG	79 019	55 790
Korreksjon avsetning tidligere år	361	-204
Netto endring utsatt skatt	1 832	-990
ÅRETS SKATTEKOSTNAD I ÅRSRESULTATET	81 212	54 595
Skattekostnad totalresultatet		
Årets skattekostnad i årsresultatet	81 212	54 595
Utsatt skatt i utvidet resultat	-3 218	3 137
SUM SKATTEKOSTNAD PÅ TOTALRESULTATET	77 994	57 732

Beregning av utsatt skatt	2023	2022
Midlertidige forskjeller knyttet til:		
Pensjonsforpliktelser	-14 029	-2 807
Sertifikater og obligasjoner	2 600	-5 518
Anleggsmidler	8 907	11 487
NETTO NEGATIVE MIDLERTIDIGE FORSKJELLER	-2 522	3 162
UTSATT SKATT/ SKATTEFORDEL 25 %	-631	790

Avstemming av skattekostnad	2023	2022
Resultat før skatt	355 505	228 335
Skatt beregnet med selskapets vektete gjennomsnittlige skattesats	88 876	57 084
-Ikke skattepliktig inntekt	-16 314	-2 957
-Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader	5 267	3 809
For mye/ lite avsatt tidligere år	164	-204
SKATTEKOSTNAD	77 993	57 732

Note 21 Likviditetsrisiko og renterisiko

Konsern

Spesifikasjon av kontantstrøm fra gjeldsposter fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2023

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amort. kost 1)	271	0	0	0	0	0	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost 2)	24 382 638	0	0	0	0	0	24 382 638
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost 3)	20 608	75 966	877 172	5 374 360	0	0	6 348 106
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost 3)	0	46 980	12 508	27 140	273 852	0	360 480
Leieforpliktelser	3 370	-317	10 479	54 700	27 575	0	95 806
SUM GJELD	24 406 886	122 628	900 159	5 456 200	301 427	0	31 187 301

Spesifikasjon av kontantstrøm fra gjeldsposter fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2022

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amort. kost 1)	266	0	0	0	0	0	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost 2)	20 986 828	0	0	0	0	0	20 986 828
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost 3)	19 104	552 260	1 234 918	6 219 325	0	0	8 025 607
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost 3)	2 129	906	179 938	75 937	0	0	258 910
Leieforpliktelser	3 763	38	11 326	31 521	0	0	46 647
SUM GJELD	21 012 090	553 203	1 426 183	6 326 783	0	0	29 318 259

1) Gjeld til kredittinstitusjoner er uten forfall, og dermed plassert i intervallet «Inntil 1 mnd». Renteutbetalinger er ikke tatt med

2) Innskudd fra kunder er uten bindingstid og er derfor plassert i intervallet «Inntil 1 mnd». Fremtidige renteutbetalinger er ikke tatt med.

3) Sertifikat- og obligasjonsporteføljen er gruppert etter innløsningsdato, fremtidige renteutgifter er tatt med.

Se note 3.1.3 for prinsippene vedrørende styring av likviditetsrisiko.

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2023

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	0	0	0	0	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 364 277	0	0	0	0	0	1 364 277
Utlån og fordringer på kunder	0	29 552 411	29 416	140 183	0	8 915	29 730 924
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	623 615	1 811 749	462 667	0	0	0	2 898 030
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	66 516	0	0	0	0	0	66 516
Goodwill	0	0	0	0	0	31 172	31 172
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	41 391	41 391
Utsatt skattefordel	0	0	0	0	0	0	0
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	96 080	96 080
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	25 982	25 982
SUM EIENDELER	2 127 771	31 364 159	492 083	140 183	0	203 539	34 327 735
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	271	0	0	0	0	0	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	24 382 638	0	0	0	0	24 382 638
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	1 561 964	4 203 420	0	0	0	0	5 765 384
Annen gjeld	0	0	92 510	0	0	157 677	250 187
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	842	842
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	29 049	29 049
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	14 029	14 029
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	293 996	0	0	0	0	293 996
Sum egenkapital	51 127	150 783	0	0	0	3 389 429	3 591 339
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1 613 362	29 030 837	92 510	0	0	3 591 027	34 327 735
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksposering	514 409	2 333 322	399 573	140 183	0	-3 387 488	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	1 %	7 %	1 %	0 %	0 %	-10 %	0

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom aktiva og passivaposter. Konsernet vil ikke kunne gjennomføre renteendringer parallelt for alle balanseposter. Basert på konsernets balanse pr 31.12.2023 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 11 292 (11 683). Resultat etter skatt og egenkapitaleffekten blir 8 469 (8 763).

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2022

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	123 371	0	0	0	0	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 010 394	0	0	0	0	0	1 010 394
Utlån og fordringer på kunder	0	28 283 198	43 225	143 359	0	8 915	28 478 697
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	335 620	1 684 397	412 475	0	0	0	2 432 492
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	57 190	0	0	0	0	0	57 190
Goodwill	0	0	0	0	0	31 172	31 172
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	34 273	34 273
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	51 561	51 561
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	18 881	18 881
SUM EIENDELER	1 526 575	29 967 595	455 700	143 359	0	144 802	32 238 032
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	266	0	0	0	0	0	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	20 986 828	0	0	0	0	20 986 828
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	2 049 306	5 176 029	200 504	0	0	0	7 425 839
Annen gjeld	0	0	44 874	0	0	126 376	171 250
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	2 244	2 244
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	22 007	22 007
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	2 946	2 946
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	176 550	75 041	0	0	0	0	251 591
Sum egenkapital	85 121	150 643	0	0	0	3 139 296	3 375 060
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	2 311 243	26 388 541	245 378	0	0	3 292 870	32 238 032
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
NETTO RENTEEKSPONERING	-784 667	3 579 054	210 322	143 359	0	-3 148 068	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	-2 %	11 %	1 %	0 %	0 %	-10 %	0

MORBANK

Spesifikasjon av kontantstrøm fra finansielle forpliktelser fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2023

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amort. kost 1)	2 165	0	0	0	0	0	2 165
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost 2)	24 385 266	0	0	0	0	0	24 385 266
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost 3)	14 066	17 334	476 988	2 042 081	0	0	2 550 469
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost 3)	0	46 980	12 508	27 140	273 852	0	360 480
Leieforpliktelser	3 499	-383	9 473	52 296	27 575	0	92 460
SUM GJELD	24 404 996	63 931	498 969	2 121 517	301 427	0	27 390 840

Spesifikasjon av kontantstrøm fra finansielle forpliktelser fordelt etter forfallstidspunkt 31.12.2022

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Totalt
Innlån fra kredittinst. og finansieringsforetak til amort. kost ¹⁾	584	0	0	0	0	0	584
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost ²⁾	20 988 116	0	0	0	0	0	20 988 116
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost ³⁾	14 833	518 531	1 009 283	1 965 105	0	0	3 507 752
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost ³⁾	2 129	906	179 938	75 937	0	0	258 910
Leieforpliktelser	3 563	38	10 726	29 121	0	0	43 448
SUM GJELD	21 009 224	519 474	1 199 948	2 070 164	0	0	24 798 809

1) Gjeld til kredittinstitusjoner er uten forfall, og dermed plassert i intervallet «Inntil 1 mnd». Renteutbetalinger er ikke tatt med

2) Innskudd fra kunder er uten bindingstid og er derfor plassert i intervallet «inntil 1 mnd». Fremtidige renteutbetalinger er ikke tatt med.

3) Sertifikat- og obligasjonsporteføljen er gruppert etter innløsningsdato, fremtidige renteutgifter er tatt med.

Se note 3.1.3 for prinsippene vedrørende styring av likviditetsrisiko.

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2023

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	0	0	0	0	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 427 917	0	0	0	0	0	1 427 917
Utlån og fordringer på kunder	0	25 286 642	29 416	140 183	0	0	25 456 241
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	623 615	1 996 674	423 655	0	0	0	3 043 944
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	66 516	0	0	0	0	396 513	463 029
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	41 328	41 328
Utsatt skattefordel	0	0	0	0	0	631	631
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	92 525	92 525
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	25 805	25 805
SUM EIENDELER	2 191 412	27 283 316	453 071	140 183	0	556 801	30 624 783
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	2 165	0	0	0	0	0	2 165
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	24 385 266	0	0	0	0	24 385 266
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	1 055 635	1 249 204	0	0	0	0	2 304 839
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0
Annen gjeld	0	0	92 510	0	0	146 753	239 263
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	25 939	25 939
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	14 029	14 029
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	293 996	0	0	0	0	293 996
Sum egenkapital	51 127	150 783	0	0	0	3 157 376	3 359 286
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1 108 927	26 079 249	92 510	0	0	3 344 096	30 624 783
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
NETTO RENTEKSPONERING	1 082 485	1 204 067	360 561	140 183	0	-2 787 295	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	4 %	4 %	1 %	0 %	0 %	-9 %	0

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstid mellom aktiva og passivaposter. Banken vil ikke kunne gjennomføre renteendringer parallelt for alle balanseposter. Basert på bankens balanse pr 31.12.2023 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 9.169 (9.532). Resultat etter skatt og egenkapitaleffekten blir 6.876 (7.149).

Spesifikasjon av hovedposter i balansen gruppert etter reprisingstidspunkt 31.12.2022

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten prisreg.	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	123 371	0	0	0	0	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 182 249	0	0	0	0	0	1 182 249
Utlån og fordringer på kunder	0	23 457 756	43 225	143 359	0	0	23 644 340
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	335 620	1 668 404	388 033	0	0	0	2 392 057
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	57 190	0	0	0	0	391 513	448 703
Andre immaterielle eiendeler	0	0	0	0	0	34 176	34 176
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	48 127	48 127
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	18 644	18 644
SUM EIENDELER	1 698 430	25 126 160	431 258	143 359	0	492 459	27 891 666
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	584	0	0	0	0	0	584
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	20 988 116	0	0	0	0	20 988 116
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	1 545 227	1 565 510	200 504	0	0	0	3 311 241
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	790	790
Annen gjeld	0	0	44 874	0	0	110 122	154 996
Andre avsetninger	0	0	0	0	0	21 055	21 055
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0	0	2 946	2 946
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	176 550	75 041	0	0	0	0	251 591
Sum egenkapital	85 121	150 643	0	0	0	2 924 585	3 160 348
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1 807 481	22 779 309	245 378	0	0	3 059 498	27 891 666
Ikke balanseførte finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
NETTO RENTEKSPONERING	-109 051	2 346 851	185 880	143 359	0	-2 567 039	0
NETTO EKSPONERING I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	0 %	8 %	1 %	1 %	0 %	-9 %	0 %

Note 22 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Av konsernets bankinnskudd er 8 054 bundne midler (6 836).
Av morbankens bankinnskudd er 6 848 bundne midler (6 217).

	Konsern		Morbank	
	2023	2022	2023	2022
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak uten avtalt løpetid	763 327	552 692	752 383	552 692
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak med avtalt løpetid	600 950	457 702	675 534	629 557
UTLÅN OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER	1 364 277	1 010 394	1 427 917	1 182 249

Den gjennomsnittlige effektive renten på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner i konsernet pr 31.12.2023 er 4,51 prosent (2,77 prosent) og i morbanken 4,53 prosent (2,88 prosent).

Note 23 Gjennomsnittlig rente gjeld

Pr. 31.12. er effektiv rente på sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital, beregnet ved å omgjøre hvert innlån til årlig effektiv rente, og deretter vekte hvert innlån med størrelsen på innlånet og beregne gjennomsnittet. Innskudd fra kunder renteberegnes med utgangspunkt i daglig valuteringsmessig saldo på konto. Renten beregnes effterskuddsvis og legges til kapitalen ved årets slutt. Renten beregnes for faktisk antall dager dividert med 365.

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	2,75	1,50	2,75	1,50
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	3,88	2,22	3,88	2,22
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	5,18	3,68	5,25	3,84
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	6,52	5,05	6,52	5,05

Note 24 Fordeling av innskudd fra kunder på geografiske områder og viktige næringer

Landkreditt Bank har innskudd fra kunder. Den geografiske fordelingen er:

KONSERN	31.12.2023	Prosentandel	31.12.2022	Prosentandel
Agder	627 077	2,6	488 747	2,3
Innlandet	2 542 580	10,4	2 223 435	10,6
Møre og Romsdal	666 024	2,7	589 505	2,8
Nordland	714 817	2,9	591 988	2,8
Oslo	3 340 387	13,7	3 013 879	14,4
Rogaland	1 528 687	6,3	1 190 346	5,7
Troms og Finnmark	722 528	3,0	606 256	2,9
Trøndelag	1 543 138	6,3	1 289 497	6,1
Vestfold og Telemark	2 263 566	9,3	1 976 481	9,4
Vestland	1 681 588	6,9	1 307 713	6,2
Viken	8 650 236	35,5	7 601 797	36,2
Svalbard	3 449	0,0	1 475	0,0
Utland	98 560	0,4	105 710	0,5
SUM	24 382 638	100,0	20 986 828	100,0

Det er 2.628 i forskjell vedrørende innskudd fra kunder i Viken mellom konsern og morbank.

Innskudd fra kunder	31.12.2023	31.12.2022
Privatmarkeds kunder	17 954 107	14 661 774
Næringslivkunder	6 428 530	6 325 054
SUM	24 382 637	20 986 828
Landbruk	4 458 233	4 301 146
Industri	93 102	73 735
Bygg og anlegg, kraft, vannforsyning	253 085	277 784
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	148 919	161 188
Eiendomsdrift	338 629	349 868
Tjenesteytende næringer	1 136 561	814 075
Øvrige kundegrupper	0	347 259
SUM NÆRINGSLIVKUNDER	6 428 530	6 325 054

Konsernet har 2.950.619 (2.602.271) i innskudd fra kunder med fastsatt løpetid.

Note 25 Kontantstrøm fra finansiering

Konsern

	Gjeld 1.1.	Opptak av ny gjeld	Endring beholdning av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2023	Renter betalt 2023	Amortisering over-/underkurs	Gjeld 31.12.
Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2023								
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	266	5	0	0	2	-2	0	271
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	7 425 839	1 099 700	-454 171	-2 308 138	320 516	-314 810	-3 552	5 765 385
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	251 591	250 000	0	-208 000	15 178	-14 772	0	293 996
Leieforpliktelser	44 821	66 028	n/a	-16 279	1 237	0	n/a	95 807

Konsern

	Gjeld 1.1.	Opptak av ny gjeld	Endring beholdning av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2021	Renter betalt 2021	Amortisering over-/underkurs	Gjeld 31.12.
Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2022								
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	266	0	0	0	5	-5	0	266
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	7 391 020	1 350 000	673 000	-1 995 000	155 191	-134 015	-14 358	7 425 839
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	250 715	0	0	0	8 156	-7 280	0	251 591
Leieforpliktelser	47 409	10 822	n/a	-14 750	1 340	0	n/a	44 821

Morbank

	Gjeld 1.1.	Opptak av gjeld	Endring beholdning av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2023	Renter betalt 2023	Amortisering over-/underkurs	Gjeld 31.12.
Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2023								
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	584	1 581	0	0	47	-47	0	2 165
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	3 311 241	700 000	-253 323	-1 449 000	135 530	-136 057	-3 552	2 304 840
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	251 591	250 000	0	-208 000	15 178	-14 772	0	293 996
Leieforpliktelser	41 712	64 705	n/a	-15 095	1 159	0	n/a	92 480

	Gjeld 1.1.	Opptak av gjeld	Endring beholdning av egne utstedte obligasjoner	Nedbetaling av gjeld	Rentekostnad 2021	Renter betalt 2021	Amortisering over-/underkurs	Gjeld 31.12.
Avstemming av kontantstrøm fra finansiering 2022								
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	492	91	0	0	7	-7	0	584
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	3 569 830	500 000	487 000	-1 251 000	74 103	-62 842	-5 850	3 311 240
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	250 715	0	0	0	8 156	-7 280	0	251 591
Leieforpliktelser	47 175	7 197	n/a	-13 950	1 289	0	n/a	41 712

Note 26 Forvaltnings- og administrasjonstjenester

Landkreditt Bank har som sine viktigste forretningsområder å forvalte og drive mersalg på egne porteføljer samt distribusjon, salg av egne spareprodukter og salg av spareprodukter for Landkreditt Forvaltning AS. Landkreditt Bank er også agent for Landkreditt Forsikring AS. Videre utfører Landkreditt Bank administrative tjenester for alle selskapene i konsernet. Alle transaksjoner gjennomføres på grunnlag av forretningsmessige avtaler selskapene imellom. Se også note 11. Pr 31. desember 2023 har selskapet netto overført 4.264.090 i boliglån til Landkreditt Boligkreditt AS (4.825.443) og 273.669 (232.219) til Landkreditt Forsikring AS.

Note 27 Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Konsern

Pr 31.12.2023	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Totalt
Eiendeler:					
Eiendeler:					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	73 363	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	1 364 277	0	1 364 277
Utlån og fordringer på kunder	0	13 387 704	16 343 220	0	29 730 924
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	2 898 030	0	0	0	2 898 030
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	66 516	0	0	0	66 516
SUM	2 964 547	13 387 704	17 780 860	0	34 133 111
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	0	271	271
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	0	24 382 638	24 382 638
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	0	5 765 384	5 765 384
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	0	293 996	293 996
SUM	0	0	0	30 442 289	30 442 289

Pr 31.12.2022	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Totalt
Eiendeler:					
Eiendeler:					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	123 371	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	1 010 394	0	1 010 394
Utlån og fordringer på kunder	0	12 634 552	15 844 145	0	28 478 697
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	2 432 492	0	0	0	2 432 492
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	57 190	0	0	0	57 190
SUM	2 489 682	12 634 552	16 977 911	0	32 102 144
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	0	266	266
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	0	20 986 828	20 986 828
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	0	7 425 839	7 425 839
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	0	251 591	251 591
SUM	0	0	0	28 664 524	28 664 524

Morbank

Pr 31.12.2023	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Totalt
Eiendeler:					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	73 363	0	73 363
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	1 427 917	0	1 427 917
Utlån og fordringer på kunder	0	9 123 613	16 332 628	0	25 456 241
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	3 043 944	0	0	0	3 043 944
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	66 516	0	0	0	66 516
SUM	3 110 460	9 123 613	17 833 908	0	30 067 982
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	0	2 165	2 165
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	0	24 385 266	24 385 266
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	0	2 304 839	2 304 839
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	0	293 996	293 996
SUM	0	0	0	26 986 266	26 986 266

Morbank

Pr 31.12.2022	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Totalt
Eiendeler:					
Eiendeler:					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	123 371	0	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	1 182 249	0	1 182 249
Utlån og fordringer på kunder	0	7 809 109	15 835 231	0	23 644 340
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	2 392 057	0	0	0	2 392 057
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	57 190	0	0	0	57 190
SUM	2 449 247	7 809 109	17 140 851	0	27 399 207
Forpliktelser:					
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	0	0	0	584	584
Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	0	0	0	20 988 116	20 988 116
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	0	0	0	3 311 241	3 311 241
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	0	0	0	251 591	251 591
SUM	0	0	0	24 551 531	24 551 531

Note 28 Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi

Konsern

Landkreditt Bank, Landkreditt Boligkreditt og konsernet har eiendeler målt til virkelig verdi.

Følgende nivåinndeling benyttes ved vurdering av virkelig verdi:

Nivå 1: Gjelder investeringer i stats- og kommunesertifikater og andeler i aksje- og rentefond med notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 2: Gjelder investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett, fondsobligasjoner og egne obligasjoner hvor verdsettelse er basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra pris), enn notert pris (nivå 1)

Nivå 3: Gjelder investeringer hvor verdsettelse er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder

Se også note 2.9 for opplysning om vurdering av virkelig verdi og verdsettelsesteknikker

Pr 31.12.2023

Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	910 067	1 987 963	0	2 898 030
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	63 031	0	3 485	66 516
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over utvidet resultat:				
Utlån og fordringer på kunder	0	0	13 387 704	13 387 704
SUM EIENDELER	973 098	1 987 963	13 391 189	16 352 250
SUM FORPLIKTELSER	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2023	12 638 037
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	0
Årets endring i utlån og fordringer på kunder til virkelig verdi over utvidet resultat	753 152
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2023	13 391 189

Pr 31.12.2022

Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	821 821	1 610 671	0	2 432 492
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	53 705	0	3 485	57 190
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
Utlån og fordringer på kunder	0	0	12 634 552	12 634 552
SUM EIENDELER	875 525	1 610 671	12 638 037	15 124 234

SUM FORPLIKTELSER	0	0	0	0
--------------------------	----------	----------	----------	----------

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2022	11 378 370
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	0
Årets endring i utlån og fordringer på kunder til virkelig verdi over utvidet resultat	1 259 667
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2022	12 638 037

MORBANK

Pr 31.12.2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet:				
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	861 147	2 182 797	0	3 043 944
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	63 031	0	3 485	66 516
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over utvidet resultat:				
Utlån til og fordringer på kunder	0	0	9 123 613	9 123 613
SUM EIENDELER	924 179	2 182 797	9 127 098	12 234 074
SUM FORPLIKTELSER	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2023	7 812 594
Årets endring i aksjer til virkelig verdi over resultatet	0
Årets endring i utlån og fordringer på kunder til virkelig verdi over utvidet resultat	1 314 504
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2023	9 127 098

Pr 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over resultatet:				
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	787 387	1 604 670	0	2 392 057
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	53 705	0	3 485	57 190
Finansielle eiendeler ført til virkelig verdi over utvidet resultat:				
Utlån til og fordringer på kunder	0	0	7 809 109	7 809 109
SUM EIENDELER	841 092	1 604 670	7 812 594	10 258 356
SUM FORPLIKTELSER	0	0	0	0

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og 2 i perioden.

Avstemming Nivå 3

Inngående balanse 01.01.2022	6 710 607
Årets endring i utlån og fordringer på kunder til virkelig verdi over utvidet resultat	1 101 987
UTGÅENDE BALANSE 31.12.2022	7 812 594

Note 29 Eiendeler og forpliktelses målt til amortisert kost

For balansepostene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, netto utlån og fordringer på kunder, lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid, innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer samt ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi estimeres ved å legge spreadtillegg til markedsrenten. Tillegget i spreaden er i henhold til markedets oppfatning av risikoen på balansefidspunktet.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

KONSERN	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
	2023	2023	2022	2022
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	5 765 384	5 767 765	7 425 839	7 416 858
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	293 996	296 094	251 591	250 873
GJELD	6 059 381	6 063 859	7 677 430	7 667 731

MORBANK	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
	2023	2023	2022	2022
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	2 304 839	2 317 734	3 311 241	3 301 515
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	293 996	296 094	251 591	250 873
GJELD	2 598 836	2 613 827	3 562 831	3 552 388

Note 30 Maksimal kredittesponering, ikke hensyntatt pantstillelser

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Eiendeler:				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	73 363	123 371	73 363	123 371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 364 277	1 010 394	1 427 917	1 182 249
Utlån og fordringer på kunder - amortisert kost	16 343 220	15 844 145	16 332 628	15 835 231
Utlån og fordringer på kunder - virkelig verdi over utvidet resultat	13 387 704	12 634 552	9 123 613	7 809 109
Rentebærende verdipapirer og lignende til virkelig verdi	2 898 030	2 432 492	3 043 944	2 392 057
SUM BALANSEFØRTE EIENDELER MED KREDITTEKSPONERING	34 066 594	32 044 954	30 001 465	27 342 017
Forpliktelseser:				
Ubenyttede kreditter og betingede forpliktelseser (garantier)	4 845 524	4 266 834	3 835 963	3 232 677
SUM FINANSIELL GARANTISTILLELSE	4 845 524	4 266 834	3 835 963	3 232 677
TOTAL KREDITTEKSPONERING	38 912 118	36 311 788	33 837 428	30 574 694

Note 31 Annen gjeld

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Interimskonti / tidsforskjeller i oppgjør (Nets, VISA og datasentraler)	24 837	28 560	24 837	28 560
Skattetrekk og annen gjeld til ansatte	6 315	9 745	4 951	4 700
Leverandørgjeld	19 292	18 702	18 344	17 024
Forpliktelser leiekontrakter IFRS 16	95 856	44 821	92 510	41 712
Betalbar skatt	83 952	58 191	79 019	55 790
Tapsavsetning på garantier og ubenyttede rammer	3 791	3 457	3 165	2 873
Konsernbidrag/utbytte	16 000	4 335	16 000	4 335
Annen gjeld	144	3 440	437	1
SUM ANNEN GJELD	250 187	171 250	239 263	154 996

Note 32 Leieavtaler

Bruksretteiendel

Bruksretteiendel er relatert til leie av kontorlokaler og er presentert sammen med anleggsmidler (se note 16).

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Balanse 01.01	39 499	41 365	36 413	40 986
Korreksjon knyttet til justering av leie	2 209	3 702	2 209	4 081
Utøvelse av forlengelsesopsjon	56 614	0	56 614	0
Tilgang leiekontrakt	1 338	6 872	0	3 015
Terminert avtale	0	0	0	0
Årets avskrivning	-13 782	-12 441	-12 664	-11 670
BALANSE 31.12	85 878	39 499	82 572	36 413

Leieforpliktelse

Leieforpliktelse er presentert under Annen gjeld i balansen. Forfallsanalyse av leieforpliktelser (kontraktsmessig forfall - udiskontert) fremgår av note 21.

Beløp i resultatregnskapet	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Rente på leieforpliktelse	1 237	1 340	1 159	1 289
Gevinst ved terminert avtale	0	0	0	0
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler	150	78	111	78
Kostnader til leie der underliggende eiendeler har lav verdi	39	7	0	101

Samlede utgående konstantstrømmer for leieavtaler i konsern utgjorde 16 279 (14 750). Samlede utgående konstantstrømmer for leieavtaler i morbank utgjorde 15 113 (13 950). Landkreditt Bank konsern har forlengelsesopsjon knyttet til husleiekontrakt. Samlet udiskonterte kontantsrømmer knyttet til forlengelsesopsjon som ikke er inkludert i leieperioden utgjør TNOK 70 842 (139 503).

Som utleier

Leiekontrakter som utleier er knyttet til fremleie av kontorlokaler til andre selskaper i konsernet. Disse er klassifisert som finansielle leieavtaler, og inngår som en del av balanseposten Utlån og fordringer på kunder.

Renteinntekter for året utgjorde 101 (114).

Tabellen under viser forfallsanalyse av udiskonterte utestående leiebetalinger avstemt mot netto balanseført verdi.

	KONSERN		MORBANK	
	2023	2022	2023	2022
Opptil ett år	1 287	1 208	1 287	1 208
Mellom ett og to år	1 287	1 208	1 287	1 208
Mellom to og tre år	1 287	1 208	1 287	1 208
Mellom tre og fire år	1 287	0	1 287	0
Mellom fire og fem år	1 287	0	1 287	0
Over fem år	2 573	0	2 573	0
SUM	9 008	3 624	9 007	3 624
Uopptjent	-834	-147	-834	-147
BALANSEFØRT VERDI (NETTOINVESTERING I LEIEAVTALEN)	8 174	3 477	8 172	3 477

Note 33 Hendelser etter balansedagen

Regnskapet er fremlagt for styret 14. februar 2023.

Foretakets eiere har ikke myndighet til å endre regnskapet etter tidspunkt for vedtak om fremleggelse av regnskapet.

Til generalforsamlingen i Landkreditt Bank AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Landkreditt Bank AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, endring egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, endring egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Landkreditt Bank AS sammenhengende i 22 år fra valget på generalforsamlingen den 19. mars 2002 for regnskapsåret 2002 med gjenvalg på generalforsamlingen den 23. februar 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har gitt nye fokusområder. *Verdien av utlån* til kunder har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn kan ha en vesentlig virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- risikoklassifisering av utlån,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som tapsgrad og scenarier.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall,
- de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall

Note 2, note 3, note 5, note 6 og note 8 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger, vurderte vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen, og i avsetningene som er beregnet individuelt.

For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall, ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle,
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vi testet også en rekke detaljer for å vurdere disse forholdene. Vår gjennomgang ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene ble benyttet til å evaluere design og hensiktsmessighet av, og teste operasjonell effektivitet av etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisors testing omfattet, blant annet, om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av- og tilgang til systemene. For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige

avvik og tiltak. Vi har gjennomførte også selv testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige.

Vi testet et utvalg av individuelle utlånsengasjement basert på ulike kriterier og vurderte om det forelå objektive bevis for verdifall. Selskapets prosesser omfattet at realisasjonsverdien ble beregnet ved bruk av eksterne og interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjonsverdien, gjennomgikk vi de eksterne verdivurderingene som forelå ved vurdering av utlånene. For vurderinger som var gjort internt, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene.

Vi diskuterte også betydningen av den makroøkonomiske situasjonen for størrelsen på tapsavsetninger og verdien av pant med ledelsen.

Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi leste de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Oslo, 14. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Anne Lene Stensholdt
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Stensholdt, Anne Lene	BANKID	2024-02-15 08:19

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

